

Biblioteca Municipal Don
SALA DE LECTURA

38
'70

FLACĂRA

VOL. XIX
N. 798
SEPTEMBRIE 1970

reportaj de șapte zile

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN PORTURILE GALAȚI ȘI TULCEA

În ziua de duminică, 13 septembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, împreună cu soția, Elena Ceaușescu, au fost oaspeții orașului Galați. Mii și mii de locuitori ai bătrânului port dunărean, renăscut prin munca eroică, plină de avânt a clasei noastre muncitoare, devenit în anii socialismului un puternic centru al siderurgiei românești, au întâmpinat cu ovații pe conducătorul partidului și statului nostru. Vibranta manifestare de dragoste, de simpatie și stimă cu care a fost întâmpinat secretarul general al partidului, este o expresie a recunoștinței miilor și zecilor de mii de siderurgiști, constructori de nave, muncitori, a tuturor locuitorilor Galațiului, față de grija pe care conducerea superioară de partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au acordat-o dezvoltării armonioase și multilaterale a orașului, a economiei sale.

În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu și soția sa, Elena Ceaușescu, au poposit în portul Tulcea, oraș care a cunoscut în anii noștri o deosebită dezvoltare și înflorire. Și aici în întâmpinarea conducătorului iubit au sosit mii și mii de oameni. Entuziasmul și bucuria întâlnirii cu tovarășul Nicolae Ceaușescu sînt o nouă dovadă a unității profunde dintre popor și partid, a voinței și hotărîrii poporului nostru de a munci fără preget pentru înflorirea continuă a patriei socialiste, pentru ridicarea ei pe trepte tot mai înalte de civilizație și progres.

Primire entuziastă pe străzile orașului Tulcea.

la ordinea zilei: recoltarea furajelor

Este timpul ca stocurile de furaje să fie completate, verificate. În ce stadiu se află pregătirea hranei animalelor pentru perioada de iarnă? Întrebarea am adresat-o tov. Gheorghe Posea, director în Ministerul Agriculturii și Silviculturii.

— Anul acesta s-au cultivat plante furajere pe o suprafață totală de 1,2 milioane ha, din care 420 000 ha lucernă. În plus s-au efectuat culturi duble pe circa 600 000 ha în majoritate cu porumb pentru siloz. Pe măsură ce ating stadiul optim se trece la recoltarea și însilozarea lor.

— În ce stadiu se află recoltarea finului natural?

— Din păcate, pînă în prezent însemnate suprafețe au rămas

nerecoltate: în județul Harghita circa 40 000 ha nerecoltate, în județele Brașov și Maramureș cîte 10 000 ha etc. Mulți spun că pentru strînsul fineții mai este timp dar în realitate cu fiecare zi întârziere se pierde o mare cantitate de furaje care se depreciază.

— Cum decurge acțiunea de depozitare a nutrețurilor suculente?

— Sînt necesare 6,5 milioane tone furaje însilozate și s-au realizat numai 1 700 000 tone. Lucrarea este în curs iar indicațiile prevăd însilozarea grabnică a tuturor resurselor furajere existente: porumb verde din culturile duble, frunze și colete de sfeclă de zahăr, și

mai ales coceni de porumb după recoltarea știuleților, în amestec cu melasă. În ultima săptămînă un ritm bun de lucru s-a înregistrat în județele Constanța, Mureș, Ialomița, Mehedintii. O concepție nouă trebuie să-și facă loc în unitățile din zona montană în ceea ce privește depozitarea finurilor. Conservarea finurilor trebuie să se facă cu deosebire prin însilozare, deoarece abundența precipitațiilor nu permite obținerea unor finuri uscate de calitate. Recomandăm de aceea să se introducă în silozuri cantități cit mai mari de finuri deoarece pe această cale se poate asigura o bună bază furajeră pentru iarnă și primăvară.

— Se întreprind măsuri pentru asigurarea unor rezerve din care să fie ajutate unitățile care au suferit mai multe pierderi în urma inundațiilor?

— Din inițiativa Ministerului Agriculturii și Silviculturii se fac stocuri de furaje în unele județe care dispun de resurse mai mari. S-au adunat deja peste 40 000 tone finuri iar acțiunea continuă. O contribuție majoră își aduc în această privință întreprinderile de îmbunătățirea și exploatarea pajiștilor, cum sînt cele din Maramureș, Harghita etc.

La aceste stocuri vom recurge numai în momente critice. Datoria tuturor unităților este să folosească acum toate fabricațiile de care dispun, toate resursele și rezervele pentru a-și echilibra balanța furajeră.

G. S.

Folosind metode moderne de lucru, brigăzile de sonde aparținînd Grupului industrial de foraj-extracție-Ploiești au realizat o viteză medie de foraj de 23 la sută, procent care depășește nivelul prevăzut pentru întregul an. Ca urmare sondorii și-au îndeplinit angajamentul anual în numai 8 luni graficul realizărilor indicînd 11 sonde forate peste plan un preț de cost sub cel prevăzut în deviz.

Cu succese deosebite au încheiat primele 8 luni și petriștii din domeniul extracției țiteiului, care au extins metoda modernă de injecție cu apă și gaze la toate zăcămintele în condiții favorabile. Pe baza rezultatelor obținute pînă acum, se estimează că, prin această metodă, se va realiza circa 15 la sută din producția de țitei din Valea Prahovei

ÎNȚÎLNIREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU CU TOVARĂȘUL TODOR JIVKOV

timpul convorbirilor oficiale de la Ruse.

În zilele de 11 și 12 septembrie a.c. o delegație de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, s-a întâlnit, la Ruse și Giurgiu, cu o delegație de partid și guvernamentală a Republicii Populare Bulgaria, condusă de tovarășul Todor Jivkov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria.

Pretutindeni, entuziasmul, caldă manifestare de simpatie cu care, atât la Ruse cât și la Giurgiu, populația a întâmpinat pe conducătorii de partid de stat ai țării noastre și ai Republicii Populare Bulgaria, exprimă în mod clar înaltele sentimente de prietenie și stimă reciprocă ce caracterizează relațiile, cu vechi tradiții, dintre popoarele română și bulgar, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar.

străzile orașului Giurgiu ovațiile și uralele puternice ale multîmii însoțesc pretutindeni pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov.

În ziua de 11 septembrie în cadrul convorbirilor oficiale de la Ruse cele două delegații au examinat unele probleme privind construirea în comun a Complexului hidroenergetic din zona Islaz-Somovit, pe Dunăre, și au făcut, de asemenea, un schimb de păreri în legătură cu relațiile bilaterale — în domeniul economic, tehnico-științific — constatînd cu satisfacție că acestea se dezvoltă în mod fructuos.

Cele două delegații au reafirmat, totodată, hotărîrea lor de a contribui la instaurarea unui climat de colaborare și securitate în Balcani, în Europa și în întreaga lume, de a milita pentru întărirea mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste, democratice și progresiste.

Convorbirile s-au desfășurat în spiritul prieteniei și colaborării reciproce, într-o atmosferă tovarășească, cordială.

Mii și mii de cetățeni ai orașului Ruse întâmpină cu o deosebită căldură pe conducătorii celor două țări prietene.

reportaj de șapte zile

COPERTA NOASTRĂ

Filmul lui Francisc Munteanu «Cincele mării» ne va prileji o reîntâlnire cu tinăra actriță NAGY REKA, la carei debut cinematografic am fost martori cu trei ani în urmă, în «Golgota».

Fotografie de Elena GHE

Prezentarea artistică:
Alexandru PĂSĂRIN

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

la „grivița roșie“ — patru luni înainte de sfârșitul anului

Ne aflăm la «Grivița roșie». Vechea și cunoscuta uzină bucureșteană, reprofilată azi, produce utilaj pentru industria chimică, vagoane-cisternă, cazane de abur industrial. Numai după o activitate de cîțiva ani în acest domeniu, produsele ei sînt folosite ca instalații de bază ale unor noi unități ale industriei noastre chimice și ale unor fabrici cu același profil ce se construiesc în străinătate.

La începutul lui '70, uzina aceasta, care îndeobște se bucură de prestigiu pentru activitatea ei, demarase prost: planul pe primele două luni ale anului nu fusese realizat, ceea ce a condus la un deficit de două milioane lei și la o seamă de grave rămîneri în urmă. Această stare de lucruri se datora în cea mai mare măsură neasigurării condițiilor tehnico-materiale și a slabei organizări a producției și a muncii.

Care este situația acum, cînd mai sînt doar mai puțin de patru luni pînă la sfârșitul anului?

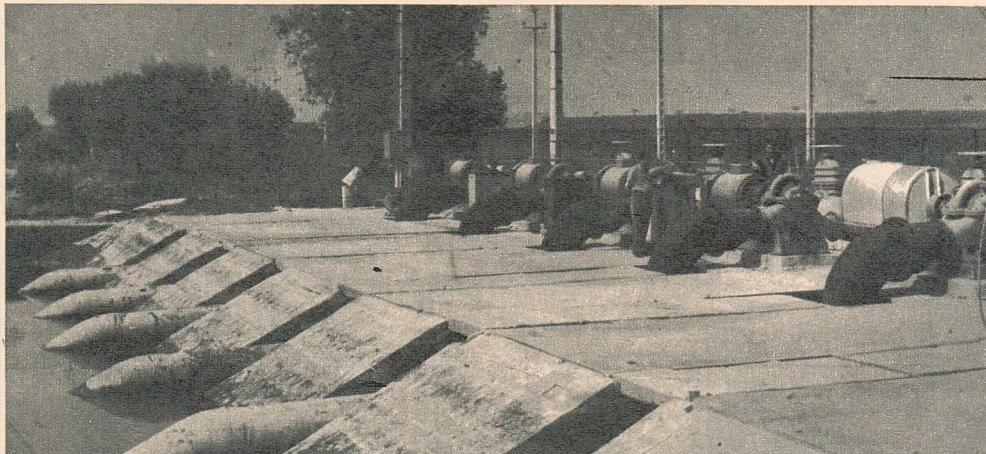
Răspunsul ni-l dă tov. Constantin Zamfir, secretarul Comitetului de partid al uzinei.

«Grație eforturilor depuse de colectiv și datorită unor măsuri organizatorice eficiente — ne spune d-sa — planul producției globale pe cele opt luni care au trecut de la începutul anului a fost depășit valoric cu 3 739 000 lei, iar al producției marfă cu 4 704 000. Această stare de lucruri — continuă interlocutorul nostru — ar trebui să ne bucure și să ne dea speranțe că planul pe 1970 va fi realizat și depășit. Din păcate, avem de dat încă mari bătălii. În fața colectivului uzinei stau deocamdată o serie de piedici care pot influența negativ activitatea din uzină. Este vorba de neasigurarea la timp de către alte

întreprinderi sau firme, cu care uzina colaborează, a unor utilaje sau materiale pe care le are în plan. Această stare de lucruri se datorește într-o măsură și Centralei industriale de utilaj chimic și rafinării de care depinde uzina, cît și Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini. Situația a fost ridicată și în biroul sectorului 8 de partid, urmînd — deși nu aceasta e calea potrivită pentru astfel de intervenții — să se facă demersurile energice pentru asigurarea în termen cu materiale a uzinei. «Uzina mecanică» din Timișoara, de pildă, trebuia să furnizeze uzinei «Grivița roșie», pentru planul ei de fabricație pe luna septembrie, 140 de boghiuri pentru vagoane-cisternă, dar pînă la 10 septembrie în uzina bucureșteană nu sosiseră decît 12 boghiuri. De asemenea, uzina «Vulcan» din București, care trebuia să-i predea un număr de capace (funduri) pentru recepția necesari aceluiași vagoane-cisternă, n-a trimis nimic, motivînd, pur și simplu, că nu le-a putut fabrica din cauză că mașina la care sînt executate s-a defectat. Concomitent, alt impediment: întreprinderile noastre de import n-au urmărit îndeaproape aducerea la timp în țară a unor piese pentru instalații sau materiale furnizate de firme din străinătate, ceea ce, bineînțeles, poate provoca sincope în activitatea uzinei».

De aceea conducerea uzinei a dat S.C.S.-ul cuvenit. Și bine a făcut. Mai sînt doar cîteva luni pînă la sfârșitul anului și dorința întregului colectiv de aici este de a întîmpina viitorul cincinal cu planul pe 1970 realizat și depășit.

F. URSEANU

O nouă arteră a amplului sistem de irigații care folosește apa Dunării a fost dată în folosință la Gorganu, județul Teleorman. Prin intermediul stației intercooperatiste de irigații de la Gorganu vor fi irigate peste 2 000 de hectare teren culturi aparținînd cooperativelor agricole de producție din zona respectivă.

serioase rămîneri în urmă pe șantierele de construcții

După primele 8 luni ale anului, planul de investiții a fost realizat în județul Dolj în proporție de 90,8% și 93,5% la construcții montaj. În ciuda faptului că în această perioadă au fost date în folosință obiective și capacități de mare însemnătate pentru economia județului, unele dintre ele înainte de termen, pe alte șantiere ritmul de construcție este sub posibilități. Astfel se prezintă situația la C.I.L.-Filiași, ale cărei capacități au termen de punere în funcțiune trimestrul trei al anului curent, iar la această dată se mai aduc încă modificări planului. Serioase rămîneri în urmă se înregistrează și pe șantierele de extindere al uzinei «Electroputere».

De asemenea se află în rezonanță 585 apartamente planificate a fi date în folosință în trimestrul trei al anului acesta. Se menține în continuare un ritm nesatisfăcător de execuție pe șantierele: Fabrica de transformatoare mici-Filiași — 30,5%, Complexul de vaci-Băilești —

30,9% și C.I.L.-Filiași — 31,6%.

O primă constatare: proasta gospodărire a mijloacelor materiale și a forței de muncă de care dispune fiecare șantier în parte. Iată cîteva exemple edificatoare: pe șantierele Fabricii de transformatoare mici-Filiași nu s-au asigurat 15 autobasculante, motiv pentru care pe rampa Țințăreni stau netransportați 3 000 mc balast, iar stația de betoane e executată pe jumătate. E lesne de înțeles de ce planul de investiții pentru dezvoltarea uzinei «Electroputere» a fost realizat doar în proporție de 39,4% deoarece stația de betoane a stat într-o singură lună 144 ore, timp în care ar fi trebuit să furnizeze șantierei circa 3 280 mc betoane. Pe același șantier, datorită neasigurării condițiilor de lucru și a absențelor nemotivate, productivitatea muncii a înregistrat în ultimele luni indicii cu totul necorespunzători.

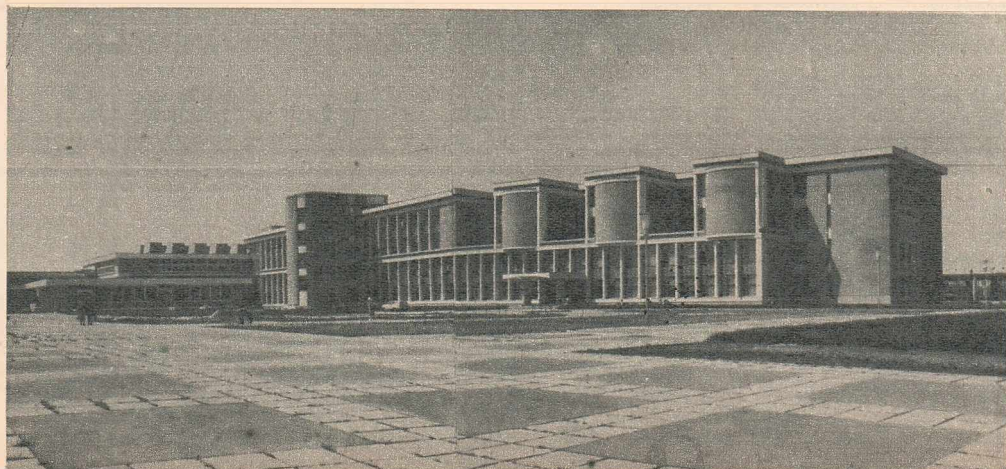
Pe alte șantiere, cum este cazul Fabricii de transformatoare mici-Filiași, lipsesc nume-

roși muncitori calificați, la Complexul de sere-Craiova neasgurîndu-se nici cel puțin forta de muncă necalificată. Pentru aceasta au trebuit să fie detașați aici zidarul

Dacă vom analiza situația cu atenție, vom observa că, în foarte dese cazuri, s-a pornit abia în toamnă cu... stîngul. Așa stau lucrurile la secția de aparataj electric de înaltă tensiune unde un prelungit de peste 3 milioane de lei care trebuia montat în luna august, a fost contractat abia petru sfârșitul lunii noiembrie. Nu atingîndu-se stadiile corespunzătoare la graficul de producție utilajele în valoare de milioane de lei așteaptă nemontate deci fără să producă. Pe alți șantiere, instalații întregi și utilaje nu sînt contractate nici pînă acum.

Fără îndoială că în fața acestei situații se impun măsuri urgente, eficiente în stare să medieze în cel mai scurt timp aceste serioase rămîneri în urmă. Timpului bun de lucru trebuie dată o folosire maximă astfel încît fondurile destinate noilor obiective să fie utilizate în modul cel mai judicios.

Petre ANGHIE

vești de la noul institut politehnic

În apropiere de modernul ansamblu al căminelor studentești din cartierul Grozăvești, unde se înalță noul local al celui mai mare institut politehnic din țară — cel din București — lucrările de construcție sînt în stadiu avansat. La 1 octombrie, cînd facultățile își vor deschide porțile, aici urmează să se inaugureze încă două noi corpuri de clădire destinate tinerilor din anii I și II cuprinzînd amfiteatre, săli de curs, și de seminar. Alături de acestea vor fi date în folosință și unele construcții anexe, printre care ate-

liere, magazine, depozite, garaj, vestiare, care, împreună cu celelalte, vor totaliza aproape 30 000 mp. Tot în acest an calendaric, inginerii, ei înșiși cînd va absolvenți ai politehnicii bucureștene, vor prezenta pe tertru recepționare noi săli proiecte, laboratoare de lucru practice și de cercetare științifică afectate facultăților de mecanică și tehnologia construcțiilor de mașini, ca și noile construcții ce vor adăposti Centrul de calcul și rectoratul Institutului politehnic «Gheorghe Gheorghiu-Dej».

de Petru ISPAS

CONCEPȚIE

...Cînd a ieșit de la comitetul județean de partid se făcuse noapte. Burnița. Și-a ridicat gulerul la fulgarin și a pornit pe jos. Întotdeauna cînd voia să gîndească în liniște și profund pornea de acasă pe jos, traversa linia ferată peste podul îngust și apoi o lua pe bulevardul mărginit de castani sincronizîndu-și mersul, fără să-și dea seama, cu ritmul gîndurilor, cînd alergînd, cînd mergînd lent, pînă ajungea în centrul orașului. Acum drumul îl făcea invers. Ploaia mărunță, rece i se prelingea de pe păr pe sub gulerul fulgarinului fără să o simtă. La început, cînd i s-a spus, a simțit o tainică bucurie înlocuită însă treptat de un profund sentiment al responsabilității care la rîndul său, luînd proporții, îi strecura în suflet o ușoară teamă. Trecuse doi ani de la naționalizare și cel care mai era încă director... «La urma urmei trebuie să-l critic? Cu asta să încep? Deci am primit. În sinea mea am primit. Atunci de ce am mai cerut timp de gîndire? Eu l-am cerut? Parcă mi s-a dat: «Du-te și gîndește-te, gîndește-te bine și după 2-3 zile vino și expune concepția dumitale cu privire la întreprindere». Așa a spus: «Concepția».

...S-a oprit pe pod cu brațele încrucișate pe balustrada metalică, udă și rece. Privea uzina întinsă sub el cu halele ei înnegrite de fum. Ici-colo cite un bec lumina ruinele unor alte hale rămase dărîmate, triste, din timpul războiului. Secțiunile, peste zi în producție, păreau acum moarte. Materiale risipite prin curte, piese gata de expediere stăteau în ploaie neacoperite, neajutorate. În lumina slabă a becurilor străluceau băltoace. «Miine o să ne fie greu să tragem căruciorul cu materiale de la o secție la alta». Mai departe o baracă improvizată — cantina...

Ploua mărunț, ploaia obsedant și frigul care l-a cuprins brusc nu știa dacă vine de la ploaie sau de la imaginea care-l urmărea insistent, acum parcă mai puternic ca altădată, a oamenilor obosiți, flămînzi încă, care-și mîncău absenți porția de mămăligă și ciorba de varză, dar care munceau cu o dăruire...

«Concepție...» Adică ce trebuie, adică cum trebuie...

Și o febră necunoscută puse stăpînire pe el, o teamă cumplită de timp, de timpul care trece, ireversibil, și care ar putea lăsa în urma lui lucrurile așa cum sînt.

S-a trezit alergînd pe străzi, acum în sens invers, mai repede, mereu mai repede, urmărit de gîndul că timpul trece, că trebuie refăcută uzina, trecut la schimbul de noapte, schimbați hoții de la cantină și aduși niște oameni de inimă care să facă o aprovizionare omenească, posibilă, sigur că posibilă... n-au oamenii scule, își împrumută unui de la altul o cheie... da, da cu sculăria trebuie început, aici trebuie pus inginerul acela tînăr, cum îl cheamă? Ștefanache, parcă...

...A urcat în fugă scările Comitetului județean de partid. Omul de la intrare l-a privit mirat crezînd probabil că și-a uitat ceva acolo. S-a trezit în fața biroului primului secretar.

Și deodată s-a oprit. O transpirație rece l-a cuprins și din nou i s-a făcut teamă. «Ce vor crede, ce vor spune, vîzîndu-mă aici la mijlocul nopții: ăsta arde să ajungă director, vrea să se căpătuiască, să...», n-a mai avut timp să-și ducă gîndul pînă la capăt. Ușa s-a deschis și bărbatul acela mărunț, slab, cu ochii duși în fundul capului de nesomn, s-a oprit în fața lui: «Deci ai și venit sau nici n-ai plecat?» L-a luat de braț și au coborât împreună. Au pornit pe jos prin ploaie și s-au oprit pe pod. Acolo toate temerile care l-au stăpînit doar cu cîteva minute mai înainte s-au topit, vie, reală, rămînînd uzina cu toate nevoile ei. Și atunci a început să vorbească, să explice în fraze scurte, întretăiate ce trebuie făcut pentru uzină, dar și ce trebuie făcut pentru oameni, halele ce se cer reconstruite, altele noi necesare, unde trebuie amplasată școala profesională...

...Parcă începuse să mijească zorile. Erau uzi leoarcă amîndoi. Aveau buzele vinete de frig.

— Va să zică așa concepți...

— Exact.

— Să așterni totul pe hîrtie și la ora 10 să vii să expui toate astea în fața Biroului județean de partid. Și acum hai pînă la mine acasă să bem o țuică. După cît am stat în ploaie merită.

...Și-a adus aminte de toate acestea cînd, intrînd ca o furtună în casă, fecioru-șu i-a spus, strălucînd de bucurie:

— Sînt numit director la noul Combinat chimic din...

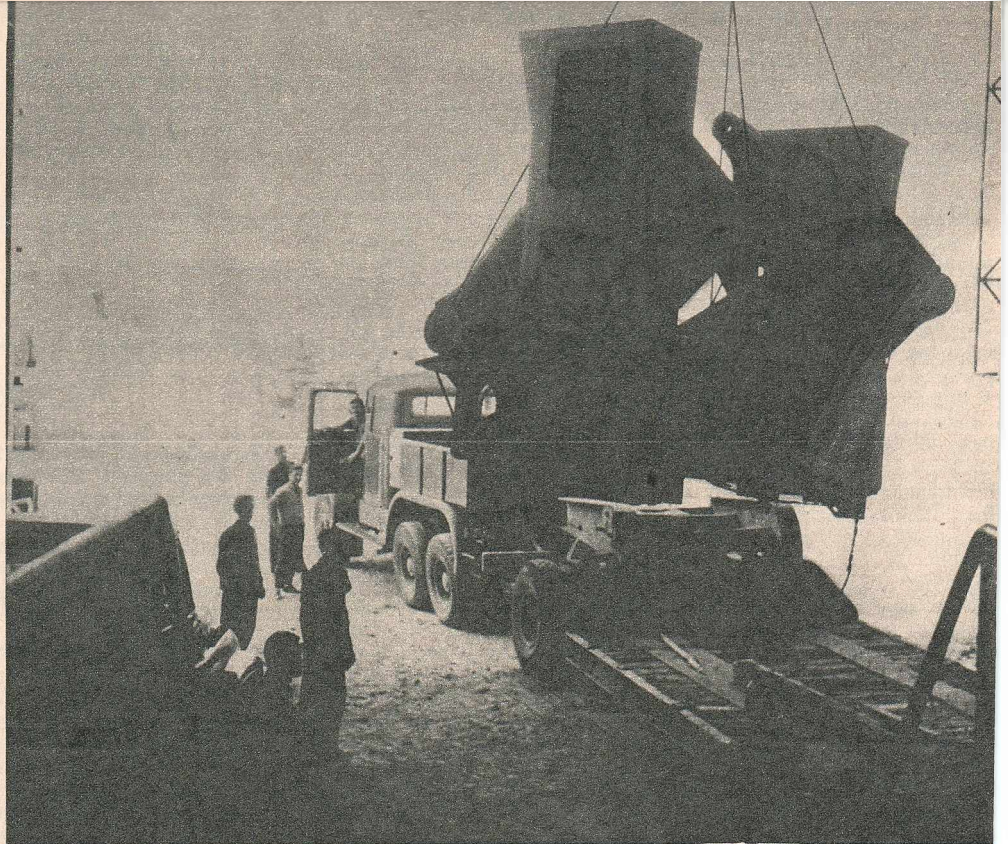
— Ești numit sau...

— Nu, am exagerat. Mi s-a propus. Am fost chemat la ministru și dînsul mi-a propus.

— Ai primit?

— N-am spus da, dar nici n-am lăsat să se înțeleagă că refuz.

— Și ce concepție ai? Cum concepi conducerea treburilor combinatului? Ai o concepție clară, precisă, eventual chiar proprie, cu privire la munca ta viitoare?

NIMIC NOU LA GALAȚI?!

Reportaj de Viorica CIORBAGI
Fotografii de S. STEINE

Poate gălățenii ar protesta (cu mai multă sau mai puțină vehemență. Nu sînt sigură de tot): «Cum, adică, nimic nou? Construcția combinatului nu este o noutate covîrșitoare?» Și un negălățean e în stare să riposteze de la... înălțime: «Lasă dom'le, de zece ani tot cu asta vă lăudați!»

Ca autoare a reportajului de față sînt foarte tentată să mă revolt. Dar împotriva cui? E ca și cum aș construi o săgeată de carton vrînd să înțep cu ea soarele. Deci mă străduiesc să devin rezonabilă și chiar să admit, într-o anumită măsură, că e bine dacă oamenii nu se extiază perpetuu în fața aceluiași minuni. Toată lumea s-a învățat în România să audă și să vadă că s-au deschis șantiere uriașe, din care ies giganți industriali. Treabă le ordinea zilei, fără consecvență în semne de exclamare. Să te miri și să te revolți că nu-i altminteri, cînd știrile despre eșantioanele de pe Lună sînt, chiar și ele, citite cu aerul cel mai firesc? Filozofie rudimentară, interpretarea: legea progresului — să te uiți doar înainte. Și totuși...

Zicea inginerul Cornel Cazan, director general al I.C.M.S.G. (întreprinderea de construcții și montaje siderurgice-Galați): «Miile de constructori de-aici nu sînt, fiecare din ei, cunoscuți în țară ca Dobrin. Dar oamenii aceștia fac laminoare și furnale». Cu riscul de a fi hulită și disprețuită în unanimitate, recunosc, eu n-am prea știut cine e Dobrin. Asta nu are, evident, nici o importanță. Important rămîne că ar fi dureros de nedrept dacă, într-adevăr, ceea ce se petrece acum la Galați s-ar taxa ca un fapt anodin. Nu că țin constructorii să apară în ochii lumii întregi drept niște vedete. Nu, nici pomeneală. (Chiar și inginerul Cazan amintea despre notorietatea fotbalistică mai mult de dragul calamburului.) Ei singuri, șantieristi, recunosc, fără

falsă pudoare, că nu-i nimic extraordinar în ceea ce fac. Și, zău că este! Mă aflam în dispoziție de detașare (mai mult au sugestionat decît reală) în clădirea Lanorului de benzi la cald, «L.B.C.», lur de vreo 700 de metri. Cu podurile rularvind autoritar deasupra capului. Cu util rînduite în simetrie riguroasă, grea, și alt de zeci de tone plutind, aparent ușor, p aer ca niște decupaje de mucava. Zice de autosugestie, fiindcă oricît ai vrea treci un deprins cu astfel de decor, tot scapi de senzația copleșitoare a furnicii: creasta unui munte înalt. Sau cam așa ce

Mi-a fost prezentată o casă albă (se distinctiv al inginerilor), adică șeful șantier cu partea de construcții a L.B.C.-u Sigur, pare absurdă ambiția reporterilor a afla tot timpul ceva deosebit acolo ur «munca e obișnuită». Așa că era cît pe să renunț, dacă n-aș fi surprins în cuvînt inginerului Victor Oлару o remarcă mîtțioasă: «...Dv., ziariștii, sînteți tentați înălțimi amețitoare, pe cîtă vreme, la g podăria de apă, noi am coborît 40 de m sub pămînt...», deci o construcție subter din beton de 40 metri adîncime, cu diame de 40 de metri — chesoanele. O lucr de artă inginerescă, absolut originală țară și puțin frecventă în Europa. Un ar ment mai mult chiar, pentru profani acest complex hidrologic înseamnă 30 metri cubi de apă, într-o oră, colectaș regenerați în cele trei chesoane despre c casca albă îmi vorbise în trecere, cu rețin Comentăm zile întregi, bunăoară, des nu știu care interpret de muzică ușo ivit pe micul ecran. Și cînd niște oam coboară cîte doi metri și alți doi (pînă 40) ca să stăpînească pămîntul capricios fier și cu beton și cînd asta e o operă ter rară n-ar fi nedrept să nu ne rețînă aten

Directorul grupului IV-instalații electri

cînd va fi „aruncat” acest balast

Pe drept cuvînt stocurile supranormative sînt considerate un adevărat balast pentru economie. Apariția acestora reflectă, în cele mai frecvente cazuri, existența unor grave deficiențe în sistemul de aprovizionare tehnico-materială. În principal, ele sînt datorite necorelării planurilor de aprovizionare cu prevederile din contractele economice. Se imobilizează astfel importante resurse materiale care ar putea fi utilizate pentru obținerea unor producții suplimentare, iar faptul că finanțarea acestora se face din împrumuturi restante, pentru care se plătesc dobînzii penalizatoare, influențează negativ asupra cheltuielilor de producție. În plus, existența stocurilor supranormative conduce la imobilizarea unor importante spații de depozitare pentru care se fac cheltuieli suplimentare, apar numeroase cazuri de degradare a materiilor prime și materialelor, a produselor finite.

Într-o discuție avută recent la Uzinele chimice române cu contabilul șef Timotei Olteanu am aflat de existența unor stocuri de produse finite și materiale în valoare de circa 3 000 000 lei.

Cauzele apariției acestora sînt explicate prin devansarea producției pentru export din trimestrul IV în trimestrul III și pentru care în prezent întreprinderile de comerț exterior respective caută beneficiari.

Comitetul de direcție încearcă acum să reglementeze această situație, se pare cu sorți de zădărnici, dar aceasta nu înseamnă că reluarea producției din trimestrul III în trimestrul IV nu e va face cu cheltuieli suplimentare. Deci cu noi împrumuturi de la bancă, pentru care se vor plăti dobînzii penalizatoare.

O situație îngrijorătoare există la Combinatul de pielărie și

incălțăminte nr. 1 din București. Aici, analizînd situația împrumuturilor restante, constăți cu surprindere că majoritatea acestora au fost solicitate pentru stocurile supranormative de materii prime și materiale. Iată în cifre valoarea acestora defalcată pe trimestre: aproape 8 000 000 de lei în trimestrul I, peste 5 500 000 în trimestrul II. În toată această perioadă nu se înregistrează nici o tendință de scădere ba, dimpotrivă, la sfîrșitul lunii iulie conducerea combinatului a cerut un nou împrumut, de această dată de peste 10 000 000 de lei.

Dintre cauzele care au generat această situație se desprinde, în primul rînd, aspectul nerespectării normativului aprobat. Așa au apărut și s-au aprobat planuri de aprovizionare insuficient fundamentate, începînd de la secții și pînă la nivelul unităților care fac parte din combinat. În afara stocurilor supranormative de materii prime și materiale, combinatul are imobilizate importante valori în stocuri de produse finite, apărute fie prin executarea în avans a unora, fie din cauza refuzului beneficiarului (cauza: proasta calitate).

Pentru a mai ilustra cu încă o cifră situația financiară a acestei unități economice, amintim că în semestrul I s-au plătit peste 2 000 000 de lei dobînzii penalizatoare pentru stocurile supranormative de materii prime, materiale și produse finite.

Pregătirea producției anului 1971 credem că va însemna pentru consiliul de administrație etapa în care trebuie pusă cu deosebită stringență lichidarea acestor stocuri supranormative, altminteri unitatea va continua să se prezinte cu o situație economico-financiară deosebit de precară.

C. MIHAI

ner liber din Parcul Sub-ării, cu piesa «Cum va place» de Shakespeare. Un recital de «Balade și cîntece de lume» va fi oferit de secția germană a teatrului într-un cadru de arhitectură medievală din Piața aurilor.

Cu prilejul Festivalului «Cibinium '70» vor fi inaugurate

noi muzee sătești: la Avrig — un muzeu de țesătorie contemporană și un punct memorial «Gheorghe Lazăr»; la Boița — un muzeu al obiceiurilor; la Cîsnădie — Muzeul textiliștilor. O casă memorială «St. Ludwig Roth» va fi deschisă la Mediaș.

S. MAXIMILIAN

CRONICA JUDICIARĂ

bilaisitul

Acum trei zile, miercuri 16 septembrie, unul dintre completele de judecată ale Tribunalului județean Constanța s-a deplasat într-o încăpătoare sală publică din oraș. În prezența salariaților O.C.L. «Metalochimic» și a multor altor persoane s-a desfășurat judecata cu publicitate largită a dosarului 2 576/1970. Aspectul grupului din boxă era neobișnuit. Inculpații ședeau cu spatele unul la altul, incondurați, gata să se impungă. Se dușmăneau.

Inculpatul principal era în același timp parte civilă, cerea despăgubiri celorlalți, în timp ce foștii lui complici mai figurau și ca martori, și ca autori ai unei infracțiuni comise în dauna capului de afiș. Întreg talmes-balmesul avea la origine goana fiecăruia dintre cei patru inculpați de astăzi spre căpătuială pe seama celorlalți.

Începutul l-a făcut Gheorghe Iordache, fost responsabil al magazinului de instrumente muzicale «Doina» din Constanța. Recunoaște că în anii 1969-1970 a delapidat mari sume de bani: «Prin luna decembrie am sustras vreo două mii de lei cu speranța că îi voi pune la loc, dar n-am reușit să-i recuperez și atunci... am mai sustras vreo trei mii. După aceasta, n-am mai reușit să mă stăpînesc și am început să sustrag în mod repetat bani, fără să le mai țin socoteala».

Astfel expuse, faptele ar părea vehiculate mai curînd de o psihopatie, hotărîte de o gândire infantilă nesubjugată de nici un efort de voință. Dar nu acesta este adevăratul Iordache. Delapidarea n-a început a fi comisă prin mici tentații neînfrînate, ci a fost rezultatul unui calcul bine gândit. Activitatea infracțională a început nu în decembrie, ci în vara anului 1969, și nu prin sustragerea «a vreo două mii», ci prin introducerea și expunerea în magazin a unor obiecte (doze de picup, curele de magnetofon, acordeoane) procurate pe căi de aprovizionare particulare, tenebroase.

Cînd a văzut Gheorghe Iordache că ține figura s-a hotărît să profileze și mai mult unitatea «Doina» într-o cvasiprivălie personală. A lansat o primă comandă grasă unor salariați ai întreprinderii «Energia», care i-au confecționat un lot mare de curele de magnetofon, la preț redus (de unde material? cînd erau lucrate curelele?), apoi l-a găsit pe Spiridon Ulmeșeanu zis Spiru, reparator de instrumente muzicale la cooperativa «Drum nou». Spiru cumpăra acordeoane vechi, le recondiționa și i le predă lui Iordache, care le pune în vinzare ca noi-nouțe, cu girul firmei magazinului de stat. Marea afacere a fost însă confecționarea, tot de către Ulmeșeanu, a 6 000 bucăți pene de mandolină.

Toate aceste investiții personale — oricum păguboase pentru unitatea ale cărei produse trebuiau să fie vindute de Iordache — erau făcute cu «capital» din gestiune. Prejudiciu: 56 873 de lei. Așa s-a incurcat gestionarul în ițele multiplelor combinații financiare, așa a ajuns el să-și inchipuie că poate

băga mina în sertar pînă la cot. Și a mai delapidat, în contul afacerilor viitoare, alți 38 835 lei.

Cînd valoarea totală a fraudelor s-a apropiat de o sută de mii, Gheorghe Iordache s-a pierdut cu firea, mai ales că picase pe capul lui și o verificare a gestiunii. Spiru l-a mirosit că dă din colț în colț și i-a prezentat-o pe Lenuța Iancu.

— Ai nevoie de bani? Ce-ți faci atîtea griji! Cunosc eu pe unul, Niculescu, din Brașov care știe să fabrice bancnote.

Exact ce-i trebuia lui Iordache! Ar fi acoperit și lipsa din gestiune, i-ar fi rămas și lui ceva... La rîndul ei, Lenuța Iancu s-a dus la «Niculescu», alias Ion Vasile din București, escroc notoriu, înscris în cazierul miliției judiciare:

— Am găsit un fraier pentru bilaiseală.

Bilaiseala, termen intrat și în uzul detectivilor, desemnează modul de înșelare în care este «specializat» Ion Vasile. Strategia este ridicol de simplă, dar prinde tocmai pentru că se bazează pe lăcomia victimei. Înșelăciunea s-a desfășurat în mod clasic.

Ion Vasile a venit la Constanța și a dat o probă de fabricat bani, în prezența Lenuței, a lui Spiru și, bineînțeles, a «cumpărătorului» Iordache. A mințit o mușama cu cerneală, a împăturit în ea cîteva hîrtii dreptunghiulare, a pus strudelul pe un scaun și l-a așezat deasupra pe Spiru Ulmeșeanu în chip de presă. Între timp, Leana Iancu i-a distras atenția lui Iordache, lăsînd fabricantului mină liberă. După zece minute Ion Vasile despătorea mușama și din ea apăreau bancnote de cîte 5 lei, «calde», neșifonate.

— Ei, merge?

— Merge!

— Cît vrei să-ți fabric?

Gheorghe Iordache s-a gândit puțin și a spus o sumă rotundă, ca să nu se mai incurce:

— Un milion.

— Bine. Trebuie să ne avansezi 25 000 pentru materiale.

— N-am decît 18 000 de lei, și aceia luați din gestiune.

— Lasă că pun eu diferența, se amestecă și Ulmeșeanu, cîrda cu ceilalți escroci.

Cînd au pus mina pe bani, cei trei înșelători au dispărut, cu o regie întregă, din care n-a lipsit simularea unei arestări. Tot așteptînd milionul, Gheorghe Iordache s-a trezit chemat să răspundă pentru lipsa din gestiune. Atunci i-a reclamat și el pe escroci. Așa au ajuns tuspătru în boxa acuzaților, învrăjbiți, dușmănoși, dar uniți într-un lăcomie.

Sergiu ANDON

sport

de Emanuel VALERIU

MANUSCRISUL UITAT

Cu 2-3 săptămîni în urmă, presat de o deplasare plină de farmec, mi-am abandonat presupușii cititori (dar și pe cei reali), lăsînd neterminat manuscrisul destinat coloanelor «Flacării» și mi-am intrerupt apoi, oarecum fortuit, ritmul săptămînal al rubricii la care revin acum supus și vinovat...

Acasă mă aștepta vechiul manuscris consacrat fotbalului pentru că, la acea dată, începuse tocmai campionatul diviziei secunde și, în lipsă acută de fotbal, opinia publică sportivă și presa de specialitate îi acordaseră onoruri deosebite. Mă întrebam, în acel manuscris pe care-l recitesc acum, ce fel de fotbal vom juca? Nedumerirea mea de atunci izvora dintr-o curiozitate, zic eu, legitimă pentru orice amator al jocului cu mingea la picior, deoarece era de așteptat ca învîlămintele ultimului campionat mondial, la care echipa română participase direct, să se fi tradus în noutăți de tot felul. Revenind acasă după trei etape de «A» găsesem un clasament neconcludent, nu numai pentru că întrecerea formațiilor de primă categorie se află la începutul său, ci pentru rațiuni mai serioase. Ceea ce considerăm în general valoros în fotbalul nostru continuă să se mențină în penumbra mediocrității iar ultima etapă ne-a așezat în fața surprizei de a vedea toate cele patru reprezentante ale soccerului autohton, în tot atîtea confruntări internaționale programate acum, invinse!

(Jocul egal al «Stelei» la Petrosani nu poate încălzi pe nimeni și mai puțin pe susținătorii sinceri ai echipei militare deoarece ratarea de către «Jiul» a unui 11 m, în primele minute de joc, a însemnat, de fapt, singura posibilitate a Bucureștenilor de a scăpa cu fața curată.)

Prin urmare, deși n-aș fi vrut să reiau o întrebare care, în mod normal, ar fi trebuit să fie depășită de timp și cu toate că aș fi preferat să vă povestesc cum se vede de afară sportul nostru (în aceste săptămîni pe programul internațional al diverselor discipline au figurat și numeroși reprezentanți ai culorilor noastre), mă văd constrîns să accept ghiolotina timpului trecut și să mă întreb: ce fotbal vom juca?

Răspunsurile nu se primesc pe adresa redacției, ci pe gazonul stadioanelor care, sper, să nu pară unora prea zgrunțuros. Un prim răspuns pare să ni-l fi dat săptămîna care se încheie mîine. Ar mai fi ceva de adăugat?

start: „cibinium '70”

Înscris de peste 8 veacuri în istorie și numărîndu-se printre orașele cu veche tradiție culturală, Sibiu găzduiește în ultimii ani un festival de complexe manifestări culturale-artistice tinînd să-i statornicească o nouă tradiție. Cibinium '70, cea de-a treia ediție a acestui festival are în cepe miine, va prilejui o nouă ilustrare a potențialului cu care orașul se afirmă în peisajul spiritual al țării.

Ca unul dintre cele mai vechi centre muzicale din România «Creațiunea» lui Haydn s-a cîntat aici la un an după prima audiție vieneză, iar Liszt și Brahms au inclus orașul de pe Cibin în armele lor europene), Sibiu a aliniat în festival Orchestra simfonică a filarmonicii locale,

corul «Gheorghe Dima», corul «Bach» și corul de cameră al Casei de cultură. Primele două susțin concertul coral de deschidere a festivalului. Împreună cu corul «Bach», Filarmonica va prezenta «Idomeneo» de Mozart, cu concursul unor soliști ai Operei din București. Un concert de muzică de cameră va avea loc într-o sală a Muzeului Brukenthal, iar la Biserica Evanghelică, prof. Franz Xaver Dressler va susține un concert de orgă.

În cadrul festivalului va avea loc un concurs de fluierași dotat cu premiul «Fluierul de aur», la care vor participa formații de instrumente populare din județul Sibiu și din alte 6 județe. Un caracter competițional va avea și Tîrgul olarilor la care vor fi reprezentate cele mai vestite centre ale acestui vechi meșteșug: Vama Săcelul, Vadu Crișului, Oboga, Cristior, Brad, Horezu, Argeș, Marginea etc. Pe tema meșteșugului olăritului va fi organizat și un colocvii științific. Un alt colocvii se va ține concomitent cu deschiderea Expoziției de instrumente muzicale populare realizată de Muzeul Brukenthal în coloborare cu Muzeul de artă populară din București și Institutul de etnografie și folclor.

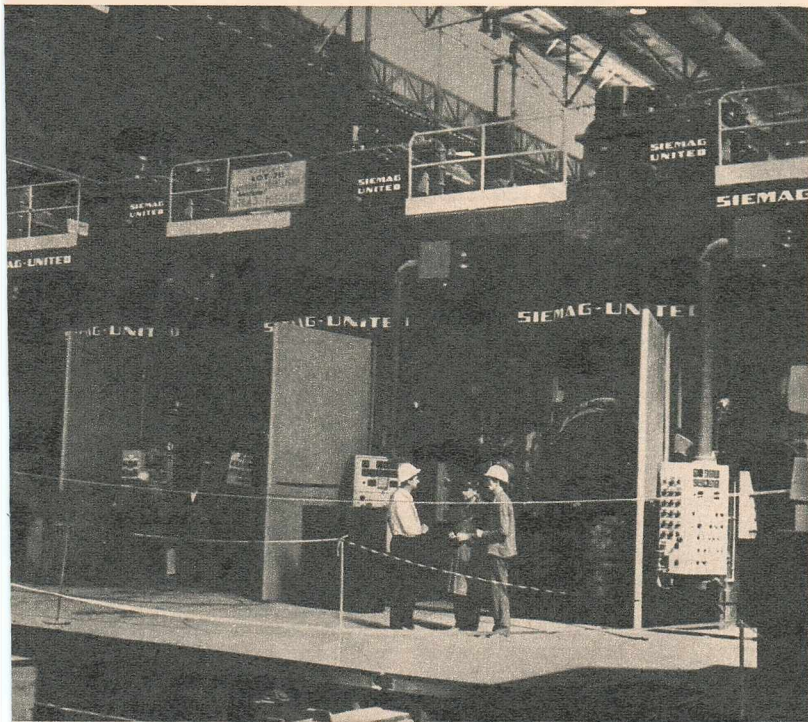
Programul teatral al festivalului prevede un spectacol al secției române a Teatrului de stat din Sibiu cu «Caligula» de Albert Camus și, pe scena în

«jucărie» de peste 100 de tone intră în interiorul L.B.C. ca să întregască pul viguros al unei caje de laminare.

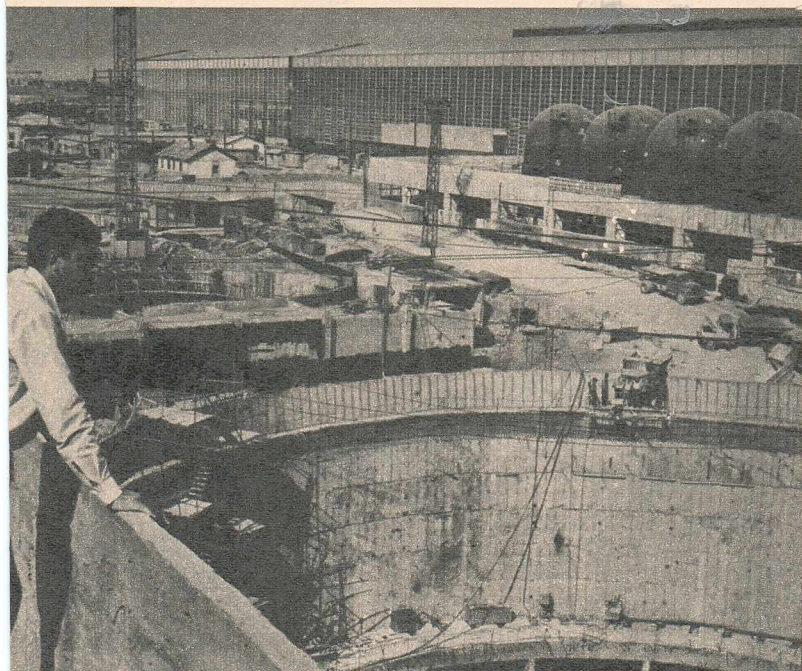
În instalații electrice nu se poate lipsi automatizarea. Ceea ce vă prezentăm în această imagine este o nouă secvență din opera electricienilor pe șantier.

Laminorul tandem — acest gingaș instrument metalic, unde tabla devine mai ușoară și mai subțire — va produce, din anul nou, în ansamblul instalațiilor laminorului de benzi la rece (L.R.)

ing. Ștefan Prică, a zîmbit parcă jenat: «Nimic special, facem ce-am învățat». Ce-au învățat — sigur, numai ca intrînd în oarecare detaliu aflu că la L.B.C. s-au montat 850 kilometri de cablu electric, cu alte cuvinte — socotețiți și dv. — ai putea să-ntinzi firul de la București la Baia Mare și tot ți-ar mai rămîne să-l prelungești pînă către Bacău. Nu-i atît de senzațional, poate. S-a mai văzut și asta. Dar amploarea instalațiilor electrice (că nu numai despre cablaj e vorba) înseamnă totdeauna ceva anume: gradul de automatizare. Or, la L.B.C. și L.B.R. (inițialele de pe urmă se traduc: Laminorul de benzi la rece), sute de operații în stare de incandescență ori nu trebuie să meargă «șnur». Și electricienii, după ce și-au isprăvit treaba, o reîncep de la capăt cu reglajele, care durează luni în șir, sînt migăloase și, ce să mai comentez, dictează fiorul ordonat al automatizării... Pînă la urmă și ing. Prică a recunoscut că lucrări de o asemenea amploare... Nu, nu direct, bineînțeles. O cască roșie (maistrul montor Dumitru Gavrilaș), două căști cafenii (șefii de echipă Romeo Andreșanu și Gh. Guțu) — vechi și încercați constructori siderurgici — mi-au spus și ei că nu-i cine știe ce să montezi caje de 700 de tone, cîtă vreme utilajele nu se mai aduc pe «sănișii» ca odinioară, ci cu poduri rulante

și macarale. Dar cajele acestea care înghit și turtesc metalul înroșit au mii de șuruburi și fiecare... Și laminorul acesta n-are încă precedent, chiar dacă peste doi-trei ani... «Am fost anul trecut la Hunedoara și am revăzut laminorul de 650 mm. Mi s-a părut nespuse de mic și neînsemnat. Cît de ciudată-i firea omului: pe vremea cînd l-am construit ziceam că n-are egal...», îmi mărturisea vechea mea cunoștință — inginerul șef coordonator Ovidiu Velehorskhi. Da, așa-i, dar nu poți face abstracție de strălucirea prezentului, chiar dacă, obiectiv, mine începe să pălească. Și, de fapt, constructorii gălățeni nu-și refuză bucuria zilei de azi, fie că recunosc sau nu. Uite, despre tînărul inginer instalator — șef de lot — Constantin Saulea nu ai cum conchide că e blazat, că nu are entuziasm. Are, slavă Domnului, cu tonele, ca să folosesc un limbaj adecvat. Dar și el, la fel ca și ceilalți, îmi spunea cu luciditatea omului de bun-simț: «Am venit la Galați direct din facultate. Sînt convins și pot oricînd argumenta că aici găsesc vîrstnicii, dar mai cu seamă tinerii, școala celei mai moderne tehnici românești. Cu toate acestea, o fi sau nu ciudat, nu am sentimentul că realizez ceva ieșit din comun. Poate din lipsă de timp, fiindcă n-aș vrea să cred despre mine că sînt un superficial».

◆ În adîncime: un cilindru betonat de 40 metri sub pămînt. Tehnicianul lacavei (ghidul nostru permanent, de la serviciul producție) a văzut «minus» de zeci de ori. Și tot se mai minunează chiar dacă nu are aerul.

Cuburi simetrice din beton pe care constructorii gălățeni urmează să ridice piramidele Uzinei cocco-chimice, în timp util, pentru hrana viitoarelor furnale.

NIMIC NOU LA GALAȚI?!

Și nici nu este. Invulnerabilul și nesentimentalul Saulea a trăit de curînd și o să mai trăiască momente de furnicăture prin inimă. O dată a fost cînd s-au mișcat «cu grație» cilindrii uriași din complexul sistemelor hidraulice. Mastodonți metalici făcînd mișcări de balet la o simplă apăsare pe buton — e un moment unic oricît ai fi de «tehnic». Evenimentul e în devenire apropiată, pentru că laminorul de benzi la rece intră în funcțiune înainte de sfîrșitul anului. Așa că luciditatea specialistului în instalații de ungere, aer comprimat, ventilație și așa mai departe, poate să aprindă o scînteie interioară pe care nu are cum o stăpîni. Și asta e al dracului de frumos!

Dacă e ceva nou la Galați? O mulțime de noutăți pe o întindere de 700 hectare, numai șantier al Combinatului siderurgic. Două laminoare sub acoperișuri, nu peste mult, «sub presiune» (în 1970 și 1971); al treilea furnal de 1 700 mc își statornicește cu ritm de zi-noapte fundațiile, iar la uzina cocs-chimică formele de beton turnate și întărite-n armătură seamănă cu cuburile pe care se vor înălța piramide. Și chiar așa este.

Pentru presupușii «indiferenți», cei cu replica: «De zece ani tot de combinat vor-

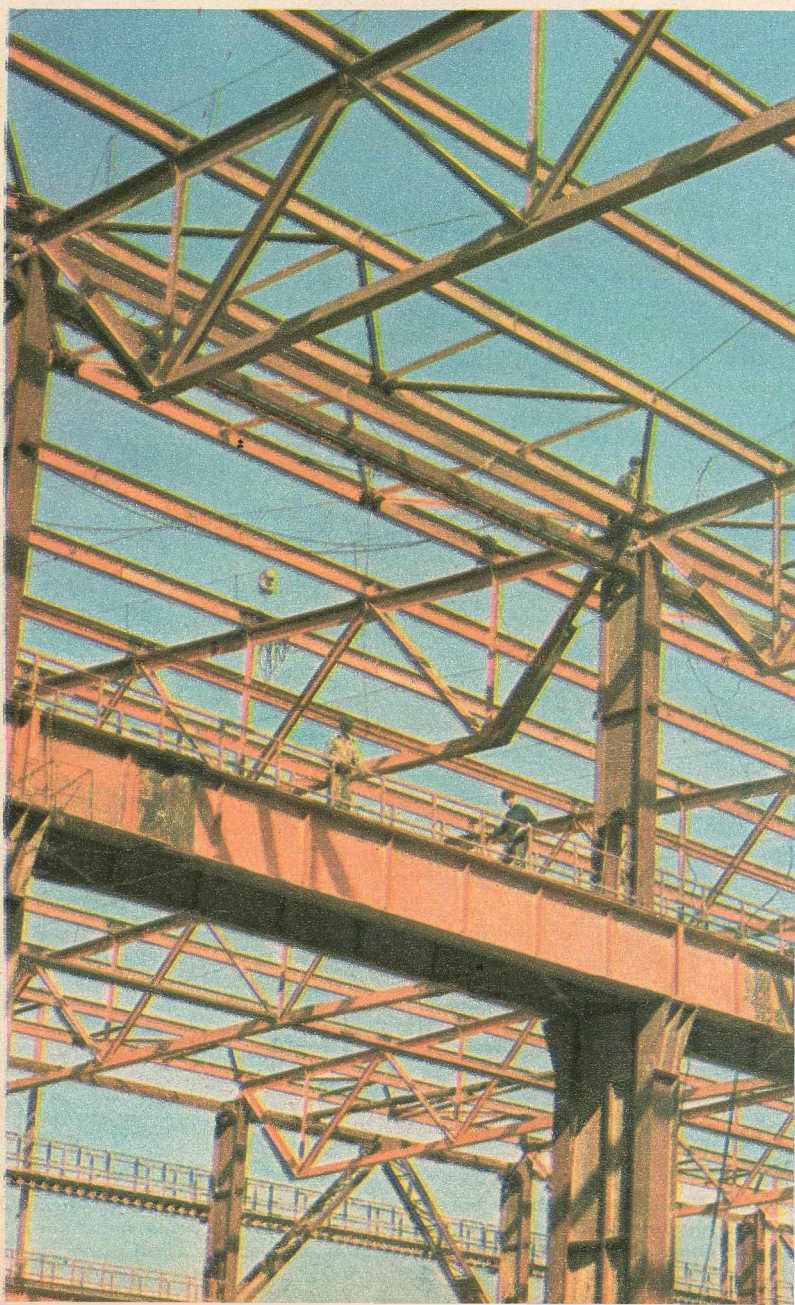
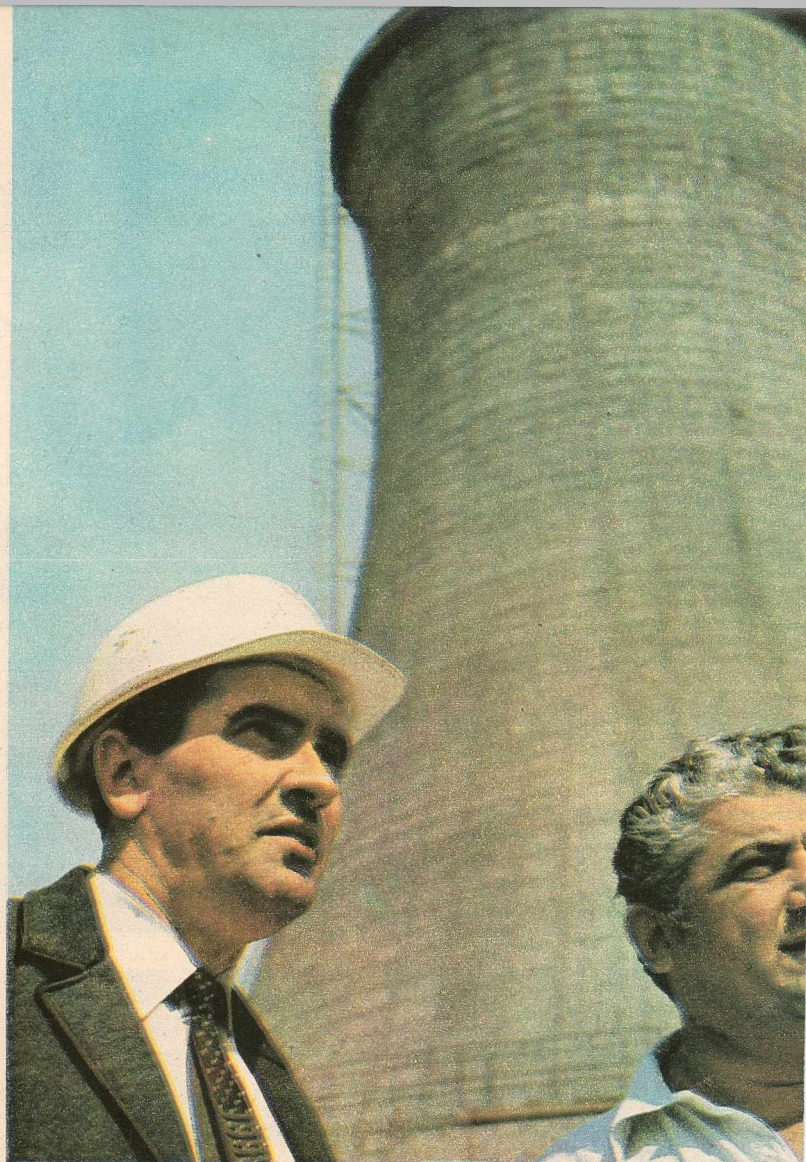
biți», am să transcriu niște cifre, numai cîteva și îi invit să le privească înțelesul.

Da, într-adevăr, în octombrie 1970 se împlinesc zece ani de cînd s-a inaugurat I.C.M.S.G. și, implicit, șantierul Combinatului siderurgic din Galați. Fiți sinceri: pe vremea aceea, știrea asta vă fascina. În zece ani, pe locul de mai sus de Țiglina s-au excavat 21,7 milioane mc de pămînt; s-au turnat 2,9 milioane mc beton; s-au montat circa 155 000 tone utilaj tehnologic; s-au construit 143 km căi ferate și 40 km drumuri. Cu alte cuvinte din ceea ce era în urmă cu zece ani un proiect, acum este aievea Combinatul siderurgic. Și-o să mai fie: începînd cu 1971 se va construi și se va monta anual în valoare de un miliard.

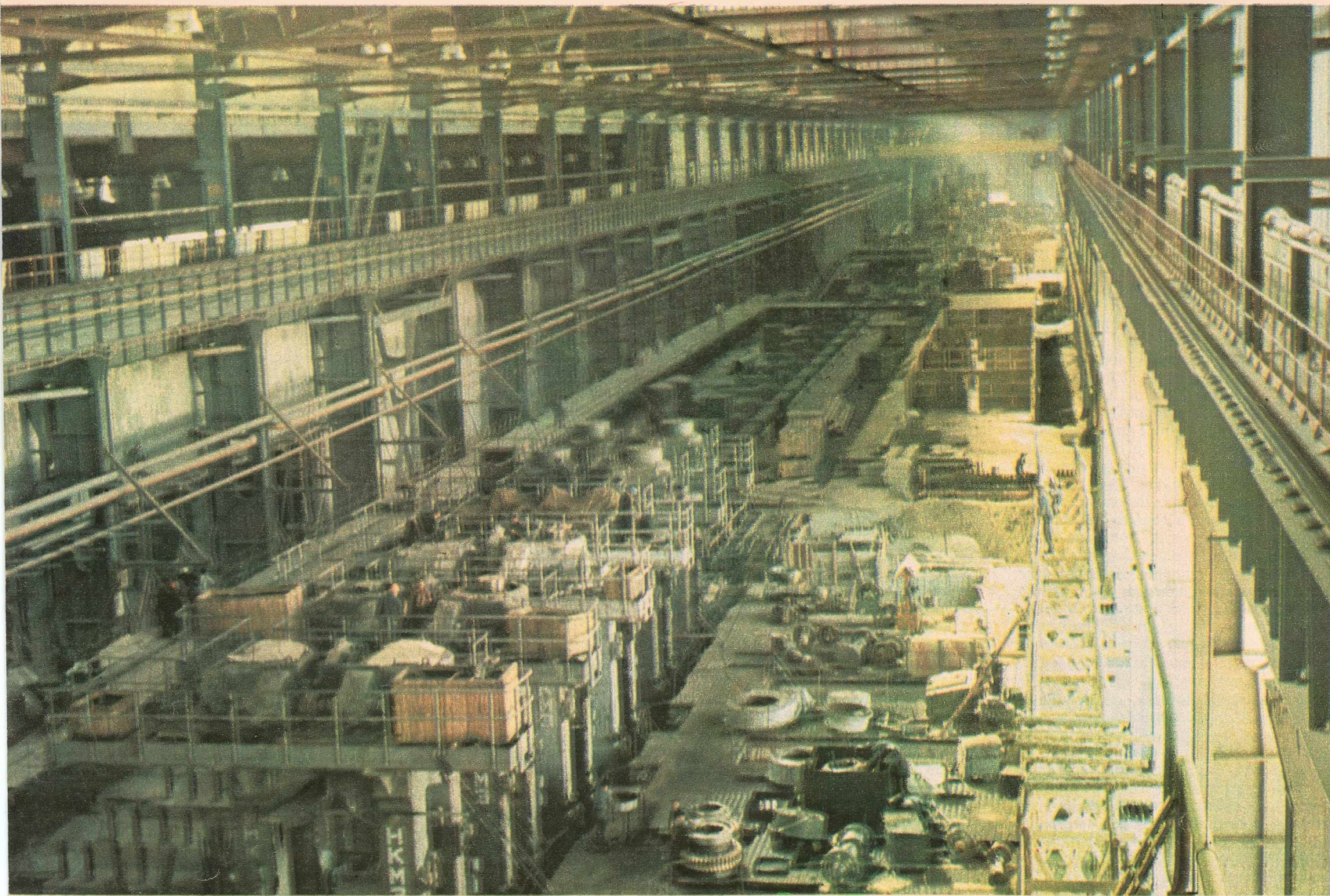
Știți ce înseamnă toate astea, în ultimă instanță? Ceea ce sună poate foarte neinspirat, doar fiindcă s-a mai folosit: «Cetatea siderurgiei românești». Mai pe înțeles, alte milioane tone de oțel adăugate în vistieria industrială a țării. Eu văd, plastic, acest prezent și acest viitor în chipul unei coloane vertebrale, care, fiind fragilă dintîi, a tot sporit în forță pînă cînd capul s-a înălțat drept și ochilor li s-a deschis o zare largă și limpede.

Directorul general al I.C.M.S.G. — ing. Cornel Cazan (dreapta), și inginerul-șef coordonator — Ovidiu Velehorsi, sînt toată ziua pe șantier. Și totuși există momente cînd, pe neașteptate, ei înșiși parcă l-ar vedea întîia oară...

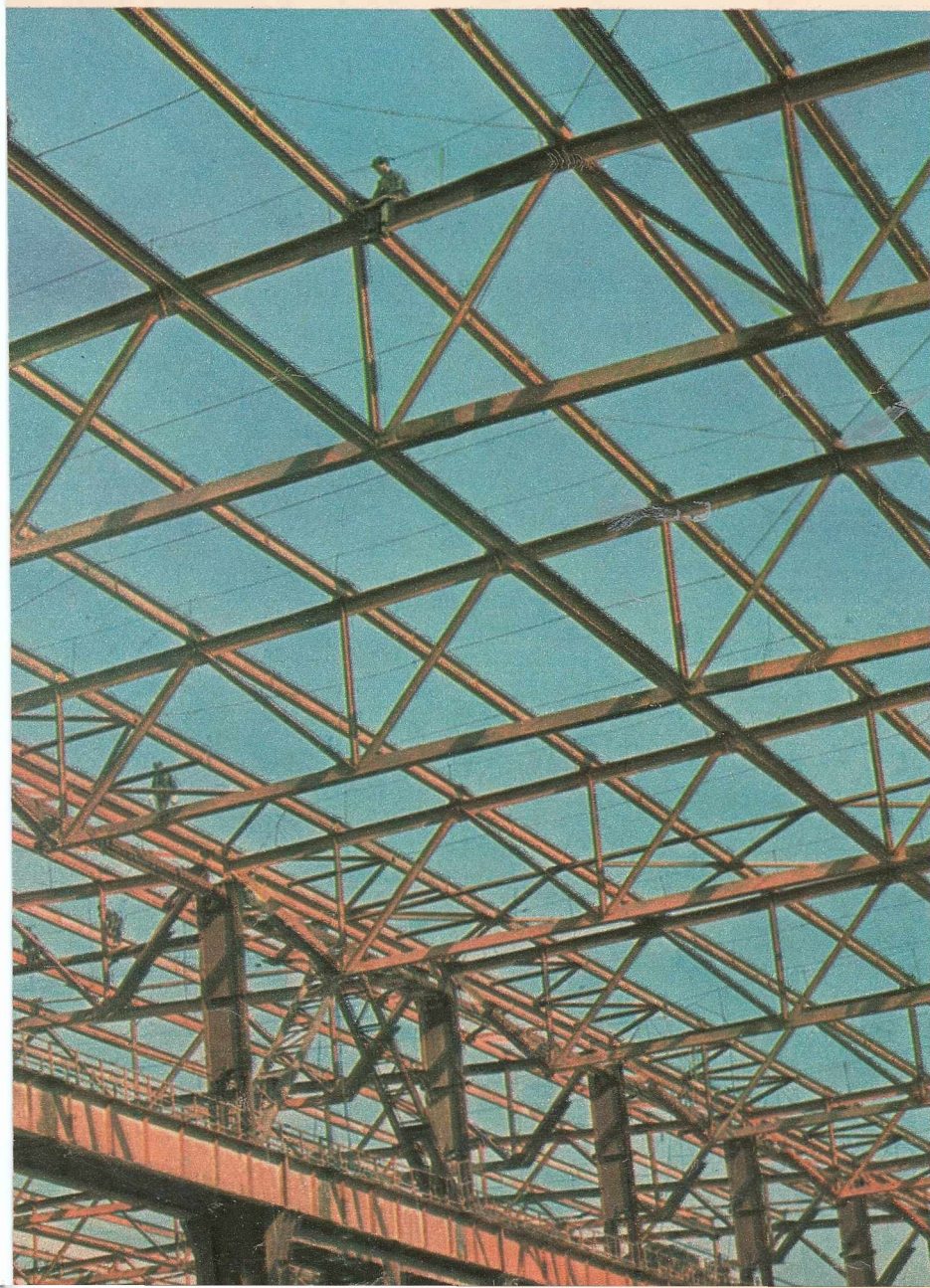
Furnalele 1 și 2 își transmit dogoarea asupra ritmului cu care se statornicesc, zi și noapte, fundațiile fratelui lor geamăn: furnalul nr. 3.

▲ «L. B. C.» — Laminorul de benzi la cald, a cărui premieră incandescență e pregătită, cu sînge rece, de către montori.

▲ «Combinatul se extinde în chip delimitat» — zicea un constructor siderurgist. Și să știți că nu era amator de paradoxuri.

▼ Casca albă și casca roșie au ajuns, în sfîrșit, să zîmbească la unison: de două săptămîni le tot dau de furcă niște afurisite de șuruburi.

A FI SAU A NU FI... DE CALITATI

Să recunoaștem cinstit că în materie de produse alimentare, criteriile noastre laice de apreciere a calității sînt grozav de subiective, de încăpăținate și neștiințifice. Bun e ceea ce îmi place, spunem toți cu o superbă și inconștientă trufie, spunem și păcătuim, pentru că ceea ce ne place este, vai, foarte adesea, exact ce ne dăunează nouă, oamenilor secolului XX, care lucrăm mai mult cu creierul, stăm mai mult pe scaun, cheltuim puțină energie musculară și avem în schimb la dispoziție o largă gamă de ispite în produsele rafinate ale industriei alimentare moderne. Istoria omenirii cunoaște multe și amare paradoxuri și unul dintre acestea l-am găsit formulat într-un studiu oferit nouă de Catedra de alimentație a Institutului medico-farmaceutic: durată vieții omului a crescut în zilele noastre, dar sănătatea lui e mai precară. Bolile cele mai «la modă», bolile cronice degenerative — ateroscleroza cu complicațiile ei cardiace și cerebrale, caria dentară, reumatismul cronic, diabetul — se datorează în mare, în foarte mare măsură alimentației neraționale și doar se știe că în momentul de față principalul ucigaș (50% din decese) este afecțiunea cardiacă, că 85-90% din oameni au carii dentare, că obezitatea este prezentă la 40-50% dintre persoanele cu profesie predominant sedentară și, cine știe, poate miine vom afla că și cancerul este cauzat în primul rînd de o alimentație nechibzuită. Pe scurt, nu prea sîntem în stare să ne folosim ca lumea de propriile victorii, dezlănțuim — precum ucenicul vrăjitor — forțele alimentare, ne lăsăm inundați de ele și de gusturile noastre nimicitoare (ei, cafeaua, coniacul, profiterolul cu frișcă!), de mizerabila noastră «self-selecție alimentară» și ne săpăm singuri și elegant mormintul. Bine, bine, noi, muritorii de rînd, slabi și neștiințifici, avem viciile noastre alimentare, dar aici responsabilitatea industriei alimentare este și ea, evident, imensă, ea trebuie să pună pe piață acele produse care să ne ajute a ne feri și de boli, și de noi înșine, și care să reușească a îndeplini cele trei mari cerințe ale calității produselor alimentare: *salubru* (necontaminat adică cu agenți patogeni — microbi, virusuri, substanțe toxice), *nutritiv* (să conțină aminoacizi și acizi grași esențiali, elemente minerale, vitamine) și desigur și *plăcut* (cu însușirile organoleptice atrăgătoare și capabile să determine apetitul).

«De calitatea produselor depinde în mare măsură satisfacerea necesităților tot mai complexe și variate ale economiei naționale, competitivitatea pe piețele externe și creșterea continuă a nivelului de trai al populației» — spune Legea privind asigurarea și controlul calității produselor, exprimînd parcă propriile noastre gînduri, lege care e decisă să ne apere — la nevoie cu severitate: «dura lex, sed lex» — de mai marile sau mai măruntele neplăceri produse la slaba calitate a unor mărfuri. Investigațiile gazetărești pe care le-am făcut acum cităva vreme într-o zonă care ne interesează pe noi, cumpărătorii, foarte îndeaproape — cea a producției alimentare — au urmărit să afle mai întii cam ce păcate grele stăruie în domeniul de producție pomenit mai sus și apoi cum se vor remedia ele, conform prevederilor legii. Căci, o știm bine, cu legea nu poți să te joci de-a v-ați ascunselea, legea e lege...

STIINȚA ARE CUVÎNTUL

Acest preluu documentaristic — pe care l-am simțit necesar pentru a enunța măcar, din punct de vedere științific, problema calității produselor alimentare — a fost continuat de următoarea convorbire pe care tov. prof. dr. Iancu Gonțea, șeful catedrei de alimentație a I.M.F., a avut amabilitatea să ne-o acorde:

— Stimate tovarășe profesor, după ce am aflat că noi, cei de azi, care avem rafurile pline, trebuie să mîncăm pe sfert decît strămoșii noștri care alergau, bieții, prin păduri toată ziua, după un vînat, după ce ne-am speriat de moarte văzîndu-

ne condamnați de dv., specialiști, la o... inaniție rațională, după ce am învățat pe de rost principiile sfintei treimi a calității alimentare, am vrea să aflăm ce părere — critică, dacă se poate — aveți dv. despre produsele industriei noastre alimentare. Să coborîm, cum s-ar spune, știința în piața realităților.

— Trecem rapid — n-aveți spațiu, nu? — peste evidentele progrese cantitative ale acestui însemnat sector industrial (și să știți că realmente, în ultimii ani, aici s-au făcut pași prețioși înainte), ca să mă refer la principiul *inocuității, al salubrității* produselor: privit în mare acesta este într-adevăr respectat cu multă atenție, conform standardelor și normelor interne, așa încît acum putem afirma liniștiți că sîntem una dintre puținele țări care a limitat la minimum numărul de substanțe străine (și adesea toxice) — arome, coloranți, conservanți — folosite în lărgirea sortimentelor și prelungirea duratei lor de păstrare. Se utilizează azi la noi doar 4 din cei 30 de coloranți admiși altădată, și doar 3 conservanți în loc de circa 20, iar în ce privește riscul de contaminare a produselor cu metale toxice (de la utilaje sau ambalaje) acesta a fost extrem de mult redus. Să adaug că se duce totodată o susținută acțiune de reducere la minimum a reziduurilor pesticide (substanțe folosite la protecția culturilor sau împotriva dăunătorilor).

— Iertați-mă, dar acestea mi se par a fi cerințe elementare ale unei industrie civilizate.

— Care se mai întîmplă să fie totuși și ignorate. Nu se acordă însă, după mine, aceeași importanță și *valorii nutritive a produselor*: sînt prea puține standarde și norme interne care să prevadă realizarea unor condiții de *conținut* ale produsului. Sucul de fructe, de pildă, are o anume cantitate obligatorie de vitamina C, dar încă nu se limitează suficient proporția de grăsimi din mezeluri și brînzeturi, prezența lor fiind excesivă, după mine; se știe doar că normele alimentației raționale sînt împotriva excesului de grăsimi, că trebuințele energetice ale omului contemporan au scăzut mult, au scăzut chiar și la muncitorul agricol: în urma mecanizării muncilor și a scăderii consumului său energetic, acesta, de pildă, nu mai are nevoie de 5 000-5 500 calorii, ci doar de 3 500. Șunca e prea grasă, multe din salamuri la fel, cremele de brînză de vacă mi se par o invenție nefericită — brînză de vacă este prin definiție un aliment dietetic — și cele mai echilibrate brînzeturi rămîn cașcavalul Dalia, Olanda, telemeaua.

— Dar nu găsiți că unele dintre acestea sînt cîteodată insuportabil de sărate?

— Aveți dreptate, excesul de sare e și el profund dăunător: reține apa, supra-solicită rinichiul și aceasta favorizează apariția hipertensiunii.

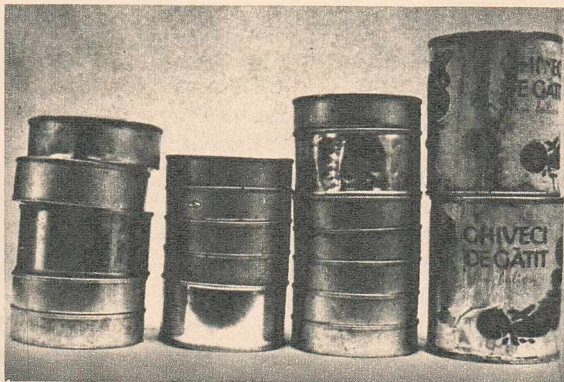
— Ce părere aveți însă, tovarășe profesor, de varietatea sortimentelor la mezeluri sau conserve, de pildă?

— Cred că s-a pus prea mult accentul pe niște căutări «formale», ca să zic așa, pe sortimente care nu se deosebesc prin structură și compoziție, ci mai mult prin însușiri organoleptice, pe ceea ce «se vede», pe ceea ce «pare» alt fel: multe din sorturile de salamuri, de pildă, seamănă supărător între ele...

— Și nu numai la vedere, ci și la gust. Cred că e un fel de a ne fura sioguri căciula.

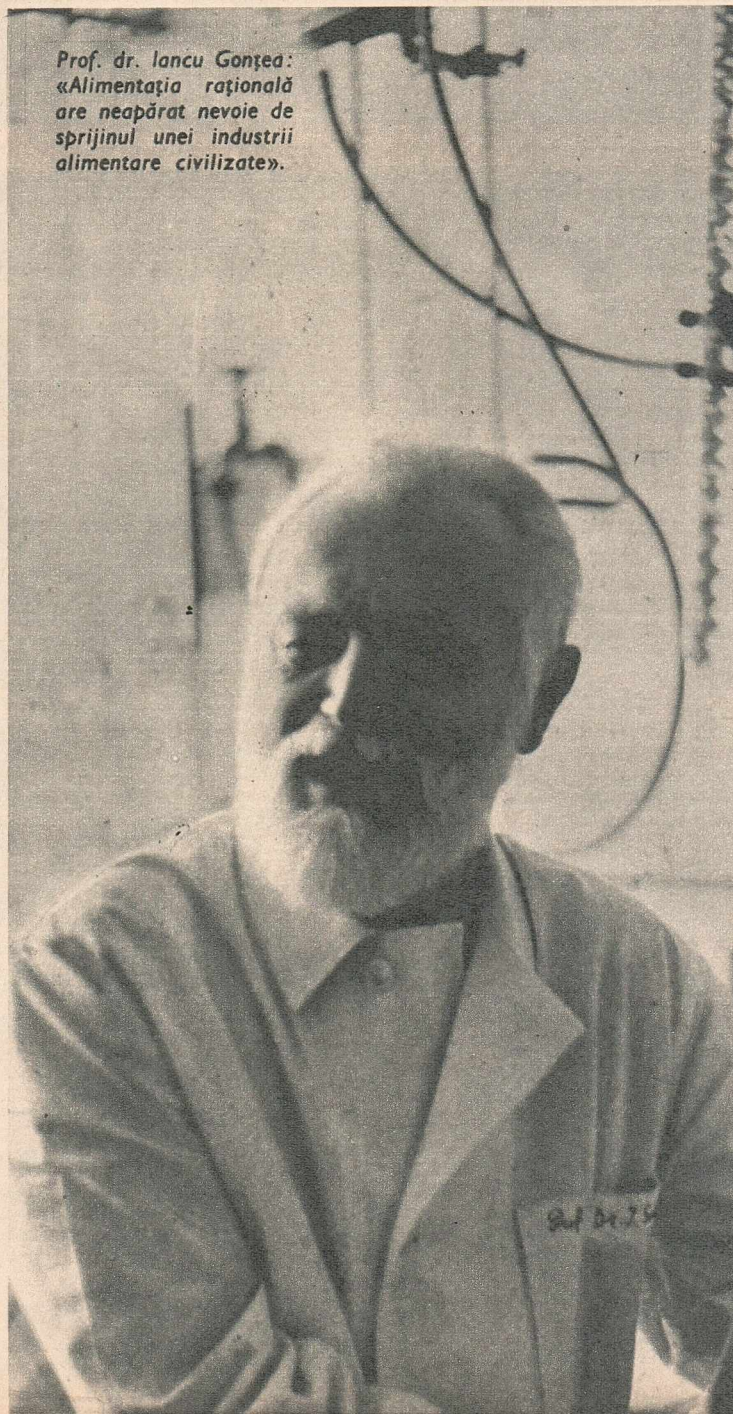
— Avem apoi, dacă nu mă înșel, și aproape 30 de produse de panificație, dintre care destule nu se deosebesc între ele decît ca formă: mai lungi, mai rotunde, mai subțiri etc. Altele sînt de-a dreptul eronate concepțional, de-a dreptul anti-științifice: chiflele dulci, de pildă — care presupun asocierea zahărului cu făina albă — reușesc doar să sporească conținutul în zaharuri și să păstreze, în schimb, sărăcia în vitamine. Decisiv pentru un produs — ca și pentru întreaga alimentație rațională, de altfel — nu e atît valoarea nutritivă a unui aliment (căci fiecare are

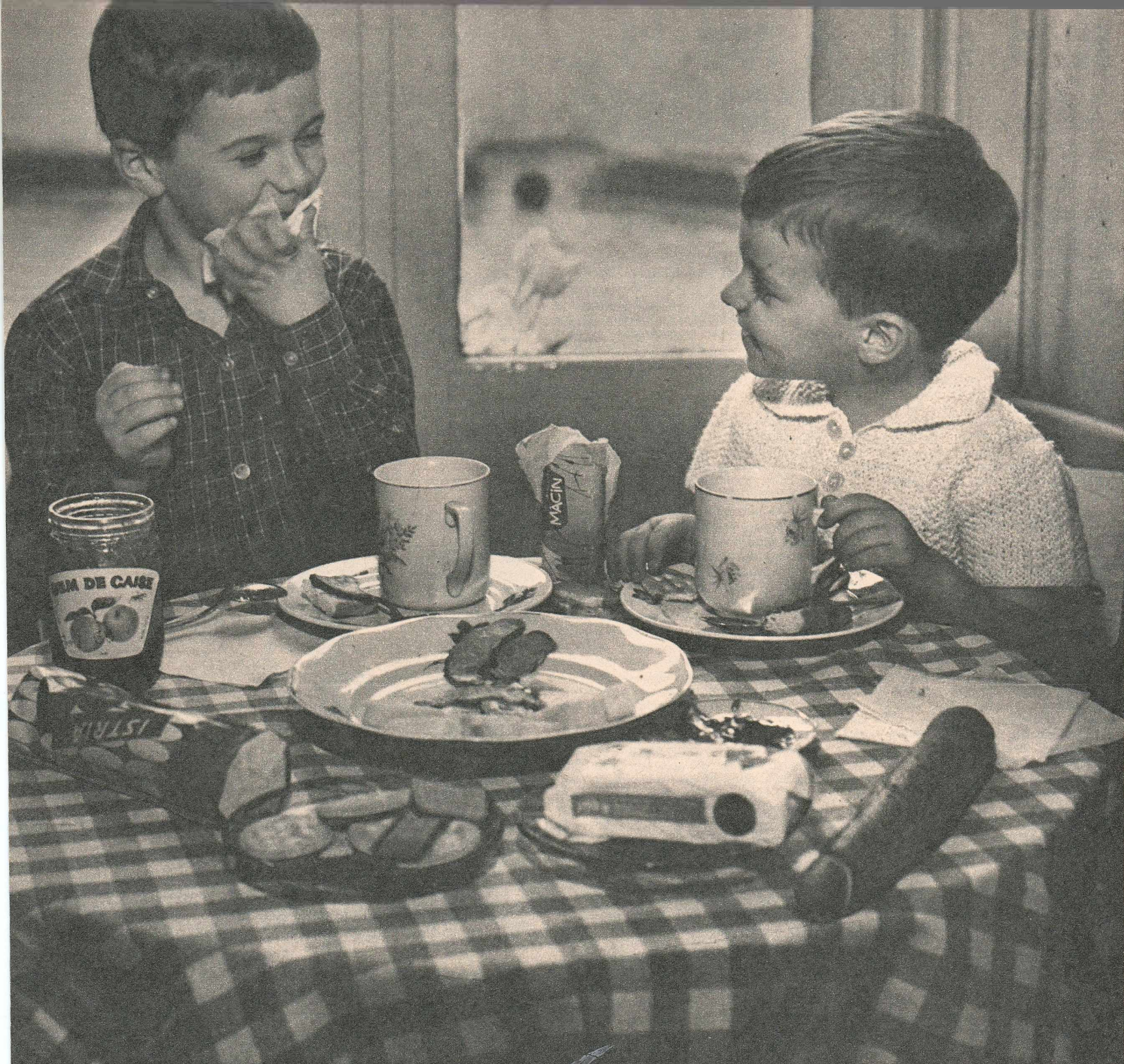
Anchetă realizată de Sanda DIMA
Fotografii de Elena GHERA

«Întrebarea a nouă —
tima și cea mai g
— la concursul «
știe, cîștigă»: cine
ce conserve se as
în aceste misterioas
tii metalice prim
drept premiu o cuti
ghiveci în care —
priză — se află un
fumat compot de c

Prof. dr. Iancu Gonțea:
«Alimentația rațională
are neapărat nevoie de
sprijinul unei industrie
alimentare civilizate».

cum se vede, cînd produsele sînt gustoase, nici pofta nu lipsește.

avantajele și dezavantajele sale), ci modul care se asociază componentele sale. Itelele cu lapte, de exemplu, sînt excelente, combinația este bună, în schimb carioanele cu zahăr, să zicem, e o combinație dramatică: furnizează multe calorii, fără a asigura și vitaminele necesare erii lor normale.

- După cite văd și după cite aud, pîinea a devenit, în societatea modernă, inamicul numărul unu al alimentației raționale.

- Nu orice fel de pîine. Pîinea integrală, cea neagră sînt recomandabile — în cantități rezonabile — oricărei persoane, chiar celor aflate în cură de slăbire: are o bogăție de vitamine, iar materialul fibros micșorează utilizarea digestivă a grăsimii, și duce mai puțin la îngrășare. În punct de vedere nutrițional, cea mai bună rămîne pîinea intermediară, care conține vitamine din grupa B₁, B₂, PP și substanțe necesare organismului. Este indicată este și pîinea cu cartofi, care micșorează obișnuitul efect acidifiant al produselor de panificație.

- Iar despre conservele noastre ce să zicem, tovarășe profesor?

- Cred că în procesul lor tehnologic, există o supratratere termică ce micșorează riscul de bombaj, de fermentare a

legumelor și fructelor, dar scade și valoarea lor nutritivă.

- Vă mulțumesc mult, tovarășe profesor, voi comunica industriei părerea dvs. critice. Ne interesează mult «replica» producătorilor.

CU BLOCNOTESUL — ÎN LOC DE SACOȘĂ — PRIN MAGAZINE

Dar înainte de a face o vizită pe îndelete producătorului, una rapidă prin magazine. Nu-i nevoie să-ți pierzi mult timp cu documentarea, vezi, dintr-o ochire, în magazinul cu autoservire de pe Calea Călărășilor, de pildă, rafturi lungi cu prezențe repetate obsedant: pilaf cu varză, pilaf cu sos tomat, pilaf cu dovlecei, pilaf cu orice, pilaf cu de toate, vezi rafturi din care absentează cu seninătate bătrînele, credincioasele noastre aliante dietetice — conservele de mazăre, sau fasole verde, sau dovlecei în apă; vezi, în magazinele de mezeluri din Piața Unirii, lungi șiruri de slănină aliniată în front, alături de parizeri rotofeie, din care țîșnește apa cînd le apeși mai tîrșor cu mîna, vezi calupuri de șuncă avînd două degete de slănină pe dinafară și două pe dinăuntru, iar lîngă ele, regimente de salamuri ce sea-

mănă ca surorile siameze, deși poartă nume de familie diferite: București, Vinătoresc, Italian, Rusesc etc. Nu, nu rămînem în cartiere, mergem la magazinele centrale, la magazinele foarte bune, aprovizionate cu marfă clasa întâi, mergem la «Unic» și la «Dietetic», mergem să vedem ce păcate calitative au produsele alimentare care sînt de... calitate I. Și iată că marile adevăruri se întîlnesc întotdeauna, iată că și responsabilul «Unicului», Marin Imireanu, și Viorica Radu, responsabilă «Dieteticului», și mulți dintre cumpărătorii cu care am stat de vorbă ne-au spus cam aceleași lucruri: conservele de legume — ghiveciul, tocana, pilafurile — sînt foarte adesea scaldate într-un bulion excesiv de sărat și picant, care le fac practic necomestibile pentru oamenii ce țin cît de cît o dietă — și chiar pentru cei ce nu țin: fasolea tînără și-a pierdut tineretea cu mult înainte de a fi ajuns în cutii și borcane — e ațoasă, răscoaptă, plină de boabe; salata de sfeclă e cleioasă de-a binelea și nu o dată conținutul fermentează, recipientele se bombează, explodînd, în plin magazin, pe la baza vreuniei din piramidele de cutii, pe care o spulberă, spectaculos, ca la cutremur. Deținătoarea de recorduri în cusururi e fabrica «Valea

roșie», dar sînt și altele care trimit cutii prost etichetate, în care găsești vinete în ulei cînd tu sperai — contracost — la un compot de caise, sau care nu au nici un fel de etichete, păstrînd discreție absolută asupra conținutului lor. Conserve dietetice? Puține, mult prea puține — suspină tov. Viorica Radu, mai ales pentru un magazin care se vrea dietetic și care nu desface decît 25% din volumul vînzărilor produse dietetice. Cîndva, nu foarte demult, existau și mezeluri dietetice — parizer și crenvurști fără grăsimi și condimente în compoziție — dar unde sînt mezelurile de anțăr? Acum vin salamuri pistruiate în tot locul cu grăsimi, vine șuncă foarte grasă și foarte sărată, ba și prost presată, cu goluri de aer prin ea, în așa fel încît nu se poate tăia o felie întregă, vin parizer și poliș cu o umiditate inacceptabil de ridicată, vin salamuri fără etichete cărora nu le poți descoperi identitatea decît apelînd la o ghicitoare clandestină. Și neapărat notați și problema ambalajelor — mă roagă tov. Imireanu, iar eu o notez căci e o problemă esențială pentru magazinele cu autoservire: pastele făinoase vin în cutii sau pungi din plastic sparte, turțite, desfăcute, macaroanele și tăiței sînt sfărîmați, cușcușul scurs pe

A FI SAU A NU FI... DE CALITATE

sferț, etichetele sînt neatrăgătoare (ce să-i faci, omul se mai ia și după învelișuri, pînă să afle cum e conținutul!), ca să nu mai vorbim de ambalajele lactatelor (mai ales paharele cu smîntină și cu brînză-smîntină) care sînt atît de aproximative, cu capace atît de instabile, încît parcă se oferă de bunăvoie prafului și microbiilor... Cu sacul de observații critice, purtat în circa blocnotesului, ne rezezim pînă în Militari, la Combinatul industriei cîrnilor, laptelui, conservelor și frigului (în cadrul căruia cinci fabrici dintre cele mai bune din țară și șapte mii de salariați lucrează pentru hrana noastră) să-i întrebăm cîte ceva despre cusururile alimentare pe care le-am aflat, dar mai ales despre măsurile pe care le vor lua — conform legii — pentru îmbunătățirea calității produselor.

ATI AUZIT DE CONTROLUL STATISTICO-MATEMATIC?

Ing. Eugen Holban, șef al serviciului tehnic al combinatului mai sus amintit:

— Să știți că și înainte de apariția legii, combinatul nostru — organism tînăr și viguros — și-a pus foarte serios problemele calității și a hotărît, printr-o decizie internă, ca întreg corpul de control, ca și laboratorul C.T.C. să fie direct subordonate serviciului tehnic al combinatului, și nu unităților respective, ca pînă acum. Am introdus un sistem nou, științific, de control, *controlul statistico-matematic* bazat pe un sondaj periodic (la fiecare jumătate de oră, să zicem, se revizuiască cîte 10 recipiente), care s-a dovedit mult superior celorlalte formule de control. Ne străduim deci să prevenim, nu numai să constatăm defectul, efectuînd acest control pe diferite faze de fabricație și punînd la dispoziția controlorilor noștri metode fizico-chimice rapide de verificare a rețetelor.

Red.: Apropo de rețete... Unele analize ale mezelurilor au dovedit că litera sfîntă a rețetarului e luată cînsodată în deșert...

E.H.: A fost o vreme cînd toată lumea, și chiar dv., presa, ne-ați combătut cu vehemență pentru faptul că am înțepenit în rețete rigide, că am frînt astfel elanurile creatoare și fantezia maiștrilor noștri, și, atunci, timp de vreo 10 zile, datorită și unei aprovizionări unilaterale, am făcut o derogare de la rețete. Dar am revenit de mult la «normal» și la litera legii, ca să zic așa.

Red.: Și atunci, de ce seamănă atît de supărător salamurile între ele? De ce atîta grăsime? De ce atîta sare? De ce atîta apă?

E.H.: Subscriu total la faptul că «București» și «Vinătorească» sînt identice între ele și că ar trebui să le lăsăm un singur nume. Dar găsesc că celelalte sortimente nu seamănă, cum spuneți, ca două picături de apă...

Red.: Ca două picături de grăsime...

E.H.: Salamul «Poiana» e făcut din pulpă de porc (65%), «Italianul» are numai 35% carne de porc iar slîcina e mai mozaicată, «Caraimanul» e mai uscat, «Rusescul» are în compoziție slîcină tare.

Red.: Mă iertați dacă vă spun că deosebiriile sînt mai mult pe hîrtie decît la gust... Ce se aude însă cu mezelurile dietetice?

E.H.: Să ne ceară comerțul, noi le facem, le putem face. Vorbeați însă de excesul de sare: actele normative permit un procent de 1-3%. Ideal e, firește, procentul de 1,5%, dar e adevărat, uneori se merge pînă la limita maximă, și atunci produsele sînt excesiv sărate.

Red.: Micșorați deci limitele maxime, ca și la procentul de umiditate, de altfel: o să atîrne parizerul mai puțin la cîntar și o să fie lumea mai mulțumită.

E.H.: Mai ales că — poate nu știți — parizerul, polișul și crenvurștii sînt făcuți din carne foarte bună, de vită, calitatea I.

Red.: Și cu sortimentele de conserve? O să avem iar numai pilaf cu de toate și carne de porc cu fasole?

E.H.: Vom face acum o serie de conserve mixte, tot felul de combinații de legume cu carne, care permit artei culinare o largă desfășurare, ne ajută și pe noi la ritmicitatea producției și, sperăm, vă vor mulțumi și pe dv., cumpărătorii.

Red.: Mai ales că în sprijinul acestor legitime cerințe avem acum de partea noastră și legea...

Să aflăm însă și punctul de vedere al Ministerului Industriei Alimentare, pe care l-am obținut prin amabilitatea tovarășului director general Eugen Luca:

— Știm, aveți dreptate, aspectele critice menționate de interlocutorii dv. sînt în parte îndreptățite. Subliniez: în parte căci, după cum vă este desigur cunoscut, conducerea ministerului s-a preocupat și se preocupă în continuare cu perseverență — și cu rezultate — de aplicarea unor măsuri cît mai eficiente privind organizarea producției, controlul calității produselor, ținînd seama de realitățile existente în țara noastră în ceea ce privește în principal aprovizionarea cu materii prime, a calității acestora, a bogăției sortimentelor.

— Ni s-a vorbit totuși destul de insistent, în cadrul anchetei noastre, despre o puținătate a sortimentelor alimentare, mai ales a celor dietetice.

— Și totuși, în prezent, în sectorul nostru de panificație se produc peste 16 produse dietetice ca: franzela acloridă, piine hipoglucidică, piine de grîu cu extracție 95%, biscuiți dietetici, piine neagră acloridică și dietetică. În sectorul de conserve de legume și fructe se produc peste 30 de produse dietetice, dintre care 5 sortimente pentru copii-sugari. Se fabrică în prezent produse de legume și fructe fără adaos de sare și zahăr pentru consumatorii care suferă de anumite afecțiuni cronice. În sectorul de lactate proaspete, producem peste 30 sortimente dietetice pentru copii și adulți: brînză Dimbovița, brînză proaspătă din lapte de vacă, cremă de iaurt, lactofrukt, creme de lapte cu 9% grăsime, smîntină Băneasa și altele. În sectorul de preparate și conserve de carne se produc, de asemenea, peste 10 sortimente dietetice: parizer și crenvurșți, șuncă de mînzat, rasol cu legume, carne de mînzat în sos tomat, carne de mînzat în sos de legume, carne de porc în sos alb, perișoare în sos alb, perișoare din carne de mînzat în sos de legume și altele.

— Enumerate aici, pe hîrtie, produsele acestea «alese» ajung la o cifră impresionantă. Ar fi splendid să le găsim, însă, pe toate, și în rafturile magazinelor...

— Aceasta nu mai depinde numai de noi, ci și de comerț. Menționați și faptul că produsele existente, cît și cele noi omologate, au la bază tocmai principiile pe care dv. le-ați enumerat la începutul articolului. Cele 130 sortimente de preparate de carne puse la dispoziția consumatorilor pot satisface în mare măsură cerințele acestora, de vreme ce conținutul în grăsime variază de la 4%, cît este prevăzut pentru salamul de limbă, la 46% cît este prevăzut la salamul de Sibiu. Conținutul de apă variază și el între 30%, la salamurile uscate, și 60%, pentru salamurile proaspete.

Este adevărat, însă, că nu am reușit pînă acum să precizăm și valoarea nutritivă a fiecărui produs în parte, dar după părerea mea conținutul rețetelor de fabricație poate determina o apreciere pozitivă a conținutului lor nutritiv și caloric. În ceea ce privește exigența lucrătorilor din industria alimentară cu privire la calitatea produselor livrate, da, și aici mai avem destule de făcut. Este necesar să se înțeleagă că fiecare lucrător în parte este răspunzător de calitatea muncii prestate, că orice produs livrat care nu corespunde

normelor tehnologice este o abatere gravă de la disciplina de producție, de la respectul față de noi înșine, față de consumatori.

Pe această linie, și în scopul aplicării cu strictețe a «Legii privind asigurarea și controlul calității produselor», conducerea ministerului a inițiat în ultima perioadă o serie de măsuri din care doresc să vă menționez cîteva: organizarea controlului tehnic de calitate pe principii noi, cuprinse într-un regulament specific tuturor ramurilor industriei alimentare; perfecționarea procedurilor tehnologice de fabricație prin introducerea și extinderea procedurilor moderne, precum și îmbunătățirea celor existente în toate subramurile; dotarea cu aparatură de măsură și control, inclusiv de laborator, pentru fazele tehnologice care condiționează calitatea produselor; îmbunătățirea unor standarde, norme interne și note de fabricație în scopul asigurării unei calități constante a produselor, la nivelul cerințelor actuale; îmbunătățirea condițiilor de ambalare și prezentare a produselor prin diversificarea și asigurarea materialelor necesare; asigurarea unor condiții corespunzătoare de igienă în producție.

Cred totuși că acei responsabili magazine cu care ați stat de vorbă și s'arăt atît de critici față de produsele noastre ar trebui să manifeste o mare exigență la recepția produselor să respingă acele sortimente care nu răspund normelor de calitate în vigoare. A pune la dispoziția consumatorilor bună-știință aceste produse mi se pare o greșeală deosebit de gravă, atît partea producătorului cît și a comerțului.

*

Legea de care vă vorbeam are 43 articole. 43 de articole care prevăd, rînd pe rînd, mandă, interzic, hotărîsc tot ce ține de calitatea produselor noastre cele de azi. Vă cer îngăduința să mă opresc să vă citez — fără comentarii — un altul din articolul 34, primul:

«Ridicarea continuă a calității produselor constituie o chestiune de mîndrie pașnică și de conștiință socialistă a tuturor oamenilor muncii, care se înfăptuiește prin participarea activă și mobilizarea largă a inițiativelor creatoare a maselor în procesul de producție a bunurilor materiale».

Ni se fîgăduiesc conserve a'ntia: controlul statistico-matematic stă de veghe la calitate!

dialog cu cititorii

de H. DONA

O problemă foarte interesantă este abordată în scrisoarea pe care am primit-o din partea cititorului nostru V. Drăgulea din Galați. Autorul — care ține să precizeze de la început, nu fără o anume ironie la adresa altor cititori, că nu vorbește în numele «unui grup de tovarăși», că «nu a fost imputernicit de nimeni» să facă propuneri, că, într-un cuvânt, exprimă doar propriile sale păreri — se referă la necazurile și bucuriile pe care cetățenii le suportă în calitatea lor de consumatori. După ce recunoaște că, «indiscutabil» în ultimii ani, consumatorul este «mai bine tratat» ca în trecut, atât în ce privește cantitatea și varietatea de mărfuri și servicii care îi stau la dispoziție cât și în ce privește calitatea acestor produse și servicii, tovarășul Drăgulea enumeră «pe scurt» — deoarece «sînt binecunoscute» — lipsurile și deficiențele încă atât de numeroase într-un domeniu care merită mai mult decît oricare altul calificativul «de interes general».

Cititorul nostru se întreabă dacă în vederea remedierii acestei situații au fost folosite «toate pîrghiile posibile». Extrem de utile, scrie dînsul, sînt și controlul tehnic de calitate, și controlul organelor locale de partid, de stat și sindicale, și activitatea Inspectoratului de stat pentru calitate, și prevederile recente legi privind calitatea produselor, și condicile de sugestii și reclamații, și intervențiile presei etc. etc. «Dar — continuă tovarășul Drăgulea — s-ar putea face poate mai mult în mobilizarea consumatorilor ca atare, în scopul îmbunătățirii desfacerii produselor și a servirii populației».

Înființarea unor asociații de consumatori — la care face aluzie cititorul gălățean după exemplul unor țări străine — nu ni se pare însă — cel puțin la prima vedere — o soluție eficace. Asociațiile de consumatori au apărut în unele țări capitaliste pe fondul conflictelor inexorabile dintre deținătorii marelui capital și masa largă a consumatorilor, oameni ai muncii. Este o bătălie între două grupuri, inegale ca număr și inegale ca putere economică, bătălie care se inserează în ansamblul contradicțiilor proprii societății bazate pe exploatare.

Acțiunea declanșată în Statele Unite de avocatul Nader — acțiune despre care presa noastră, inclusiv «Flacăra», a publicat largi relatări — se înscrie tocmai în acest context. În fața imensei puteri a companiei «General Motors», companie al cărei buget întrece pe cel a peste o sută de țări membre ale O.N.U. și care-și are în permanență reprezentanții săi direcți în posturile-cheie ale administrației nord-americane, numai acțiunea unită a milioane de consumatori poate avea oarecare eficacitate. Cu totul alt fel se prezintă situația într-o țară socialistă ca a noastră; oricît de numeroase ar fi deficiențele de care ne plîngem, în esență interesele întreprinderilor producătoare și ale comerțului sînt concordante cu cele ale maselor de consumatori. În plus, democrația socialistă oferă multiple posibilități — ce-i drept, nu totdeauna pe deplin folosite — pentru participarea maselor la gospodărirea treburilor obștești, pentru intervenția directă și eficientă a oamenilor muncii în îmbunătățirea satisfacerii nevoilor de consum ale populației.

Poate că tovarășul Drăgulea are dreptate atunci cînd preconizează ameliorarea — inclusiv prin adoptarea unor măsuri organizatorice corespunzătoare — modalităților de urmărire a respectării contractelor de garanție, a asigurării stocurilor minimale ș.a.m.d. În orice caz, chestiunea merită să fie discutată în continuare.

O întrebare din cu totul alt domeniu ne adresează cititorul T. Andonic din Constanța. Citind dumneasa în presă despre lucrările recentului Congres al culturii latine de la București, ar vrea să știe «la ce mai folosește latina în zilele noastre?» Avem impresia că chiar congresul amintit i-ar putea da răspunsul. Latina nu este numai o limbă (parțial) moartă ci, mai cu seamă, pentru noi cei de astăzi instrumentul unei culturi umaniste, cu o pondere excepțională în tezaurul spiritual al omenirii. Desigur, cunoașterea limbii latine nu este o problemă de masă; nimeni nu-și propune ca toți cei care trec prin școli să stăpînească pe deplin limba lui Horațiu (deși cunoștințele de limbă latină sînt absolut necesare și în studiul istoriei, al filologiei moderne, al medicinei, al științelor naturale și al multor altor discipline). Dar apropierea, chiar superficială, de limba latină constituie un exercițiu de raționalitate, de claritate, de umanism de care nu e bine să ne dispensăm.

Cititoarea Elisabeta Leșă din București ar vrea să citească ceva despre arta fenicienilor (iată, deci, că unii mai manifestă interes pentru cultura anticilor!). Nu cunoaștem în limba română un studiu mai de proporții în această privință. Ca să fim drepecți, fenicienii, neîntrețuți navigatori și comercianți, buni meșteșugari, cărora le datorăm, printre altele, alfabetul și sticla, au creat o artă care, fără a fi neglijabilă, nu se numără, totuși, printre realizările de prim plan ale spiritului omenesc. Curiozitatea cititoarei noastre este, însă, pe deplin onorabilă. Dacă am avea mai mult spațiu în «Flacăra», am putea încerca noi să publicăm scurte prezentări ilustrate ale unor sectoare mai puțin cunoscute din istoria artei. Să sperăm că într-o zi vom avea această posibilitate.

Pînă să ajungă în raft, tăiteii se sfarmă, macaroanele curg, laptele praf se varsă: ambalajul e cu beleaua!

Să nu spuneți că nu avem suficiente sortimente de salamuri. Iată-le stînd, frățește, umăr lîngă umăr: București, Italian, Vinătoresc, Rusc, Poiana. Seamănă, la vedere, între ele ca două picături de apă? Ei, și dv., prea sînteți pretențioși...

de Valeriu CRISTEA

JORDAN CHIMET:

Închide ochii și vei vedea Orașul

Închide ochii și vei vedea Orașul de Jordan Chimet este o carte originală și de reacție împotriva unui fenomen curent în proza noastră contemporană, pe care l-aș defini ca o mimare a satanismului (tîrzie boală romantică, la urma urmei, și de aceea — ca toate bolile tîrzii — cu atît mai periculoasă). Este la modă acum autorul care scriind scrișnește amarnic din dinți, își trage pe față o duzină de măști terifiante, aruncă în jur priviri nimicitoare și se socoate (naivul!) un damnat al propriei sale complexități suflatești. El se consideră «abisal», nefiind decît prăpăstios. Cu Jordan Chimet ne reîntorcem la zîne, pitici, duhuri și animale antropomorfizate prin grai și elocință, la bucuria pură a narației, la fantezie, lirism și umor. El ne oferă un moment de relaxare luminoasă în mijlocul atîtor cazne, contorsiuni și prefăcute țipete de groază.

Autorul își respectă întru totul promisiunea din titlu, ce seamănă cu o formulă magică: cititorul care «închide ochii» pentru a se lăsa în voia reveriilor va «vedea» într-adevăr «Orașul», Orașul miracolelor, deschis tuturor posibilităților întrezărite de fantezia cea mai sprintară și în care oamenii, animalele, păsările, gizele conviețuiesc într-o familiaritate legendară desprinsă parcă din *Călin* (file din poveste). Stăpîna necontestată a Orașului și a întregii zone de mister și miracol ce ține de el este Elli, fița cu părul de aur, de o frumusețe nemaivăzută; ocrotită de zîne și duhurile blînde ale pădurii, ea este ținta maleficelor mașinații ale demonului Gagafu, care prin emisarul său, un motan vrăjît, izbutește chiar s-o răpească. Intervin însă atotputernicii pitici care-l nimicesc pe Gagafu; scăpată din robia întunecatului spirit, copila cade însă în captivitatea lor obscură. Captivitate care se prelungește deoarece cei doi prinți ai piticilor, Cuc și Muc, se îndrăgostesc nebunește de fata cu părul de aur. Pînă la urmă însă piticii se dovedesc la înălțimea reputației lor și, înțelepți, îi permit lui Elli să se reîntoarcă printre ai săi. Dacă prin Elli se realizează contactul cu supranaturalul, prin părinții ei revenim pe pămînt. Dar pe un pămînt în care domnesc voioșia, vechea prosperitate răzășească, înțelegerea dintre oameni, toleranța față de străini. O lume de basm se suprapune astfel peste o lume idilică.

Sub simplitatea înșelătoare a narațiunii se ascunde un efort de sinteză. *Închide ochii și vei vedea Orașul* este un basm trecut printr-un filtru modern. În trama acțiunii intervin elemente de roman polițist, umorul pedalează insistent pe calambur, fantezia nu e străină de unele îndrăznele suprarealiste. Oralitatea cuceritoare, fluentă, abundentă ascunde și ea o remarcabilă complexitate a scriiturii. De la, să zicem, volubilitatea liber-familiară la discursul solemn și canonicizat o întregă varietate de stiluri se stratifică într-o structură lexicală deosebit de bogată. Efectul impresiei de dezinvoltă simplitate pe care ne-o dă opera crește prin sesizarea rafinamentului cu care a fost, atît de discret, pregătit.

S-ar putea ca proza lui Jordan Chimet să pară puțin convențională spiritelor seci. (Cei care, prea serioși pentru aceasta, nu vor să «închidă ochii» nu pot «vedea Orașul».) Ea va spune însă negreșit ceva (ceva șoptit, aproape imperceptibil, tainic) celor care au crezut cîndva cu adevărat în zîne, pitici și duhuri ale pădurii, și care poate mai cred (puțin) și acum.

Fotografie de A. MIHAILOP

KOVÁCS GYÖRGY

„Creația – un ritual secret pe care nu-l poți săvîrși în vitrină“

Interviu de Sanda FAUR

Dacă ești cumva slab de înger și nu cine știe ce rodat în ale meseriei, Kovács György te intimidă, cu siguranță, la prima întîlnire: statura sa de o falnică eleganță, gesturile calme, de o perfectă distincție, ținuta seniorială, poate chiar și rezerva sa inițială, te fac să arunci o privire jenată în carnetul cu șiruri lungi de întrebări pe care le găsești acum de o insuportabilă indiscreție. Să fie oare necesară o «captatio benevolentiae»? Încerci:

— Am făcut pentru dv., maestre — o clipă, să socotesc: 350 km de la București la Tîrgu Mureș, unde nu v-am găsit acasă, încă vreo 130 pînă la Sibiu, unde filmăți acum — deci cam 500 km cu totul. Sînteți interlocutorul după care am alergat cel mai mult, tovarășe Kovács...

— Mă măgulîți, dar dacă m-ați fi întregat, v-aș fi răspuns că poate nu merită osteneala. Sînt o persoană greu suportabilă: chiar azi dimineață îi spuneam soției că în locul ei n-aș fi trăit alături de mine nici un sfert de oră.

Lîngă noi, soția — o femeie delicată, subțire, cu o figură fină — zîmbește ușor (să fie oare o aprobare?), apoi se oferă să ne facă o cafea, retrăgîndu-se cu discreție din calea conversației noastre profesionale. În cel peste un sfert de secol de căsnicie, doamna Kovács a fost binefăcătoarea prezență

permanentă, dar aproape invizibilă, a unei tumultuoase activități artistice; nici doamna, nici fiul maestrului — acum medic — nu i-au vizitat vreodată cabina; zbulcumul, clevetirile și dramele culiselor nu au pătruns niciodată în atmosfera de acasă.

— Vă mărturisesc chiar că mă bucur că fiul meu nu mi-a urmat cariera. L-am ținut, deliberat, departe de teatru...

— Mă uimiți, maestre. Mi s-a părut întotdeauna că ați fost un răsfațat al scenei, că succesul v-a urmărit cu o fericită încăpăținare.

— Sper că nu vă închipuiți că drumul unui actor spre scenă poate fi presărat numai cu roze... Adevărul e că dv. sînteți o gazetărită bucureșteană iar presa din Capitală, presa de limbă română, ca și publicul românesc m-au primit întotdeauna cu multă căldură. Dar eu am jucat toată viața teatru în limba maghiară, nu uitați aceasta. Ei, și s-a mai întîmplat ca flair-play-ul să fie ignorat și — dacă-mi dați voie să folosesc un termen din box — critica să te lovească sub centură.

— Vi s-a întîmplat dumneavoastră?
— Oh, de atîtea ori încît nici nu mai știu unde să port centura... În general, pentru viața de actor îți trebuie, poate în egală proporție cu talentul, și o solidă rezistență psihică: altfel te prăbușești repede.

— Nu am impresia că dv. v-ați putea plînge de lipsa capacității de a rezista la încercările vieții.

— S-ar putea să aveți dreptate. Eu am început să fac teatru destul de tîrziu, aveam 23 de ani, nici o școală de specialitate, intrat direct să joc pe scena clujeană un rol din «L'Aiglon» de Edmond Rostand. Am un handicap pe care nu-l pot ignora.

— Dar ați avut succes de la primii pași scenă, după cîte știu.

— Nu uitați însă c-am fost apoi obligat ac timp de cinci ani: mi s-a interzis să am fost scos din teatru după Dictatul de la Viena ca urmare a legiilor naziste; în schimb mi s-a oferit prilejul să cunosc lagărele Germaniei hitleriste...

Soția maestrului apare cu ceștile aburii în mînă.

— Rămii cu noi, draga mea, poate mă poți să găsești, cînd nu reușesc singur, echivalent românesci cele mai exacte. Știți — mi se dresază maestrul — cînd vă răspund eu traduc la rezeală în minte cuvintele maghiară, și mi se mai întîmplă s-o greșesc citeodată.

Îl contrazic pe Kovács György: ro-nescia lui e elegantă, puțin pedantă chiar — în orice caz — rostită cu o dicție perfectă — Eu nu admit la studenții mei (știți, c

Urâtul Londrei

Cu câteva săptămâni în urmă, o corespondență a prestigioasei reviste L'Europeo, Lina Colletti, s-a deplasat în Anglia, la studiourile Shepperton, pentru a realiza un interviu cu Peter Sellers. Înfuriată că actorul nu s-a ținut de cuvânt și nu s-a prezentat la întâlnire la ora fixată — ba, mai mult decât atât, a preferat să înoate în bazin sub ochii reporterei care-l aștepta — ziarista italiană s-a răzbunat: și-a intitulat interviul, așa cum ați citit și dv. mai sus, Urâtul Londrei, iar printre întrebări a strecurat și câteva răutăți.

Cum Peter Sellers rămîne totuși un personaj simpatic iar în această vară ne-a înveselit puțin (a se aminti Petrecerea), reproducem o parte din interviul «blestemat și obositor».

— Domnule Sellers, vreți să încetați? Eu mă perplelesc aici iar dv. vă distrați. Sint două ore de cînd vă aștept. Nu e frumos.

— Ce, v-ați înfuriat? Fiți calmă, domnișoară...

— Domnule Sellers, mi-ați dat întâlnire la ora două. Zeloasă ca o logodnică, am venit aici de la ora unu. De la unu la două m-am plimbat ca o nebună prin acest desiș de ienuperi mai pustiu decât un pustiu adevărat — căci pentru dv., englezii, ora prînzului este tot atât de sfîntă ca și o vacă în India — iar acum...

— Îmi pare rău, dragă, zău că îmi pare rău. Dacă vreți să vă certați, adresați-vă biroului de presă!

Domnul Sellers surîde, se plimbă de la dreapta la stînga și-mi adresează un gest mingiilor ca să-mi demonstreze disponibilitatea, cinstea și afecțiunea sa. Nu mă emoționează. Este stîngaci.

— Să ne întoarcem la dv., domnule Sellers. Știți ce se spune despre dv.? Că sînteți un adevărat campion în a-i duce de nas pe cei din preajmă?

— Eu? Eu sînt un gentleman, dragă. Un adevărat gentleman. Și judec toate lucrurile după o anumită filozofie. Iar ceea ce spun alții despre mine nu mă interesează. Totuși... cine dracu v-a povestit o asemenea prostie? Aș putea să știu pe cine dracu am dus eu de nas?

— Este o poveste veche, domnule Sellers. Cînd aveți 22 de ani și doreați să intrați la radio...

— A, da... Era un program formidabil: *The goon show*. Mai mulți colegi ar fi vrut să fiu acolo cu ei. Cum să ajung?, mă întrebam eu. Într-o zi mi-a venit o idee formidabilă. Pun mîna pe telefon și-l chem pe producătorul Roy Speer: «Sînt Richard Murdach» spun eu, imitînd vocea acestuia. Știți, Richard Murdach era la vremea aceea unul dintre oamenii cu cea mai mare influență. «Sînt Richard Murdach și am dat de un actor formidabil. Îl cheamă Peter Sellers. Trebuie să-l cunoști». Apoi închid și fac din nou numărul. De data aceasta iau vocea lui Kenneth Horne, un alt grangur. Înșir aceeasi rugăciune. «O.K., O.K.», spune pînă la urmă domnul Speer. «Trimite-mi-l». M-am dus. I-am mărturisit totul: «Era singura cale de a vă putea vorbi». M-a angajat.

— Și de atunci a început succesul. Aveți douăzeci și doi de ani dar, de fapt, de tot atîția ani trăiați pe scenă.

— A, da. Sint un fiu al artei. Un adevărat fiu al artei. Tatăl meu era violonist. Îl chema William. Mama, Agnes Marks, era actriță. Șapte dintre unchiile mei lucrau în cinematografie. Pe deasupra erau și producători. Și totuși, personajul cel mai extraordinar a fost bunica mea. Era portugheză, știați? Juca roluri de sufragetă în opere. Toți o adora, toți o iubeau. O chema Ray. Ea m-a obișnuit cu scîndura scenei... Am vagabondat ca un nebun. Niciodată nu am stat mai mult de cincisprezece zile în aceeași școală, de exemplu. Colindam orașele cu turneele părinților și ale bunicii. Eram ca un țigan, un adevărat țigan. Dar eram fericit, nespuse de fericit. Așa au început studiile mele.

A fost o școală formidabilă această experiență pe care am căpătat-o în timp ce alții luau lecții de dicție. Tatăl și mama mea au dorit întotdeauna să mă vadă actor. De altfel, aș fi putut să devin și fotograf. Iubesc mult fotografia, îmi place să fac «clic, clic» și să prind ceva din realitate. Sau aș fi putut să devin alergător de curse automobilistice. De cînd eram băiat am avut pasiunea raliurilor. Am avut chiar și o mașinuță. Nu era rea. Am părăsit-o acum doi ani. Din lipsă de timp. Dar ce ziceam? A, da... actor. Ca să fiu sincer am vrut să mă fac și baterist. În timpul războiului am fost în India iar în armată băteam la baterie ca un nebun, mă distram. Atunci mi s-a spus: «Peter, asta este viitorul tău». Dar cînd m-am întors la Londra mi-am dat seama că sînt prea mulți bateriști, prea multă concurență și am trecut în teatru. În 1947. La Windmill.

— Unul din cele mai vestite teatre comice, dacă nu greșesc...

— Da. Ca să lucrați acolo trebuie să ai forță. Spectacolele se țineau șnur de la unsprezece dimineața pînă la miezul nopții. Cine nu rezista era înlăturat.

— Nu a fost cazul dv. După cîte știu ați rămas acolo pînă în 1956 cînd v-ați dedicat filmului: Ordinul e ordin, John și Julie, Ucigașii de femei (cu Alec Guinness), Milionara. Lolita...

— Le-ați uitat pe cele mai importante: *Pantera trandafirie* și *Doctorul Strangelove*. Nu credeți că sînt importante?

...Pur și simplu nu mai pot răbda. Sellers se plimbă de colo pînă colo, precum Napoleon la Sfînta Elena. «Vă rog, luați loc», îl implor. Dar trebuie să mă resemnez. Și arunc o întrebare idioată:

— Cred că știți că nu sînteți frumos. Totuși aveți mult succes în rîndurile femeilor. Cum vă explicați?

— Frumusețea nu stă numai în chip. Vine și dinăuntru. Luați-l pe Carlo Ponti drept exemplu. Doar n-o să-mi spuneți că Ponti e frumos...

— Sînteți trist? Tradiția vrea ca toți comicii să fie triști.

— Eu trist? Sint vesel, foarte vesel. Dacă vreți să spuneți serios, atunci da, sint serios. Ca om, se înțelege. Sint serios ca Charlie Chaplin, ca Jacques Tati... Ce actor mare este acest Tati. Cînd sint întebat cu cine aș vrea să fiu comparat, răspund: cu Jacques Tati.

PE ECRANE

Asul de pic

E greu să privești strada cu ochii dintotdeauna după ce ai ieșit de la un film de Miloș Forman greu să mai stai de vorbă cu un băiat sau cu o așa, fără habar, să-i întrebî într-o doară «ce mai e fără să nu te usture imaginea adolescenței vag în gostite care își îmboldește partenerul cu «spu tu ceva». Ar fi o adevărată catastrofă să te du dansezi după ce ai văzut un film de Forman, cu lipsitele lui baluri, jocul de întîlnire al celor triste singurătăți. În general — e mai greu de. Pentru că «răutăciosul» cinematografului cehos pune degetul pe rănile cărora nu ne place să le atenție. El scormonește prea insistent fragilul în pe care fiecare, după puteri, îl aruncă peste b tatea de fiecare zi. Crezul și stilul lui Forman ale unui realist neîndurător care, înainte de a dui semenilor săi să viseze, îi obligă să priv drept în față blînda mediocritate din viața de zilele. Nu întîmplător cei mai mulți dintre er sînt adolescenți încă ușor somnoroși ca acest « cel negru» (titlul original al filmului) cărora cine le refuză, deliberat, posibilitatea romantism Pentru el (ca și pentru fata din «cluburile unei de»), prima lecție a vieții este să te lovești cu de toate pragurile mediocrității, să privești și aminte la fiecare agresiune împotriva frumuseții șiilor dintre oameni. Ieșirea în lume a băiatului timid, ușor încăpățînat, este o continuă ciocn micile tristeți ale traiului cotidian. Meseria îl să supravegheze cumpărătorii dintr-un magazin autoservire, să privească, să pîndească și să as clienți cînștiți, clienți necînștiți. Așteptarea se lungește pînă departe, în miezul orelor de di de serviciu: balul, locul fix al stingherilor și ne rațiilor, întîlnirea cu prietenii stîngaci și nepăs lecțiile de morală ale tatălui, nedibacele inter ale mamei. «Asul de pică» privește, ascultă, în Din cînd în cînd răspunde. Fără arțag, fără fără dorința de a fi luat în seamă. Liniștea sa n însă platitudine, ci doar o tristă și timpurie pre pentru așteptarea maturității. Forman o fil liniștit, din toate părțile, cu răbdare și cu z amar. Pentru el, cea dintîi dovadă a vârstei înt este să nu-ți mai umilești inteligența cu iluzii rante.

Cineastul nu-și lasă adolescenții să se îmb apă de ploaie. Asta poate fi cruzime, dar poa dragoste. Cruzimea unui artist îndrăgostit de tatea zgrunțuroasă a lucrurilor.

Magda MIHĂILĂ

Acto și rolu

Actrița americană Barbara Parkins — pe c cunoscut-o în *Valea păpușilor* — este prota uneia din viitoarele producții ale casei 20-th Fox: «Mefisto-vals». Parteneri îi vor fi Jacques Bisset și Alan Alda.

DE LA A LA Z

de Constantin POPESCU

BORDERIE Bernard

Regizor francez de film, născut la 10 iunie 1924 la Paris. Debutază în cinematografie în 1942, mai întâi ca asistent de regie pe lângă J. Dréville, L. Moguy, H. Decoin și P. Billon, apoi ca scenarist și regizor de scurt metraje. În 1952 debutează în regie cu *La môme vert de gris*, unde apărea pentru prima oară în Franța un star american de muzică ușoară, Eddie Constantine, ce avea să cunoască o neobișnuită popularitate, sub identitatea lui Lemmy Caution, eroul romanelor lui Cheyney. Acest film lansa și o nouă formulă de «serie neagră» americană, altoită pe comicalul francezesc cu situații și decoruri extravagante, cu bâți spectaculoase și urmări amețitoare. Echipa Borderie-Constantine va da astfel o serie de filme polițisto-umoristice de mare savoare: *Les femmes s'en balancent*; *Ces dames préfèrent le mambo*; *Comment qu'elle est*;

Lemmy pour les dames. Cînd Constantine va ieși din ochipă, B.B. va descoperi un nou star, Roger Hanin, pe care-l va lansa într-un nou serial polițist: *Le Gorille* (*Le gorille vous salue bien*; *La valse de gorille*). Cînd și acesta își va epuiza materialul, B.B. va ataca cu brio filmul de capă și spadă cu concursul surizătorului Gérard Barry, dîndu-i ocazia să se amuze de minune, duellînd și făcînd cu ochiul spectatorilor, fie în versiunea umoristică a *Celor trei mușchetari*, fie în lunga serie a *Cavalerului Pardailan* (Zévaco, ca și Dumas fiind o sursă inepuizabilă pentru cinești). Tot în același sector B.B. invită și pe Jean Marais să ridă și să dueleze în farsa costumată *Șapte băieți și o fată* (turnată la noi în țară). Dar cel mai fecund (din punct de vedere comercial) s-a dovedit ulterior serialul — să-i spunem istoric — *Angelica*, inspirat de romanul soților Anne și Serge Golon, în care farmecele irezistibile ale Michèle Mercier și cele nouă vieți ale lui Robert Hossein au făcut deliciul spectatorilor fără pretenții din lumea întreagă.

BORELLI Lyda

Actriță italiană de teatru și film, născută la Rivarolo Ligure (Genova) în 1884. După terminarea liceului, Lyda apare pe scenă în 1901 în compania teatrală a lui Francesco Pasta, apoi în compania dramatică a lui Virgilio Talli. O strălucită carieră teatrală, în care va crea piese de D'Annunzio, Bracco, Sardou și Wilde, în compania unor figuri prestigioase ca: Eleonora Duse, Emma Grammatica, Calabresi și Ruggero Ruggeri, oferă de timpuriu Lydei Borelli satisfacții majore. Dar veritabila glorie universală o va cuceri de-abia între anii 1913 și 1918, cînd va deveni prima divă a filmului italian. Influența ei nu numai asupra personajelor feminine din filmele vremii, dar și asupra modei, felului de a se comporta și stilului femeilor din acea epocă este imensă. Tipul ei de ingenuă eterată, grația ei fragilă, devenită cu timpul manierism. Succesele ei cinematografice se țin lanț, de la filmul de debut *Dragostea mea nu moare* la *Legenda sfintei Barbara*, ultimul ei film. În cei 5 ani de activitate L.B. plimbă silueta ei senzuală, privirile sale frîmțate de aprige conflicte interioare de-a lungul unor filme cu titluri misterioase, sugestive, evocînd o lume lascivă, morbidă: *La donna nuda*; *Fior di male*; *Rapsodia satanică*; *La Falena*; *Carnavalesco*. A fost interpretată unor ecranizări celebre: *Malombra* (Figgazzaro); *Histoire des treize* (Balzac); *Marșul nupțial* (H. Bataille) și a unei ilustre figuri istorice: *Madame Tallien*. Dacă jocul ei poate părea azi emfatic, declamator, trebuie să recunoaștem însă, după cum spunea Silvio d'Amico, că: «Tipul ei de eleganță și frumusețe corespunde idealurilor timpului său».

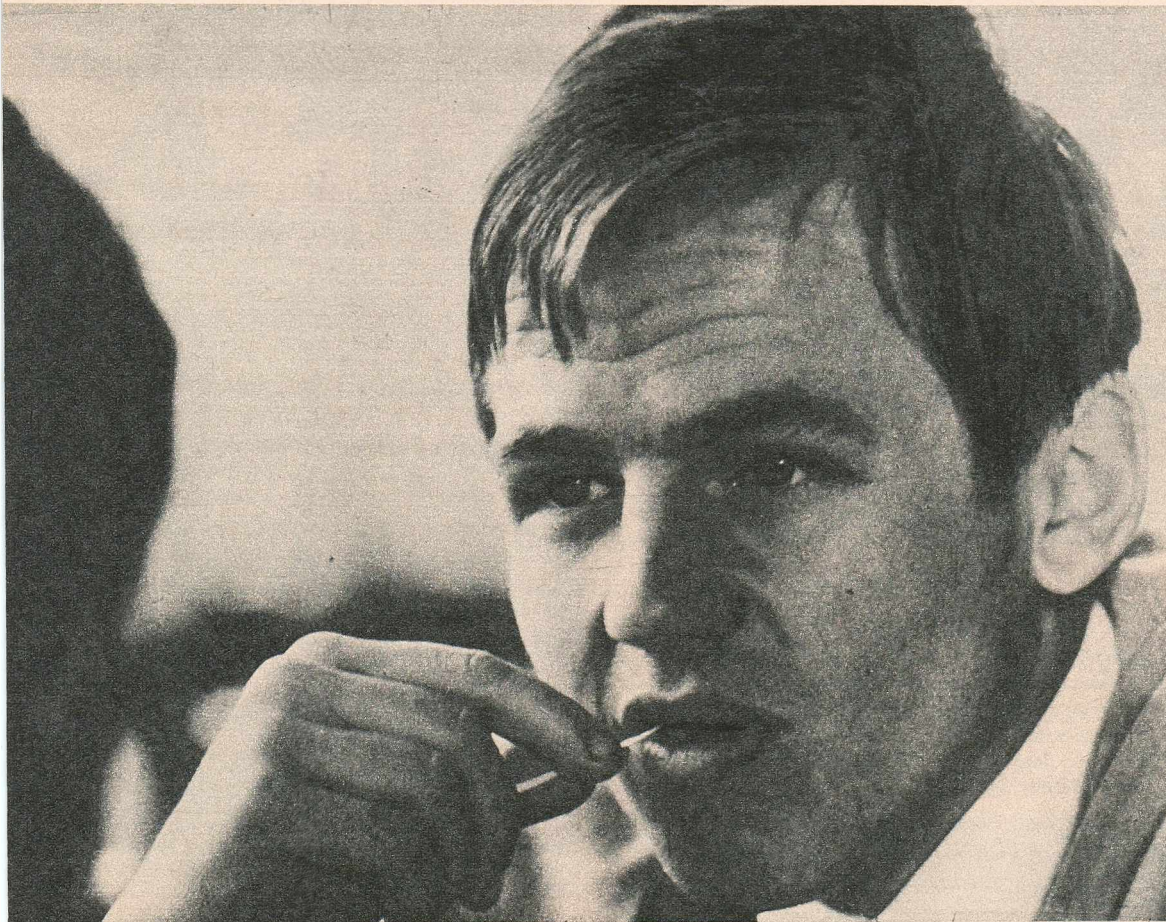
BORGnine Ernest

Actor american de film și teatru, de origine italiană născut la Hamden (Connecticut), la 24 ianuarie 1918. Studiază la Randall School of Dramatic Art, și după zece ani petrecuți în marina militară, începe o interesantă activitate teatrală jucînd și Shakespeare (Hamlet) pe Broadway, la radio și TV. E.B. face și film, jucînd la început roluri de compoziție ingrate (cum era sergentul sadic din *From Here to Eternity*), care atrag totuși asupra atenției publicului, criticilor și producătorilor. În 1955 apare în *Marty*, versiune cinematografică a unui mare succes TV de Paddy Chayefski, rol care sparge clișeu de care se părea că nu va mai scăpa. E.B. este aci un măcelar din cartierul italian al New Yorkului, om afectuos, bolnav sufletește din pricina sinurătății în care trăiește. Filmul despre care s-a vorbit ca un exemplu de «neorealism american» promovează pe E.B. la gradul de protagonist absolut, ridicînd cota popularității și prestigiului său profesional. Urmează roluri de oameni violenți, dar cordiali, trezînd simpatie și nu repulsie. *Adio brutelor din Vera Cruz*; *Johnny Guitar* și *Bad Day at Black Rock*. E.B. este acum regele din Vikingii, omul simplu din *Catered Affair*, frate bun cu Marty; partener al Bettei Davis (r: Richard Brooks); unul dintre eroii *Zborului lui Phoenix* (r: Robert Aldrich). Cîteva din titlurile filmelor sale: *Jubal* (Delmer Daves); *The Best Things in Life are Free* (M. Curtiz); *Three Brave Men*; *The Badlanders*; *The Rabbit Trap*; *Pay or Die*; *Go Naked in the World*, cu Gina Lollobrigida; *Barrobas* de Richard Fleischer, cu Anthony Quinn; *Il giudizio universale* (Vittorio de Sica); *Il Re di Poggioreale* (în Italia); *The Oscar*; *Dirty Dozen* (R. Aldrich); *I Briganti Italiani* (M. Camerini); *The Legend of Lylah Clare*, cu Kim Novak; *The Split*; *Ice Station Zebra* (J. Sturges); *The Wild Bunch* (Sam Peckinpah).

BORZAGE Frank

Regizor american de film, născut la Salt Lake City (Utah), la 23 aprilie 1893; mort la Hollywood, la 19 iunie 1962. După o copilărie grea, în care-l vom găsi, pe rînd, ucenic de zidar și miner, la 14 ani, F.B. devine actor într-o companie teatrală ambulată. În 1911, ajuns la Los Angeles, se angajează la compania lui Thomas Ince, pentru a juca roluri de cow-boy în westernuri de serie. Din 1917, el se dedică regiei de film, dezvăluînd nebanuite rezerve de spirit și sensibilitate. Primul său film important, *Humoresque* (1920), e un film patetic, nelipsit de poante umoristice. Fermecător și spontan ca viața însăși, el se desfură în cadrul umil al periferiei newyorkeze, atît de draga regizorului care declară că unicul lucru ce-l preocupă este soarta oamenilor săraci cărora le dedică filmele sale. El va rămîne fidel acestei linii de conduită artistică cu oarecare concesii unui sentimentalism tipic yankeu, mai ales în filmele cuplului Janet Gaynor, Charles Farrell: *Al șaptelea cer*; *Ingerul străzii*; *Steaua norocului*, afirmîndu-se mai pregnant în *The River* și *A Man's Castle*, unde un delicat lirism va da culoare poveștilor de dragoste a doi vagabonzi. De aci înainte filmele lui Borzage vor fi variante ale unei povești despre un cuplu de îndrăgostiți nifericiți, în luptă cu societatea, în Germania inflației anilor '20 (*Little Man, What Now?* și *Trei camarazi*), în Italia războiului din 1914 (*Adio arme*), în Ungaria (*Liliom*), la periferia New Yorkului (*Departa de țară*) sau în Spania veacului al XVII-lea (*The Spanish Main*). Borzage a semnat și comedii: *Desire* (cu Lubitsch coregizor); *Magnificent Doll*; musical-uri: *Alcea îndrăgostitorilor*; *Uniți pe vecie*; *Sora valetului*, filme de aventuri: *Strange Cargo*; *Disputed Passage*. Dar domeniul lui preferat va rămîne întotdeauna intimist, delicat, document sincer asupra o umanitate modestă, filmul de pronunțată tendință social-realistă.

de Teodor MAZILU

**VACANȚA
ANIMALELOR
DE PRADĂ**

De când și-a făcut suma și și-a pus ceva deoparte, X are impresia că a devenit un om de treabă. Apartamentul, în sfârșit luxos mobilat, i se pare totuna cu virtutea. El nu vrea să fie un ticălos de cursă lungă sau nu mai poate, inima îi face griji... El nu vrea să moară nemernic, el vrea să fie nemernic numai pe o perioadă anume și numai pînă la un punct. El vrea să se și bucure de roadele ticăloșiei lui, nu să muncească așa, ca un robot.

Deci X a avut un scop, și-a atins scopul și o dată scopul atins n-are de ce să mai refuze virtutea. Regretă, în momentele de acalmie, chiar noile combinații care apar.

— Nu mă mai amestec în nici o porcărie. Ce-a fost a fost. Eu mi-am făcut suma... Are chiar o categorie de ticăloși pe care le face și altele pe care nu. De aceea în brațele amantelor care-i inspiră încredere, declară cu solemnitate:

— Eu nu fur din banii statului. Eu fur numai din buzunarele particulare... De aceea el crede că jefuind cetățenii, respectă statul... Uită potlogăria și îi rămîne numai respectul. Chiar și cu buzunarele particulare nu se comportă egal. Și aici are principii. Nu păcătește niciodată pensionarii și femeile cu trei copii minori... Uneori ai impresia că acest borfaș are mai multe principii etice decît omul cel mai de treabă. E plin de principii ca o curtezană bătrînă de riduri. Nu-și jefuiește în nici o împrejurare colegii de școală și rudele de gradul întii și doi.

— Pe unchiul nu l-am mințit niciodată... Bineînțeles, el crede că o dată ce nu-și minte unchiul are liberă trecere să mintă pe toată lumea... De cîte ori face un cadou unei rude de gradul întii, are impresia că poate să dea cu ceva în cap unei rude de gradul al treilea.

E un ticălos care într-un fel se respectă — din cînd în cînd își ia chiar și o mică vacanță. Se bronzază și meditează. În timpul vacanței e în stare să respecte pe toți oamenii și să ajute unei bătrîne să treacă strada... Vacanța e vacanță... Mănîncă, se relaxează și se gîndește numai la lucruri frumoase...

Acum arată ca un hipopotam sătul care a devorat totul...

Și-a făcut suma și din această pricină privește cu blîndețe în jur. După o scurtă perioadă de digestie își propune un alt obiectiv și începe să se miște greoi și lacom în căutarea pradei.

o revedere după 40 de ani

Nu este vorba nici de foști liceeni, nici de foști studenți. Veteranii pe care îi vedeți în fotografia de sus sînt foștii tineri din fotografia de jos. Lipsesc lăutarii și dintre cetași doar unul. Dar poate vreți să știți ce sînt cetașii? Li veți întîlni în orice sat din «țara Făgărașului» în timpul sărbătorilor de iarnă, cînd feciorii satului, adunați în așa-numita «Ceață a tinerilor», sînt timp de aproape o lună de zile atit vedete cît și buni organizatori ai distracțiilor: jocuri, cîntece, ospete.

marele pavoaz!

Rău s-au mai chinuit vara asta gospodinele japoneze. Umezeala din atmosferă, întreținută de ploile neîntrerupte din sezonul taifunurilor, făcea ca rufăria din gospodărie să rămînă continuu jilavă, cu neputință de utilizat. Iată de ce ori de cîte ori de geană de soare străpungea norii sau o pală de vînt mai uscat gonia picla umedă, balcoanele blocurilor se pavoazau ca în fotografia aceasta luată în centrul muncitoresc Akabane din districtul Tokyo.

Spre luarea aminte a unor gospodine din țara noastră, gata să preia experiența colegilor lor japoneze: la Balta Albă sau Drumul Taberei nu suflă taifunul.

paradisul agenților de circulație...

...este fără îndoială insula britanică Sark din Canalul Mîncii: aci nu există nici măcar un singur automobil. Ceea ce nu înseamnă însă că lipsesc contravenienții la legea circulației.

Costume de baie din blană! Dacă n-ar fi, nu s-ar povesti. S-a «povestit» la Frankfurt, la o expoziție de modele de plajă. Fabricantul este un blănar suedez. În apă — afirmă el — costumele, oricum, nu țin cald...

dacă n-ar fi, nu s-ar povesti

de Felicia ANTIP să ne facem bucurii

Chiar dacă ar fi venit o mie de scrisori de protest, chiar dacă un milion de telespectatori, adică o cincime dintre clienții ei, s-ar fi supărat, tot n-ar fi fost cazul ca televiziunea să se scuze că și-a luat în serios rolul de mijlocitor între publicul cel mai larg și artă. De ce să invocăm spectaculozitatea Aidei, pentru a fi iertați că dăm Beethoven și Bach? Măcar o dată la trei ani, iubitorul de frumos din Plopana Vrancei, aflat atât de departe de sălile de concert ale lumii (indiferent dacă e singurul nebul de acest gen din satul lui), să aibă bucuria unei întâlniri îndelungate cu muzica. Niciodată Festivalul Enescu nu a fost prezentat atât de bine de televiziune.

Melomanii — ne poate informa fără îndoială Oficiul de sondaje al radioteleviziunii — sînt în minoritate. Ei și? Tocmai pentru că sînt o minoritate nu trebuie să se treacă brutal peste cerințele lor. Majoritățile știu și pot să-și ia singure ceea ce doresc, ele nu se lasă intimidată, clamează, impun, obțin. Minoritatea riscă să fie nu numai neglijată, ci și privită de sus, chiar și sau mai ales atunci cînd superioritatea calitativă (în cazul de față a gustului, a culturii) îi aparține. Din trei în trei ani, familia telespectatorilor este rugată să ofere fotoliul de onoare din fața televizorului melomanului. Dacă, împinși de curiozitate, alți doi-trei membri ai ei vor asculta, le va plăcea și vor începe să se apropie de minunata lume a muzicii, cu atât mai bine. Televiziunea își va fi făcut și mai deplin datoria de a contribui la formarea unui public cultivat, în măsură să deosebească și să guste frumosul.

Nu sînt, recunosc, imparțială. Țin și voi ține întotdeauna cu acest public, după cum voi ține cu televiziunea ori de cîte ori ea se va strădui să-și împlinească dorințele. Iată de ce în balanța mea cîntărește mult mai greu necesitatea de a se difuza în întreaga țară concertele săptămînale ale Filarmonicii George Enescu decît toate considerentele financiare sau de comoditate invocate de conducerea Filarmonicii. Aici ar trebui să intervină un aranjament oarecare, detaliile tehnico-organizatorice ne interesează mai puțin, ceea ce contează este să se ajungă la retransmiterea concertelor. Ni s-a povestit ce a întreprins televiziunea pentru a satisface nevoia de fotbal a oamenilor. Nimeni, cred, n-are dreptul să-și priveze semenii de o bucurie atât de simplă. Aici avem de-a face cu o majoritate și, din cîte am înțeles, ea a strigat atât de tare încît i se va respecta din nou, într-o măsură tot mai mare, dreptul la această bucurie. Am auzit cum e în R.F.G., cum e în Franța, cum e aiurea. Dar românul nu e neamț să-și iei fotbalul de duminică după masă și să-și cîrăie alina oful cu bere. Și, la urma urmei, cîte bucurii de fiecare zi are omul-telespectator pentru ca să te încumeți să-și răpești una dintre cele mai nevinovate?

Fotbalul nu e totdeauna nevinovat, există și un fotbal urît, murdar, așa cum a demonstrat cu prisosință finala Cupei intercontinentale. Dar nu numai în fotbal cei ce au deviza «scopul scuza mijloacele» acționează dezgustător. Un bun cunoscător atât al fotbalului cit și al vieții m-a învățat că primul o reproduce în mic pe cea de-a doua. De ce atîta revoltă că pe terenul de joc se luptă fără scrupule, incorrect, cînd în viață (mă gîndesc și la viața personală, și la viața socială, și la viața internațională, și la toate felurile de viață) se procedează prea adesea la fel? Mă opresc aici pentru a nu ajunge la concluzia că fotbalul are, în toate ipostazele lui, un rol educativ. Nici chiar așa didacticist să n-o luăm.

Sîmbătă seara, juriul «Stelei fără nume», intrat în scenă îndată după «Incorruptibili», a nedumerit, a intrigat, a mîhnit. Ce nu i-a putut ierta oare Silviei Agachi, 17 ani, elevă, Călărași? Expresivitatea sau farmecul? Cunoștințele despre Beethoven și despre Ion Vasilescu sau felul elegant în care le-a formulat? Faptul că în loc să pronunțe Bologna în așa fel încît să rimeze cu «buldog, na!» (cum a făcut candidata notată cu 10 pentru «cunoștințe») cîntă surprinzător de corect pe franțuzește? Muzicalitatea sau acuratețea reproducerii melodiilor? Mutrișoara nostimă, sau înzestrarea pentru actorie, sau poate dezinvoltura cu care a interpretat «Bambino»? Dacă ni s-ar fi spus clar: «Regulamentul concursului s-a schimbat, cine e suspect de talent nu mai intră în etapa a doua», am fi înțeles. Așa, însă, crima a rămas necunoscută. Se cunosc doar verdictul necruțător și intransigența președintei completului de judecată, care i-a refuzat o clemență măsurată în două puncte. Să fi epuizat oare juriul rezerva sa de note mari, dăruindu-le cu excesivă generozitate primei concurente, o fetiță cu o personalitate mult mai puțin marcată decît Silvia Agachi? Cea dintîi serie a «Stelei fără nume» a murit urît. (Nu numai Estudiantes joacă urît pe lumea asta.) Dan Deșliu a exprimat cu moderație dar cu tîlc un protest pe deplin întemeiat. Fac apel la Curtea supremă a televiziunii să infirme nedreapta sentință a juriului și s-o declare pe eleva din Călărași promovată în etapa următoare. Acum da, acum televiziunea datorează scuze milioaneilor de martori ai acestei «mici» nedreptăți. Mică este poate ambiția Silviei Agachi: să obțină dreptul de a cînta cîntecul Camelliei Dăscălescu, nu liedurile lui George Enescu; nedreptatea nu e niciodată mică, mai ales atunci cînd lovește o copilă. Nu ne-a făcut nici o bucurie inexplicabilul arbitrarul de sîmbătă trecută.

RECORDURI ȘI PERFORMANȚE

părinți și copii

● **Copilul Peter Wood a devenit celebru în Anglia datorită unui record ieșit din comun. El s-a născut după o sarcină de... 12 luni, fapt strict autentic, verificat și confirmat de medicii care au îngrijit-o pe mama sa, Helen Wood. «Cazul» Wood este considerat unic în analele medicinei.**

● **Cel mai mare copil ce s-a născut vreodată a fost cel al Annei Bates din Canada. În 1897 această femeie a născut un copil care cîntărea 10,7 kg și avea o lungime de 75 cm. E drept, avea și ea 2,24 m înălțime.**

● **Recordul mondial în materie de gemeni este deținut de bulgari. În ultimii 80 de ani s-au născut în Bulgaria 310 000 copii gemeni.**

● **Cel mai mic copil căruia medicii au reușit să-i salveze viața a fost o fetiță irlandeză. Ea a venit pe lume cu 14 săptămîni înainte de termen și a cîntărit 625 grame.**

● **Copilul care a vorbit cel mai devreme s-a născut anul trecut în U.A. La 5 luni el articula cuvinte inteligibile. Este un fenomen pe care specialiștii îl studiază în continuare cu interes.**

● **Mama cea mai mică din lume trăiește la Sydney (Australia) și se numește Grace Cook. Ea are 23 de ani și are o înălțime de 90 cm. Are doi copii, unul născut în 1962 și unul în 1967, ambii prin cezariană.**

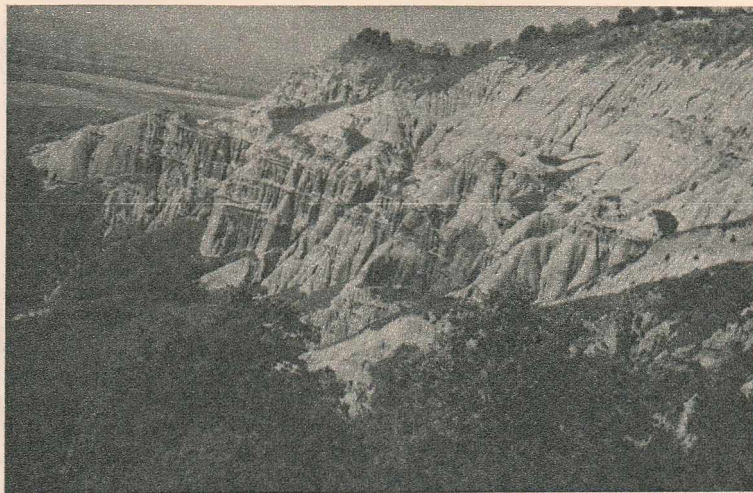
● **Familia Pitofsky din New York deține un record neobișnuit: de 135 de ani în această familie se nasc numai băieți. Recent s-a născut al 17-lea băiat, Nicolas Humphrey Pitofski.**

● **Recordul descendenților îl deține tatăl din țările în care se practică poligamia. În 1812 Fateh Ali Shah a avut un domnit în Persia între 1781 și 1834 declara oficial că este tatăl a 14 fii și 560 fiice.**

● **Mama cea mai vîrstnică a fost înregistrată în S.U.A. Se numea Ruth Kistler și avea 57 de ani și 129 zile cînd s-a născut fiica ei Susan, la 2 octombrie 1956.**

● **Recordul prolificității l-a înregistrat soția lui Feodor Vasilev care a născut în timp de 27 de ani 16 copii, 7 «seturi» de trei copii și 4 seturi de patru gemeni, total 69 de copii. Mama ajunsese în vîrstă de 67 de ani cînd a născut ultimul copil după 24 de ani de căsnicie.**

● **Cei mai mulți gemeni pe care o mamă vreodată au fost născuți în număr de opt. Cele mai celebre sunt: Enriquita Ruiba din Tampico (Mexic) care a născut în 1921 șapte copii și o fată și Tam Sing din Kumming (China) care a născut opt copii în iunie 1934.**

un monument unic al naturii - „rîpa roșie“

În apropierea orașului Sebeș-Alba, în partea de nord-est, mina măiastră și migăloasă a naturii a realizat un monument unic în felul său — comparat de specialiștii cu piramidele de pămînt de la Bolzano, din Alpi, și chiar — păstrînd proporțiile — cu Marele Canion al riului Colorado din America de Nord. Monumentul se cheamă Rîpa Roșie și datează din era terțiară cînd pe fundul mării ce acoperea regiunea aceasta s-au depus, sub formă de straturi, diferite sedimente (pietriș și nisip roșu, argilă talcoasă, nisip galben, argilă verzuie și roșatică cu conținut ridicat de oxizi metalici, marnă alburie, conglomerate de cuarț, gresie etc.) peste care ulterior s-au așezat argilele conținînd tuf vulcanic. În epoca diluviană, cînd apele s-au retras, în urma prăbușirii unei uriașe părți din dealul respectiv, au ieșit la iveală rocile de culoare roșatică ale Rîpei Roșii (culoarea roșatică se datorește unor compuși de fier). Despuiat complet de pătura vegetală, locul, de unde s-a desprins partea prăbușită, a fost expus continuu ploilor, vîntului și înghețului care au dat acestui monument forme bizare.

Privită de aproape, Rîpa Roșie (altitudine 496 m) își dezvăluie toată frumusețea și grandoarea: terase, turnuri, coloane, piramide, ogive, caneluri, ornamentații dantelate etc., înmănunchind parcă, pe un spațiu restrîns, istoria arhitecturii.

O faună remarcabilă și o floră care cuprinde plante rare cum ar fi: garoafa specifică acestui loc — Dianthus senotinus v. demissorum, feriga rară — Asplenium adiantum nigrum, cîrcelul — Ephedra ditachiya, grozama — Geenista spatulata și altele completează măreția acestui monument al naturii. Menționăm de asemenea că în apropierea Rîpei Roșii s-au descoperit unelte de piatră și ceramică din epoca neolitică precum și diferite obiecte din epoca bronzului.

Prof. Gheorghe CIUL

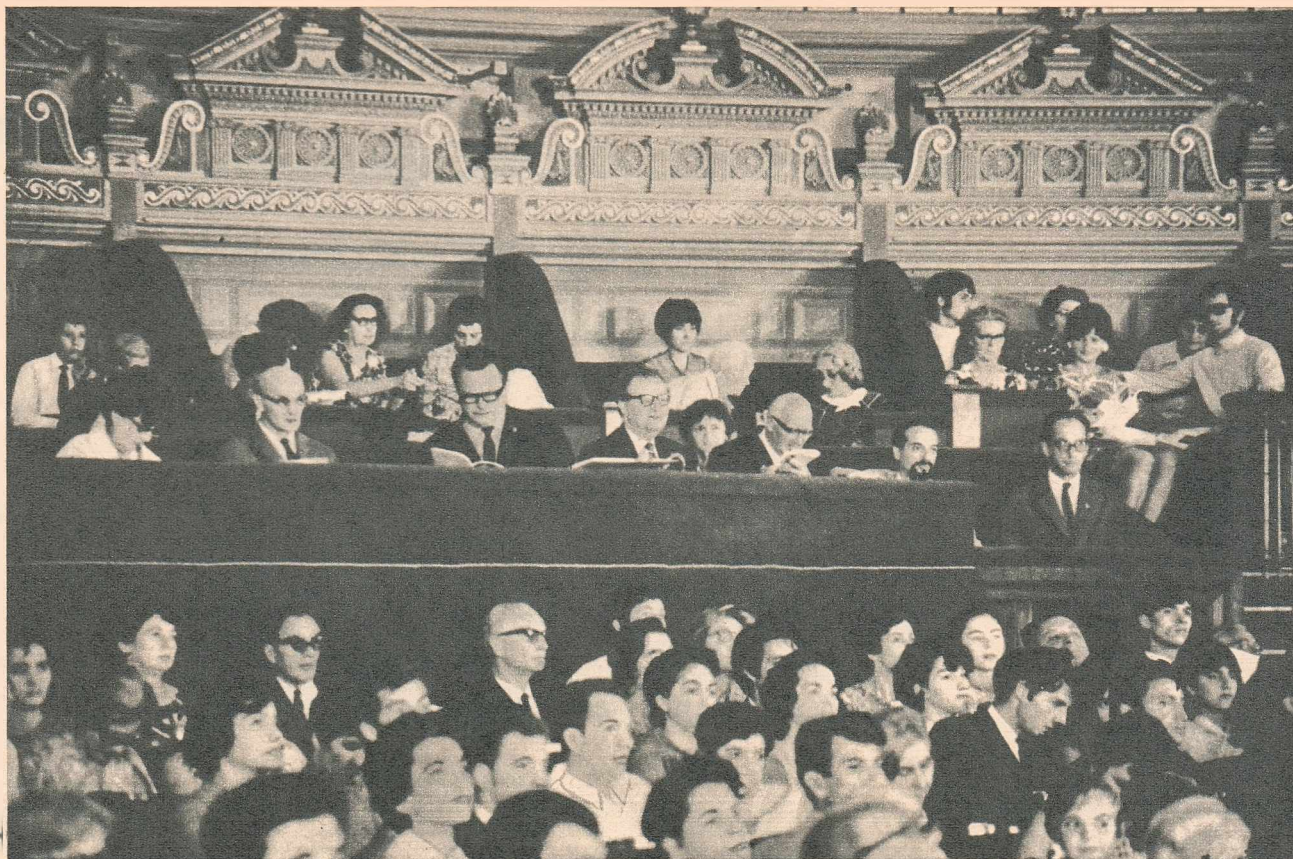
La tradiționalul tîrg agricol care se desfășoară anual în localitatea finlandeză Kokkola, punctul de atracție al actualei ediții îl constituie cafeneaua «Costa Rica», al cărei exterior are aspectul unui ceainic uriaș.

Această idee originală a făcut să... dea în clocot deverul cafenelei, devenită locul de întîlnire preferat al tuturor vizitatorilor tîrgului.

te fac o cafea?

ÎNTRU ATENEU ȘI SALA PALATULUI

Juriul
concursului
de pian.

Oaspeți din 45 de țări... Încă o dovadă a notorietății dobândite de Concursul și Festivalul «George Enescu» în cei 12 ani de când a apărut pe firmamentul competițiilor artistice internaționale. De fiecare dată, noi trese și galoane i-au ridicat în grad prestigiul în lumea muzicii, cinștind astfel amintirea artistului de geniu despre care s-a spus pe drept cuvânt că era muzica însăși.

Între Ateneu și Sala Palatului — porțiune animată la orice oră din zi, dar mai cu seamă în aceste zile ale festivalului și concursului — n-a fost greu să distingă, în jocul de lumini al acestui septembrie înșorit, coloratura predominant muzicală a traficului străzii. Dimineața — concurenți, suporteri, public, iar printre toți, strecurându-se cu

discreție, membrii juriilor internaționale. După amiază și seara — marele public meloman care accelerează pasul când primul gong a și sunat...

La apariția acestui număr al «Flacării», toți finaliștii concursului vor fi dat uitării clipele de inevitabil trac și așteaptă acum cu firească nerăbdare momentul emoției maxime: rezultatul. Exigența cunoscută a juriilor «Enescu» se va reflecta și de data aceasta în verdictul pornit din obiectivitatea perfectă devenită la acești judecători principiu director. Până la cunoașterea rezultatului ultim, reținem faptul îmbucurător că trecerea prin concurs a candidaților a lăsat o excelență impresie, dovedindu-se o dată mai mult că prezentarea la această competi-

ție de prestigiu implică de regulă o condiție primordială: pregătirea serioasă.

În pauzele concursului și ale concertelor s-au confruntat păreri, s-au hazardat pronosticuri, s-au emis judecăți de valoare. După ce au aplaudat, rupându-și palmele, pe virtuozii pianului, violinei, flautului, harpei, ca și orchestrele, dirijorii, formațiile camerale, entuziaștii simțeau nevoia să se autoconvingă, în aprinse discuții de antract.

Reporterul a profitat și el de răgazul îngăduit, pentru a-i consulta pe unii dintre experții de mare autoritate, care au avut amabilitatea să-i arate cum apreciază cea de a 5-a ediție «Enescu».

— Am fost bun prieten cu Enescu — ne-a mărturisit marchizul de Gontaut-Biron, președinte de onoare al Concursului internațional «Marguerite Long-Jacques Thibaud». Ca atare, am devenit și un fidel prieten al Concursului și Festivalului «George Enescu». Aș putea spune că sînt chiar un veteran al acestei manifestări de la care n-am lipsit pînă acum niciodată. Îmi poate fi deci permis să observ că de fiecare dată cel mai izbitor lucru pentru noi, oaspeții străini, este organizarea sa impecabilă. Totdeauna am găsit la București acea ambianță plăcută, destinsă, atât de propice lucrului cu folos, ambianță în care se simt bine deopotrivă organizatorii, juriile, concurenții.

— Încă de la înființarea sa — ne-a spus dl. André Marescotti, președintele Federației concursurilor internaționale de muzică, sediul la Geneva — Concursul «Enescu» a avut un loc important, din cele mai de seamă, printre marile manifestări internaționale si-

milare. Iar aceasta, cred eu, se datorește și regulamentelor judicioase adaptate după fiecare experiență, precum și impecabilei sale organizări. Festivalul, care se desfășoară paralel cu concursul, prilejuiește admirația unui public entuziasmat de bogăția programelor prezentate, ca și de renumele mondial al interpreților.

— L-am iubit și admirat mult pe marele Enescu — ne spune în cuvinte mișcătoare marele violonist Henryk Szeryng. Aș putea spune că mulți dintre muzicienii de azi — compozitori și interpreți — sînt sau se consideră a fi elevii lui. Enescu a avut o mare influență asupra desăvîrșirii mele ca artist și ca om. Iată de ce sînt fericit că am putut participa din nou la sărbătoarea muzicală care-i venerează amintirea. Actuala ediție a Concursului și Festivalului internațional «George Enescu» s-a situat, cred, la aceeași înălțime ca cele anterioare. Sub semnul artei cultivate cu excepțională vocație de George Enescu s-au stabilit iarăși contacte utile între oameni din diferite țări și continente, însuflețiți de idealurile artei, de ideea nobile a păcii.

Prieteni ai lui Enescu, prieteni ai muzicii și ai ideilor generoase, oaspeții din cele 45 de țări care ne-au onorat cu prezența la această sărbătoare a muzicii românești și universale au ținut să-și exprime sentimentele de grațitudine față de caldă și frățească ospitalitate ce li s-a oferit și de data aceasta în Țara lui Enescu.

Claudiu MIHAIL

Scenă din baletul «Preludiu simfonic» de Ion Dumitrescu, soliști: Rodica Simion și Ion Tugearu.

O caldă stringere de mînă: H. Szeryng — Radu Zvorîșteanu, concertmaîstrul Orchestrei simfonice a R.T.V.

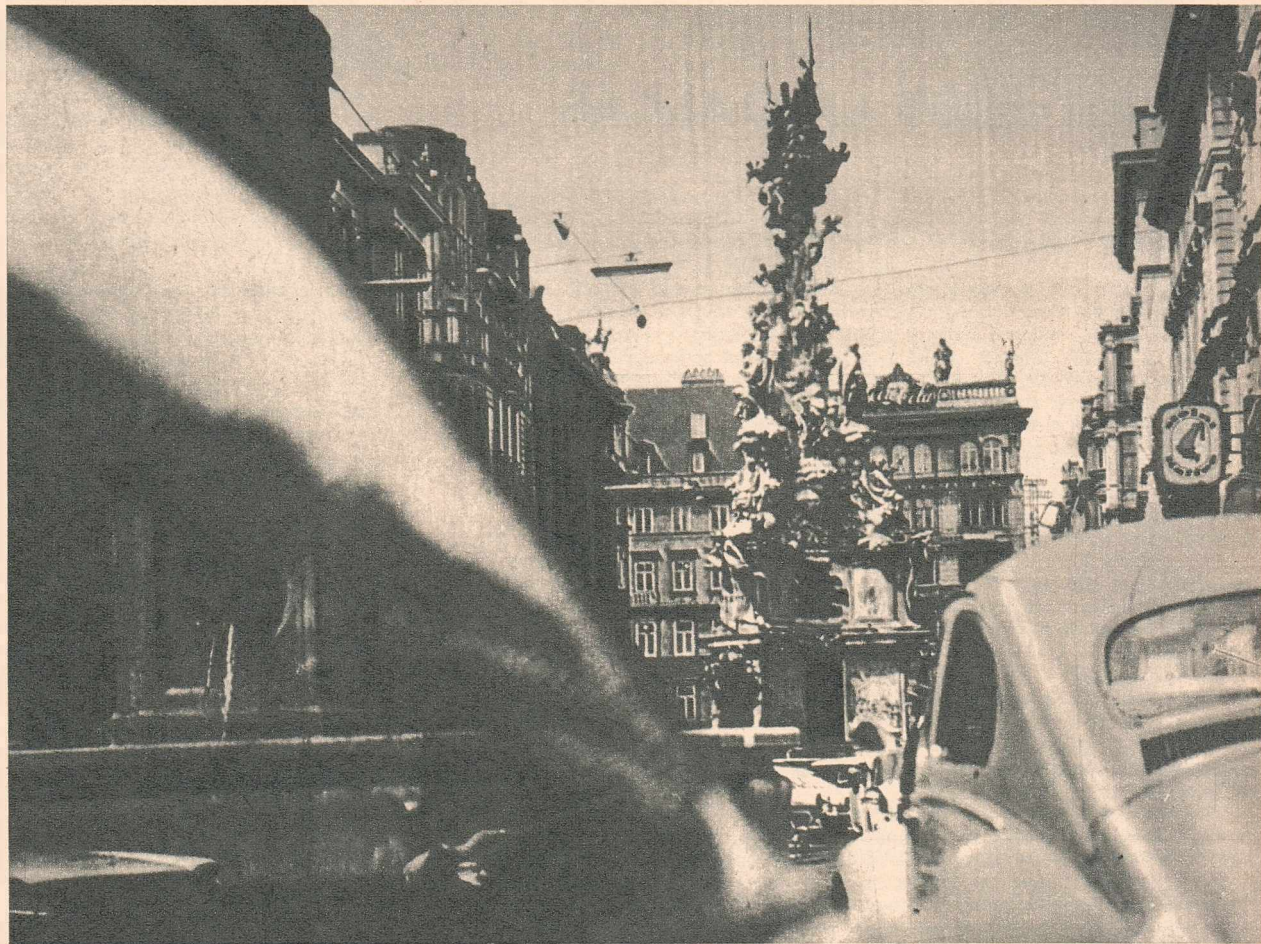
Viena dintotdeauna,

De ce seamăna atât de puțin fizionomia unor orașe cu imaginea pe care ne-o facem despre ele? De ce reținem la lectură datele biografice ale unor citadelle și foarte puțin sau de loc atmosfera lor? Doar pentru motivul că fiecare narator a pus ceva deosebit și personal în asimilarea impresiilor? Iar evocările, oricâte ar fi ele, acreditează doar sclipiri fugare ale unor complexe realități?

Oricare ar fi răspunsul, reacția primă este întotdeauna aceeași: de uimire.

Pentru mine, Viena — orașul cu istorie plurimilenară — este totuși în primul rând o mentalitate și un stil: barocul. Sub pecea lui trăiește, în ciuda incredibilei sale modernizări. Din el își trage seva, faima și gloria. Bineînțeles că nu mai există atmosfera dulce trandafirică scăldată în muzica zimbitor nostalgică a Strauss-ilor. Imaginile de carte poștală ale fericirii — fie că au corespuns unor realități sau unor convenții — au dispărut. A rămas grandoarea ambianței care a ridicat la sublim sentimentalismul — opera. Au rămas palatele (devenite muzee și instituții), parcurile, grădinile și arta generată de baroc.

Farmecul fastuoasei arhitecturi a Vienei dănuie și rezistă timpului, impunându-se ochiului cu o nebănuită forță. Efervescența ei încărcată vibrând în neașteptate și rafinate ornamente, ce par că au învins principiul gravitației, dezvăluie vocația orașului pentru baroc. Rotunjimile și unghiurile, cu sclipiri de sidex în ceață sau ploaie, se însuflețesc la prima rază de soare. Te trezești deodată într-o sclipire de culori și forme. Chiar și crăpăturile sau petele capătă suavități și grație. Sub haina lui modernă, orașul vibrează ascultându-și parcă trecutul. În cite

Coloana barocă din Graben.

Viena azi

Note de călătorie
de Neaga GRAUR

locuri și în cite feluri? Gîndul vagabond îi aude pulsația în cea mai frumoasă orgă barocă de lemn în Biserica Sfîntul Ieronim. Și în susurul Ancheri împelobite cu statură din Hoher Markt, a cărei cupolă susținută de coloane își înalță capricioasele inflorescențe ale unui ornament aerian. Privirea iscoditoare îi descoperă caracterul peste tot, chiar și în palatele cu fațade aparent neoclasice. Pentru că Schoenbrunnul sau Hofburgul imperial, în ciuda înfățișării exterioare, sînt dominate tot de baroc. 1 441 de încăperi cu lambriurile lor aurite și pictate cu priveliști și peisaje, cu oglinzi și stucaturi, cu marmure și tapiserii, îi marchează frenetic prezența în fosta reședință de vară habsburgică de la Schoenbrunn. Toate elementele ornamentației clasice sînt juxtapuse, multiplicare, împletite și decupate, înfiorate de o grație vivantă și suavă în același timp.

În parcul vast — verticalității zidurilor vegetale ale unor arbori înalți, riguros și sever ordonați, li se opune vivacitatea plastică a materiei neînsuflețite: statui de piatră reprezentînd nimfe și naiade, neptuni, delfini, amorași. Contraste, contraste! Dacă logica reproșează acestei exuberanțe ornamentale decorativul ei convențional, ochiul se încarcă de bucurie. O lume imprevizibilă, mereu inedită, se desfășoară în fața lui. Mereu și pretutindeni. La Palatul Lobkowitz, în ale cărui saloane a fost ascultată întîia oară «Eroica» lui Beethoven. În Stadtpark, privindu-l pe Strauss înmărmurit în marmură și bronz continuînd gestul arcușului care vrăjea Viena secolului trecut. La reședința de vară a lui Eugen de Savoia — Belvedere — capodoperă de arhitectură barocă. Grădinile ei, încorporînd bazine și statui, descind în terase și împreună cu idilica grădină a Palatului Schwarzenberg și grădina botanică formează o gigantică insulă verde în mijlocul orașului.

Cartier nou în Viena modernă.

de Ioan GRIGORESCU

N-AM FOST LA DALLAS

La aproape șapte ani de la împușcările din Dallas, creierele electronice de peste Ocean și-au spus cuvântul în procesul nedeschis al asasinării lui John Fitzgerald Kennedy. Computerele au analizat prin descompunere și supramărire douăzeci și cinci de mii de clișee fotografice, disecându-le stratul de nitrat de argint cu o minuție de microscop, măbind contrastele, atenuând umbrele, descifrând în cartoanele scoase din băile de revelator taine nevăzute de ochiul liber, în aceeași alchimie a imaginii realizate prin trucaje, pe la sfârșitul secolului trecut, de către tehnicienii științelor oculte care pretindeau că ar fi reușit să fotografieze fantasmale albe ale celor chemați din viața de apoi la mesele fără cuie ale spiriților. De data aceasta, mașinilor electronice li se cerea să demistifice abominabilul trucaj al oamenilor și să facă lumină în misterul atentatului de la Dallas. Căci acolo s-a produs cel mai fotografiat asasinat din istoria crimei, și între cadrele filmului de amator turnat de Abraham Zapruder, 124 de imagini au înregistrat prin hazard cele șase secunde fatale lui Kennedy. Nesperat document, piesă de importanță capitală la un dosar clasat pretimpuriu, filmul acesta conține vivisecția crimei și reacțiile celor ce i-au fost martori sau părtași.

N-am fost la Dallas, dar am văzut recent la Paris o copie integrală a acestei pelicule de opt milimetri, și șocul produs de autenticitatea imaginilor, cu toată stingăcia neprofesionistului, a fost pentru mine nu mai puțin cutremurător decât atunci când urmăream imagini trunchiate din acest film transmise la televizor. L-am văzut tocmai în momentul când presa publică cu o inexplicabilă discreție opinia incontestabilă a computerelor cu privire la atentatul de la Dallas: «S-au tras din puncte diferite șase focuri de armă, și nu trei. Președintele a fost atins de patru ori, și nu de două ori». Astfel, ordinatoarele se declară în opoziție totală cu voluminosul raport al comisiei Warren. După calculele lor, asasinatul n-a fost opera unui singur om — Oswald —, ci a unui complot de cel puțin cincizeci de persoane.

America a aflat, și a tăcut. Cine mai are nevoie de adevăr? Așa cum a fost inventat Dumnezeu, trebuia născocit un asasin. Dar în cerul Americii, judecând după numărul cultelor religioase, sălășluiesc nu mai puțin de două sute treizeci și șase de dumnezei care mai de care mai atotputernic, mai neînduplecat, mai atoatevăzător, și mai necrutător cu păcatul. De ce la Dallas, în ciuda evidentei, a rațiunii creierilor omenesti și a calculelor creierelor electronice a fost nevoie de un singur asasin și acela prezumtiv, misterios, inexplicabil, redus la tăcere la numai câteva zile după comiterea atentatului? Oricât ar părea de paradoxal, dar nici unul dintre interogatoriile luate lui Oswald nu s-a stenografiat și nici nu s-a înregistrat pe bandă de magnetofon. Oricât ar părea de paradoxal, dar nici unul dintre agenții însărcinați cu paza presupusului asasin nu s-a gândit să-i asigure lui Oswald securitatea necesară pentru a nu putea fi împușcat chiar sub ochii «gorilelor» și ai milioanele de telespectatori care urmăreau o emisiune transmisă în direct din Dallas. Oricât ar părea de paradoxal, dar nimeni n-a putut împiedica dispariția metodică, ba prin «accident», ba prin «sinucidere», ba, pur și simplu, prin volatilizare, a tuturor celor implicați în afacerea Ruby-Oswald-Kennedy. Cei care au încercat să facă lumină în această împărăție a tenebrilor, au fost rînd pe rînd reduși la tăcere prin mijloace nu întotdeauna dintre cele mai ortodoxe. Teama de adevăr a paralizat nevoia de a cunoaște, și lumea a trebuit să se mulțumească cu un simulacru de anchetă care își propunea anticipat să nu descopere decât un singur asasin, și acela să fie un dezaxat care să primească liniștit o încărcătură de gloanțe în burtă de la un viguro «patriot», decan al lumii interlope din Dallas, care, la rîndul lui, să fie răpus câteva luni mai târziu de un prea pașnic cancer.

Deși mașinile electronice răspund în funcție de cuantumul informațiilor conținute de întrebările care li se pun, verdictul lor conține o indubitabilă obiectivitate. Și în naivitatea și indiferența ei, mașina pune întrebări stupide: «Unde s-au pierdut gloanțele trase în Kennedy? De ce nu se cunosc rezultatele celei de-a doua autopsii a cadavrului președintelui? De ce comisia Warren s-a grăbit să publice un raport cu rezultate tendențioase și neconcludente? Cine a avut nevoie de închiderea grabnică a dosarului și clasarea pretimpuriu a afacerii? De ce majoritatea documentelor legate de acest asasinat, considerate de forța publică „strict-secrete“ nu vor fi dezvăluite decât la douăzeci și cinci de ani de la data atentatului?»

Aproape șapte ani au trecut. Mai avem de așteptat încă optsprezece. Dar câte crime de același gen și cu aceeași «rezolvare» se vor mai produce pe scena lumii în acești optsprezece ani? Comisia Warren a răspuns: «A fost un singur asasin care a tras în mai puțin de șase secunde, într-o mașină aflată în mers, la câteva sute de metri distanță, trei gloanțe dintre care două l-au atins mortal pe președinte». Computerele dau replica: «Dacă Oswald n-a fost cel mai rapid și cel mai sigur țintaș din lume, performanța lui rămâne irealizabilă pentru un amator. S-au tras șase focuri, din puncte diferite, și patru din ele l-au nimerit pe Kennedy». Disecția fotografiilor arată într-un loc din preajma cortegiului prezidențial un om care, în ziua aceea senină, călduroasă, fără un strop de ploaie, deschidea o umbrelă neagră pe care o înălța deasupra capului, ca pe un semnal. Omul acela n-a putut fi identificat și descoperit niciodată. Deși zgomotul împușcăturilor s-a auzit venind din mai multe părți, deși fumul focurilor de armă s-a văzut înălțându-se din puncte diferite, agenții F.B.I.-ului s-au repezit cu toții în clădirea depozitului de cărți unde se ascunsese Oswald, ca să găsească fără nici o greutate presupusa armă a crimei. Întortocheate or fi căile celor 236 de dumnezei din cerul Americii, dar nu mai puțin întortocheate sînt căile justiției Unchiului Sam...

Mă gândesc ce-ar fi dacă li s-ar oferi creierelor electronice, spre calcularea unui rezultat util viitorului, tot ce este esențial în informația despre trecutul și prezentul Americii? De la asasinarea președintelui Lincoln pînă la asasinarea lui Kennedy. De la primele campanii de exterminare a indienilor din Far-West pînă la războaiele din Vietnam și din Cambodgia. Și să fie acolo și tot ceea ce a făcut bun, înălțător, sublim, America, prin talentul oamenilor ei de știință, de cultură, de artă, și prin energia poporului ei. Poate am afla ceva ce ne-ar ajuta să înțelegem de ce nu putem afla și înțelege ce s-a petrecut acum șapte ani la Dallas? N-am fost acolo, dar, ca orice om din generația mea, am o mie de întrebări de pus. Și numai un lucru îmi lipsește: răbdarea de a aștepta încă optsprezece ani răspunsul.

Viena dintotdeauna. Viena azi

În Graben, Coloana trinității — din marmură și aramă aurită — înălțată în anul cumplit al cumei (1679), descrie miraculoase unghiuri și neașteptate încrengături ce-și țes aerian complicata formulă plastică. Din Josephplatz — considerată de specialiști drept cea mai frumoasă piață barocă a Europei — ochiul cuprinde clădirea Bibliotecii naționale austriece a cărei colecție de manuscrise prețioase rivalizează cu cea a Vaticanului.

Mai aproape sau mai departe de centru, opulentele case burgeze evocă un baroc solid, nițel cam naiv, a cărui rugoasă luxuriantă e contrabalansată de vioșia mobilierului, de pitorești grinzii și pinioane foarte vizibile, de minuscule grădini. Acum, structura orașului puternic saturată de spiritul epocii s-a aliniat preceptelor urbanismului modern. Labirintul de case și palate cu bolți și fresce, cu turnulețe și ornamente aurite, și multe, foarte multe fațade neoclasiche, a fost articulat într-o rețea stradală clară. Atît de clară încît nici chiar turistul care vine prima oară la Viena nu se poate rătăci. Celebrul bulevard Ring ce înconjură orașul — pornind de la Dunăre și întorcîndu-se tot la ea — a fost adaptat actualelor exigențe pe toată lungimea sa: Schottenring, dr. Karl Rennerring, Opernring, Schuberting etc. În trecerile subterane pietonii sînt transportați pe scări rulante, piațetele s-au lărgit, intersectînd importante noduri de circulație.

ORAȘUL ÎNȚILNIRILOR INTERNAȚIONALE

Cu toată intensa fervoare a epocii, strălucit reprezentată, vienezii au știut să-și asimileze magistral mecanismele actualității. Capitala a devenit sediul unor importante organisme O.N.U., al unor congrese internaționale și tîrguri de faimă mondială, centru bancar și de schimburi comerciale, de trafic aerian etc. Lucid, fără prejudecăți și sentimentalisme, orașul se adaptează continuu.

Han din vestitul Grinzling.

În aceasta constă, cred, vitalitatea lui. Și a locuitorilor săi.

Un amator de statistici îmi spunea că în ultimii trei ani orașul a avut la fiecare a două zi un congres internațional. Nu știu cită exactitate conțineau spusele lui, dar ele exprimau un adevăr: Viena este realmente un mare centru de întîlniri.

În seminarul Uniunii internaționale a arhitecților privind construcțiile școlare de toate tipurile — la care am asistat — personalități marcante ale arhitecturii mondiale erau prezente. Într-o discuție cu arhitectul austriac Anton Schweighofer, președintele colocviului, domnia-sa a arătat, referindu-se la actuala acțiune de construire din țara sa că municipalitatea capitalei austriece acordă multă atenție școlilor, al căror număr a crescut considerabil. Cămine de copii, școli primare și secundare au fost recent terminate. Din teancul de fotografii răspîndite pe birou multe mi s-au părut interesante pentru modalitățile de rezolvare arhitecturală ale unor exigențe pedagogice. În proiectul universității din Viena (care-și sporește numărul facultăților), realizat tot de domnia sa — foarte îndrăzneț: o stranie cetate de metal roșu. «Bineînțeles — a continuat Anton Schweighofer — orașul nostru crescut mult de la război încoace. Au fost construite 90 000 de locuințe, precum și creșe, spitale, cămine pentru bătrîni și pensionari, școli speciale pentru reeducare copiilor cu tare psihice sau intelectuale, grădini pentru orbi. Au fost create noi spații verzi pentru recreere în diferite cartiere și în special a fost modernizată circulația

«Dar arhitectura noastră va continua să se modernizeze» — releva cu alt prilej arhitectul Lucas Lang. Și pentru a argumenta cu fapte, am examinat împreună expoziția proiectelor austriece prezentate cu prilejul seminarului. Amplele explicații ale domniei sale relevau certe calități și îndeosebi studiile profunde care stau la baza oricărui restructurări urbane. «Rațiuni economice

Prater — un caleidoscop multicolor de lumini și străluciri.

sociale, factori psihici și de mediu ambiant, de climă, exigențe teritoriale justifică abordarea soluțiilor prezentate aici. Nimeni n-ar finanța un proiect ce ar ignora aceste date elementare în arhitectura secolului nostru. Nimeni n-ar acorda atenție unor studii superficiale.

— Deci arhitectura dv. este perfectă. Interlocutorul meu schițează un zîmbet.

— Perfecțiunea e greu de atins. Cu toții tindem spre ea în toate domeniile vieții.

Sub înfățișarea politico-amabilă și fără reacții evidente a gazetarului din mine, creștea uimirea. Era primul vienez care într-o conversație ieșea din datele strict concrete ale unor probleme. Toată lumea de aici pare iremediabil plantată în «azi». De la poporul de pe stradă și pînă la persoanele oficiale, fără nici o excepție, politicoși și atenți, oamenii aceștia păstrează o rezervă din care nu ies. Pînă și un confrate de la o gazetă locală, care lua un interviu în același timp și de la aceeași persoană pe care o intervievasem eu, rămînea în coordonatele parte stricte ale actualității fără comentariu. Nu, nu e lipsă de profunzime în gîndire sau de fantezie, cum s-ar crede. Este un foarte dezvoltat simț al intereselor imediate. Al necesarului concret. În fond asta se cheamă realism. Presa pe care am răsfoit-o, emisiunile de televiziune pe care le-am vizionat păstrează același caracter.

VIENA COTIDIANĂ

Văzut zilnic în drumul meu de undeva din apropiere de Südbahnhof spre palatul Liechtenstein, orașul își etalează circulația intensă, reclamele luminoase — multe — oamenii grăbiți, dar întotdeauna calmi. Tramvaietele silențioase, confortabile, cu microfoane bine auzite la punct anunțînd fiecare stație; micile magazine alimentare cu cîntare care încriu instantaneu greutatea și costul fiecărui obiect cumpărat; coșurile din plastic cu ziare, instalate la fiecare colț de stradă pentru ca trecătorul să-și poată cumpăra la orice oră jurnalul; străzile extrem de curate (se pare că vienezii au o adevărată voluptate pentru spălat, frecat, lustruit) indică grija pentru confortul urban. În librării — cu cărțile scumpe ca peste tot în Occident — nouăzeci și cinci din sută sunt prezente, dar numai în germană. Una sau două librării sînt specializate pentru cartea străină, iar procurarea unui impleu ghid în franceză sau italiană cere timp și răbdare. În rest, multe magazine de toate felurile. Și — curios — destul de puține abarete sau localuri comercializînd vicii. Nu înseamnă că ele nu există. Dar vienezii nu au un fel de pudoare. Numai titlurile reclamelor și ale firmelor — spectaculoase, de ltefel — indică destinația lor. Se pare însă că oamenii de aici iubesc mai mult un anume fel de local: hanul și cafeneaua.

Pitorești, grațioase, evocînd uneori prin forma bolților de piatră sau lemn secole de

existență, hanurile constituie o puternică atracție pentru turiști. Taverna Griechenbeisl din Viena veche, în Fleischmarktstrasse, datează se pare de la 1453. Pe bolta scundă, înnegrită de timp, semnăturile unor personalități: Schubert, Brahms, Mark Twain, Șaliapin, Zeppelin etc. amintesc clienților de faptul că berea și vîrștii pe care-i consumă au plăcut chiar și acestor oameni mari care și-au însemnat trecerea pe aici. Cafenelele în schimb, fără a mai păstra ceva din atmosfera boemei vieneze care le frecventa, au devenit moderne și strălucitoare localuri în care oamenii se întîlnesc, discută sau se odihnesc pur și simplu în timp ce-și consumă cafeaua sau prăjitura (al căror gust este probabil la fel de savuros ca și în trecut). S-ar părea că orașul Dunării Albastre e un fel de paradis urban. Da și nu. Aici oamenii muncesc mult, cu o seriozitate ce ține probabil și de caracterul lor germanic. Oriunde am avut prilejul să-i văd în timpul lucrului ei demonstau conștiințozitate și o adîncă cunoaștere a profesiei. «Calificarea și seriozitatea în muncă determină salariul», îmi spunea cineva. Nimeni nu-și poate îngădui neglijență sau un ritm scăzut. Iar locuințele, ca peste tot în lume, sînt totdeauna mai puține decît e nevoie.

Dar vienezii sînt oameni veseli. În timpul liber îi poți întîlni cu miile în Prater — un caleidoscop multicolor încărcat de larmă — în pădurea vieneză, pe Dunăre. Alții pleacă afară din oraș. O adevărată invazie de mașini năvălește duminică seara pe toate intrările capitalei. Sînt cei care se întorc din excursii. Și aici, ca peste tot, omul caută refugiu, relaxare și liniște în natură.

PE URMELE UNOR CELEBRITĂȚI

În Grinzing — străzile înguste, casele vechi cu fațadele invadate de vegetație bogată au un aer patriarhal, ușor medieval. Sute și sute de hanuri atrag pe oamenii veniți din toate colțurile lumii. Dar nu numai ele. Și uneori nu în primul rînd ele. Undeva pe aici în apropiere de Grinzing, în Probusgasse, o casă mică cu un singur cat a fost transformată în muzeu. A locuit în ea Beethoven. În locuința scundă — cu odăi atît de mici că te întrebi cum a putut să încapă în ele geniul — note, fotografii, partituri. Se aureau și atunci, în timpul lui, strugurii din viile de pe dealurile Grinzingului în lumina dulce a zilelor de vară. Soarele prefăcea zahărul din boabe în licoare și parfum. Titanul prefăcea sunetele în armonie și nemurire. A iubit genialul compozitor Viena? Fără îndoială! Altfel nu și-ar fi marcat prezența în atîtea locuri. Altfel n-ar fi revenit de atîtea ori pînă la moartea sa care s-a produs tot aici.

În mica piațetă — cu caldarîmul lustruit — Pfarrplatz, șiruri de scaune goale, întotdeauna prea puține pentru auditoriul care-i iubește muzica, așteaptă începerea concer-

telor de seară. Într-o curte năpădită de glicine și trandafiri, alte șiruri de scaune. Și aici va fi concert. În marile săli din centrul orașului, dirijori celebri vor face să răsunе acordurile triumfătoarelor simfonii. Recunoscător, orașul căruia i-a adus bucurie și glorie găzduiește anul acesta festivalul mondial Beethoven.

În altă parte a orașului, în apropiere de Schwarzenbergplatz, în locuința lui Schubert (de fapt casa în care a murit), citeva obiecte muzeale: fotografii, facsimile ale unor scrisori, opera completă a lui Schiller, citeva partituri și un proces verbal al bunurilor lăuate — un inventar sărac — amintesc cum a trăit omul care a dăruit oamenilor de pretutindeni muzica sa plină de bucurie. O acuarelă făcută de Wilhelm August Rider ni-l arată pe compozitor tînăr. Complexă și încărcată de sensuri mi se pare fizionomia tînărului care ne privește atent și scrutător din acest vechi portret.

În Frankenberggasse o casă gălbuie în stilul Renașterii evocă o realitate care emoționează. Aici a locuit George Enescu. Cinci ani a trăit la Viena marele nostru compozitor; cinci ani pașii săi au străbătut orașul Dunării Albastre. O piatră de marmură cenușie cu relieful profilului său în bronz amintește acest lucru. Vibrează ca un ecou prelungit inima mea cînd refac drumurile străbătute de el și de alți români ale căror studii au fost începute sau desăvîrșite la Viena: Eminescu, Slavici, Ciprian Porumbescu, Maiorescu.

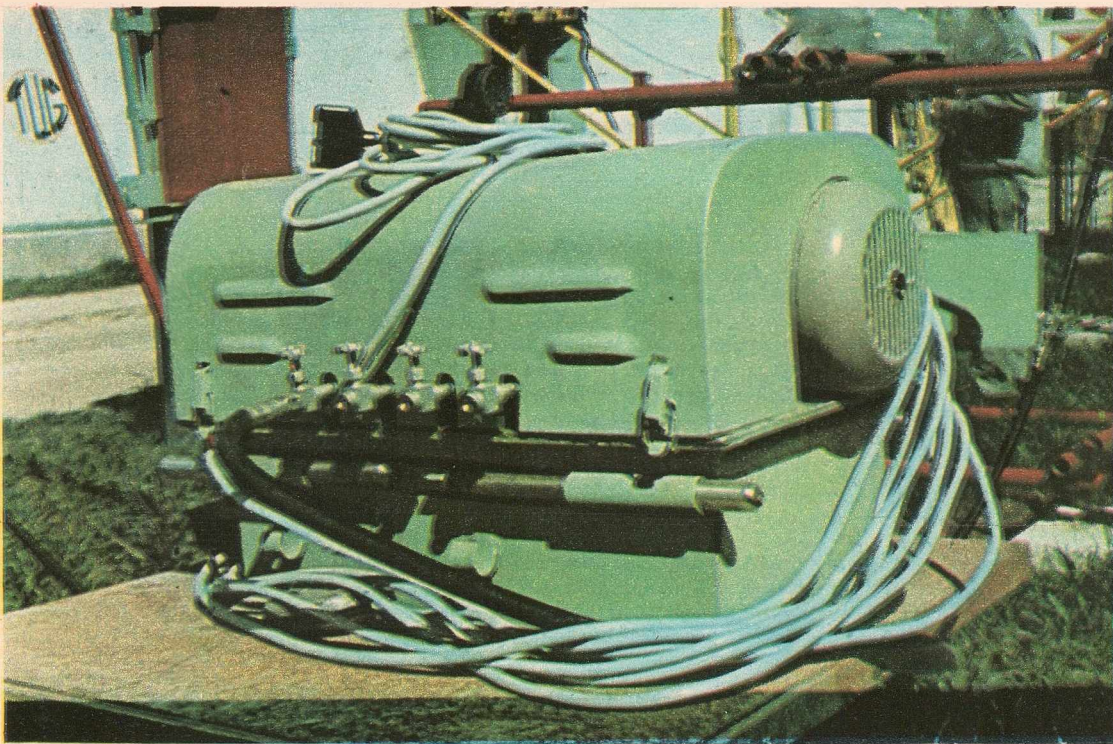
În Kollergasse a locuit în 1871 — din primăvară pînă în toamnă — Mihail Eminescu. Prietenii poetului au fixat acolo o placă. La Academia tereziană a studiat Titu Maiorescu. Edificiile ridicate în timpul marii

impărătese, atîtea cîte au rezistat vremii și războaielor — de neconfundat oriunde ar fi ele, la Alba Iulia, Sibiu sau Viena — evocă atmosfera apogeuului puterii imperiale. A fost dură viața sub dinastia habsburgică. Dar uriașă cultura generată de capitala ei. În muzeul Albertina se află cea mai bogată colecție europeană de grafică. Iar în palatele din Theresien-Platz și Hofburg, vaste colecții de pictură, sculptură și artă decorativă. Întreaga evoluție a artei decorative de pe continentul nostru poate fi urmărită pe secole și țări în sălile etajului I din Kunsthistorisches Museum. Orfevrărie, pietre prețioase minuțios lucrate, fildeș, baga, sticlărie și porțelanuri, ieșite din atelierele medievale sau renașcentiste ale Germaniei, Italiei, Spaniei, Țărilor de Jos, Boemiei, Rusiei, cum și din țările arabe și din îndepărtatul Orient, sînt prezentate aici. Unica piesă rămasă de la Benvenuto Cellini, saliera comandată de Francisc I, tot aici se află. Este uriașă zestrea muzeală a Vienei, dar mie mi s-au părut extrem de interesanți cetățenii ei.

Cu toată pronunțata lor rezervă, aflînd că sînt romîncă, spiritul de curiozitate își făcea loc. Ce fel de om este președintele Ceaușescu? Cum arată și ce năzuiește el? Asemenea întrebări și multe altele se succedau continuu. Vizita pe care o întreprinde zilele acestea în Austria președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România constituie, prin ea însăși, un răspuns direct la interesul legitim manifestat de prietenii austrieci față de personalitatea eminentului om de stat român. Și astfel orașul încărcat de istorie și glorie, îmbibat de seva actualității, trăiește zilele acestea încă un mare eveniment politic.

Edificiu construit de benedictini pe o colină dominînd Dunărea; în prim plan alte două mostre reprezentînd epoci diferite: vechi case de locuit și o rulotă de azi.

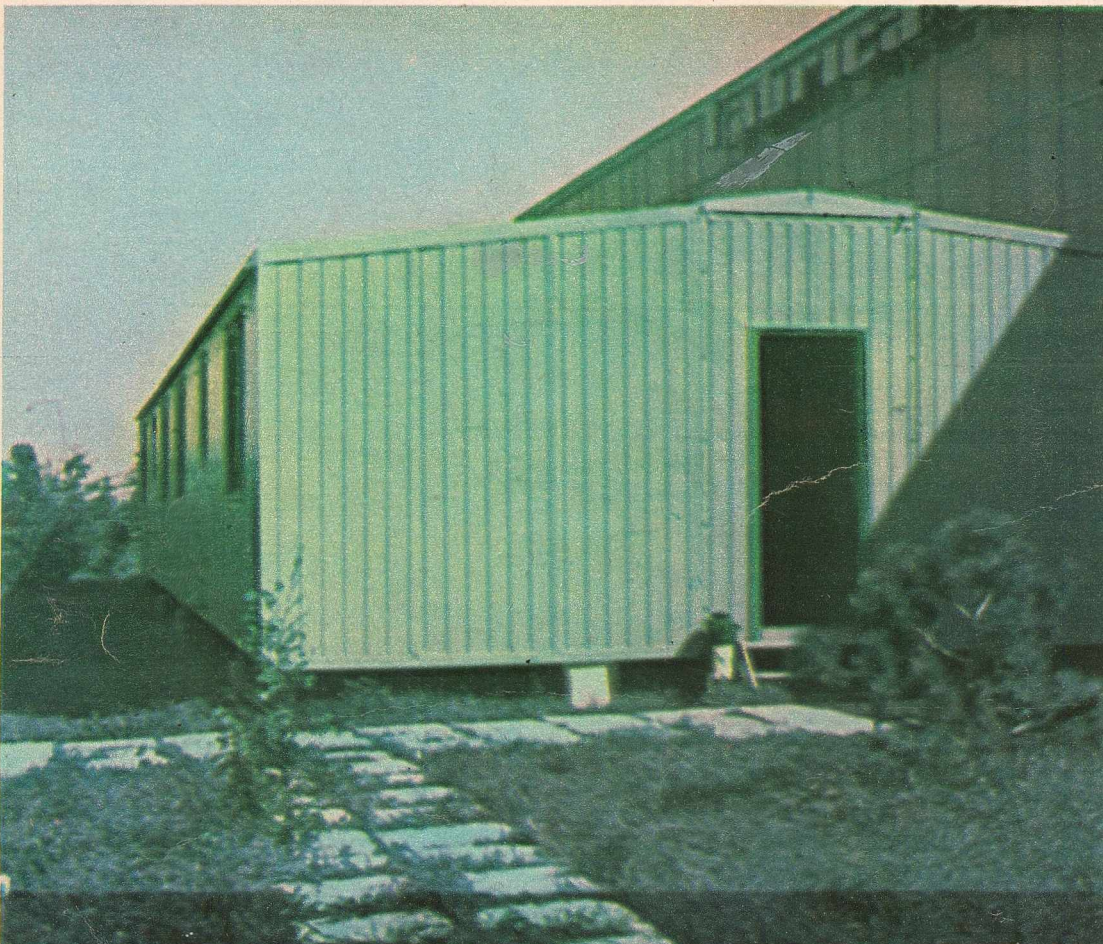
◀ AGREGAT PENTRU PROBAREA INSTALAȚIILOR DE GLISARE.

...Cupa excavatorului mușca lacom, nesățios din pământul galben-lutos, netulburat poate de veacuri. Semn că aici începea a se construi ceva. Brațul de oțel al macaralei ridicase de la sol panoul din prefabricate, iar după ce descrisese prin aer o ciudată figură geometrică îl îndreptă spre locul unde avea să completeze ultimul perete al încă unui apartament.

Imagini cu care ochiul nostru s-a familiarizat de mult, astfel încât prezența acestor utilaje pe șantierele de construcții ale țării nu mai constituie o surpriză.

«Dacă — așa cum sublinia recent directorul general al **Trustului de mecanizare-București**, inginer Ion Viță — acum cițiva ani eram impresio-

SECVENȚĂ DE LA ÎNĂLTİMEA MARILOR REALIZĂRI

nați de prezența pe șantierele noastre a cîte unei macarale cu 30-40 tone forță (t.f.) capacitate de ridicare, astăzi devine aproape de neimaginat desfășurarea unei activități în bune condiții fără folosirea, în diverse lucrări de construcții, a celor de peste 80-100 t.f.»

Acest lucru are rolul de a scoate în evidență un alt fapt — creșterea gradului de industrializare a construcțiilor. Conducînd și coordonînd întreaga activitate de mecanizare în Ministerul Construcțiilor Industriale, **Trustul de mecanizare-București** are în profil desfășurarea a două activități cu forme de reprezentare distincte.

Unul dintre sectoare — cel industrial — se ocupă de coordonarea, îndrumarea și urmărirea activității celor cinci unități subordonate, numărul produselor realizate de către acestea ridicîndu-se la 150. Întreaga gamă de produse acționate mecanic, electric sau hidraulic, realizate de către una dintre uzinele frunțase ale trustului — **Uzina de reparații-București** — se remarcă atît prin înalta tehnicitate a execuției cît și prin multitudinea operațiilor pe care le execută.

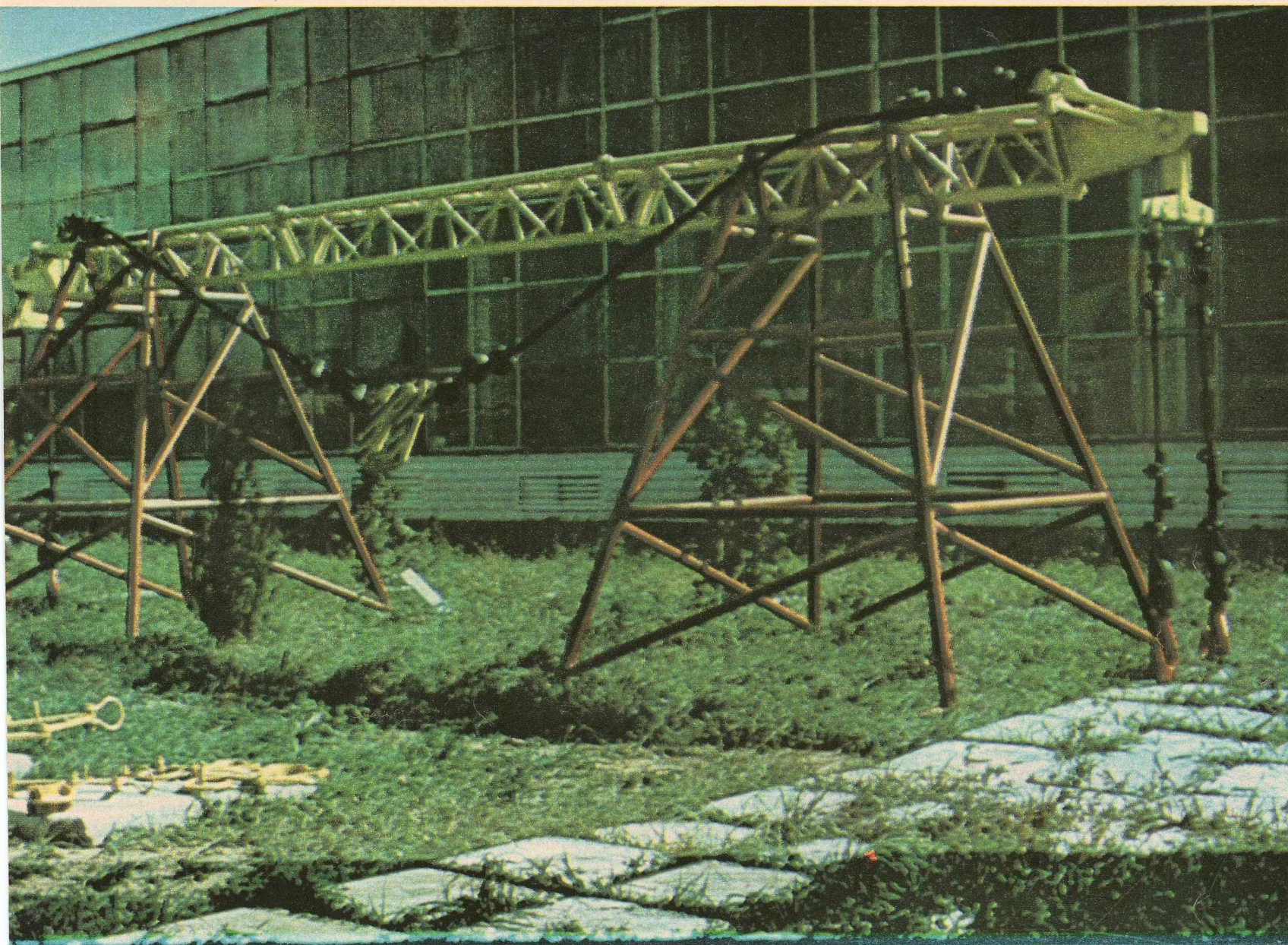
Stațiile de betonare cu ax orizontal, avînd capacitatea de 35 mc pe oră, au pe ele marcată plăcuța «**Produs la Uzina de reparații-Ploiești**».

Un întreg complex de utilaje și scule destinate lucrărilor de construcții — montaj — instalații (schele autoridicătoare, schele de fațadă, macarale ușoare de finisaj, precum și întreaga gamă de scule și dispozitive manuale, grinzi, popi, eșafodaje) sînt realizate de întreprinderea «**6 Martie**»-Timișoara — al cărei nume este de mult cunoscut constructorilor.

La începerea oricărei construcții, fie că e vorba de un obiectiv industrial, de un grup de locuințe

◀ BARACAMENTE SPAȚIALE.

▲ MACARA PORTAL PENTRU DEPOZITE SAU POLIGOANE PREFABRICATE.

sau de un edificiu cultural, înainte de baterea primului țărșu care marchează demararea lucrării respective, primul lucru care se instalează sînt barăcile.

Realizate la Uzina de reparații-Brăila, barăcile confectionate din elemente spațiale, precum și echipamentele de lucru pentru excavatoare și tipurile omologate din dispozitivele de agățat piese grele în cirlișul macaralei, se remarcă printr-o execuție reproșabilă.

În cadrul Stației de utilaje din Brașov se execută stații fixe și mobile de sortare-spălare a agregatelor, punciere, benzi transportoare și ciururi pentru ortatul agregatelor.

O atenție deosebită se acordă, de către toate unitățile trustului, realizării operative a unor utilaje sofisticate în împrejurări speciale. Reliefăm, în acest sens, execuția, într-un timp record (proiectată în cursul lunii iunie — pînă la 18 iulie s-au realizat bucăți), a stației mobile de sortare a agregatelor M.B. — care, cerută de urgență pe șantierele ministerului, a fost instalată la locurile de utilizare.

Cea de-a doua latură a activității trustului este reprezentată prin prestările și execuția lucrărilor de construcții-montaje. Pentru efectuarea acestor lucrări, trustul are în subordine 7 stații de utilaje în Ploiești, București, Pitești, Craiova, Cluj, Brașov, Dnești, o bază de aprovizionare cu materiale și piese și schimb în București, un centru de proiectare și execuție deosebită în București.

În cadrul aceleiași discuții directorul general al trustului, Ion Viță, sublinia încă o dată importanța pentru creșterea productivității, a mecanizării lucrărilor de construcții. Nu putem decît să subscriem pentru totul la acest adevăr, ținînd cont că astăzi, în condițiile creșterii sporite a volumului de lucrări industriale, fie că e vorba de o lucrare de terasament sau de una de canalizare, de premontarea la sol a unor mașini și instalații complexe sau de alte lucrări de acest gen, acestea nu pot fi practic realizate decît prin folosirea judicioasă, atentă, eficientă, a tuturor mijloacelor mecanizate care au rolul de a simplifica

munca constructorilor, de a prezenta o eficiență sporită, permițînd scurtarea timpului de execuție a lucrării.

Utilajele grele — excavatoarele, buldozerele, tractoarele grele, macaralele — sau diversele mijloace de transport joacă un rol primordial în execuția diverselor lucrări din construcții.

Prin sectoarele sale: cercetare, dezvoltare, industrial, exploatare, economic, și de pregătire a cadrelor, **Trustul de mecanizare-București** asigură pe întreg teritoriul țării, prin unitățile sale complexe, o bună desfășurare a activității pentru care a fost creat.

În ultimii ani, ritmul în care se desfășoară lucrările de construcții și montaj a crescut simțitor. Pulsul acestei creșteri îl simțim pretutindeni, parcurgînd întreaga filieră — sat, comună, oraș. Pentru ca volumul acestor lucrări să fie realizat în totalitate, în scopul scurtării termenului de dare în folosință a obiectivului industrial propus, urmărind execuția unor lucrări de calitate, **Trustul de mecanizare-București** și-a propus creșterea gradului de mecanizare prin: lărgirea gamei de utilaje pentru construcții; folosirea, pe scară largă, a prefabricatelor din beton de diferite dimensiuni și greutate; creșterea gradului de mecanizare în montaj sporind volumul lucrărilor de montaje executate la sol. De asemenea, un accent deosebit s-a pus pe dezvoltarea puternică a sectorului de mecanizare, avîndu-se în vedere orientarea spre asigurarea construcțiilor cu utilajele necesare de mare productivitate cu care să poată face față, în condiții optime, tuturor lucrărilor.

În 1975 valoarea și numărul utilajelor de construcții se vor dubla față de prezent.

Una dintre problemele care a stat în permanență în atenția trustului a fost pregătirea cadrelor muncitorești. Dacă în 1970 în unitățile trustului își desfășoară activitatea peste 15 000 de muncitori, peste 5 ani numărul acestora va fi mult sporit. Pregătirea temeinică a lor se va face apelîndu-se la toate formele de școlarizare.

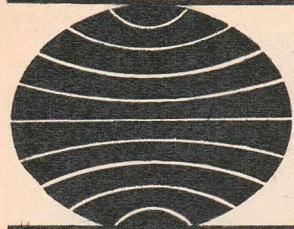
«Sarcina cea mai importantă pe care o are de rezolvat consiliul de administrație al trustului este asigurarea personalului calificat necesar pentru toate utilajele și la toate meseriile. În centrele școlare de la București, Brașov, Ploiești, Cluj vom califica și specializa în acest an peste 1 800 de muncitori. Cursurile au și fost absolvite, pînă în prezent, de 750 muncitori, care și-au însușit meseriile de excavatorist, buldozerist, macaragiu, strungar, electrician auto, utilaje și altele.

Sîntem conștienți de faptul că, pentru mînuirea și dirijarea acestor complexe utilaje, avem nevoie de oameni care să fie capabili, ca din punct de vedere profesional să corespundă întru totul».

În completare, tovarășul director general Viță ne-a prezentat succint oglinda realizărilor celor 8 luni ale acestui an. În sectorul industrial, producția globală a fost realizată în proporție de 105%, obținîndu-se beneficii peste plan în valoare de peste 5 milioane lei. În sectorul prestații, planul producției globale a fost îndeplinit în proporție de 111,3%, beneficiile depășind 100 000 lei. Faptul că angajamentele luate pentru întreg anul 1970 au fost îndeplinite în numai 8 luni nu ar părea chiar atît de surprinzător, avînd în vedere că și alte întreprinderi le-au obținut. Dar faptul că ele au putut fi îndeplinite de **Trustul de mecanizare-București** nu poate fi omis. Dacă avem în vedere că majoritatea unităților aparținînd trustului au acționat din plin în cadrul comandamentelor pentru înlăturarea inundațiilor, în acele zile de tristă amintire, întreaga gamă de utilaje precum și detașamentele de muncitori care le deserveau depunînd eforturi duse pînă la epuizare, atunci cu atît mai prețioasă ne apare realizarea de care pome-neam mai sus.

Avînd în vedere că nu e singurul succes, putem afirma că totalul lor însumează eforturile care au fost investite pentru ca ele, realizările, să atingă cotele cele mai înalte.

Emil CIULEI

globe-comentar

Romulus CĂPLESCU

CLIMATUL PRIETENIEI ROMÂNNO-AUSTRIECE

În aceste zile la Viena și în Austria în general, cotele interesului față de România au atins — se poate afirma fără greș — valori dintre cele mai ridicate.

Vizita pe care președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, urmează să o întreprindă cu începere de luni este considerată, atât în rândurile oficialităților cât și în cercurile largi ale opiniei publice austriece, ca un eveniment de cea mai mare însemnătate. merit să dea un nou și viguros impuls bunelor relații dintre cele două țări. De aici interesul amintit, reflectat în egală măsură în afluența de public la expoziția «Bucureștii astăzi», deschisă în palatul Primăriei din Viena, în aprecierile măgulitoare la adresa pavilionului nostru la Târgul industrial de mostre, în remarcile admirative față de splendeidele costume populare românești expuse la castelul Mirabell din Salzburg-ul mozartian, sau în buna primire făcută Zilelor filmului românesc.

Cum este și firesc, în contextul acestui interes sporit manifestat față de România, este subliniată în primul rând semnificația politică a iminentei vizite a șefului statului român.

Personalități de înaltă răspundere în statul austriac, președintele federal Franz Jonas, cancelarul Bruno Kreisky, ministrul de externe Rudolf Kirchschläger, ministrul comerțului, meseriilor și industriei Josef Staribacher, care au primit un grup de ziaristi români în preajma vizitei, și-au exprimat satisfacția prilejuită de noua rundă a convorbirilor româno-austriece la nivel suprem. Președintele Jonas, care, după cum se știe, a fost anul trecut oaspetele țării noastre, a scos în evidență perspectivele largi de extindere pe planuri multiple a colaborării și cooperării bilaterale, reciproc avantajoase.

Abordând problema necesității de a se promova încrederea, bunăvoința și respectul reciproc între statele Europei ca o premisă a securității pe continent și subliniind rolul statelor mici și mijlocii în acest proces, șeful statului austriac a omagiat personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu, aportul acestuia la rezolvarea problemelor internaționale într-un spirit profund uman. Cancelarul Kreisky s-a referit, de asemenea, la dinamismul politicii externe a României, la prețuirea de care se bucură concepțiile țării noastre cu privire la importanța industrializării sau la rolul națiunii în epoca contemporană. Colaborarea la O.N.U. și în alte organisme internaționale între România și Austria a fost dată de ministrul de externe austriac ca un exemplu concludent al preocupărilor comune pentru respectarea legalității internaționale, pentru îmbunătățirea climatului raporturilor interstatuale, în timp ce ministrul comerțului a stăruit asupra posibilităților de a se stabili între cele două țări forme superioare ale colaborării economice, cum ar fi cooperarea în producție.

Desigur, toate aceste aspecte și alte probleme de interes reciproc vor fi aprofundate în decursul convorbirilor care se vor desfășura în zilele următoare la Viena.

Opinia publică din țara noastră nutrește convingerea că vizita președintelui Nicolae Ceaușescu va contribui la adâncirea pe mai departe a relațiilor de prietenie dintre România și Austria — țări pe care, dincolo de deosebirile de orînduire, le apropie aceleași năzuințe spre pace și progres — va constitui o nouă demonstrație a virtuților contactelor directe la cel mai înalt nivel pentru mai buna cunoaștere reciprocă, pentru identificarea punctelor de vedere comune, va reprezenta un aport la cauza cooperării, securității și înțelegerii internaționale.

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

LA INIȚIATIVA ROMÂNIEI

Așadar, anul 1970 va marca, printr-o sesiune jubiliară, un sfert de veac de nobilă activitate a Organizației Națiunilor Unite, acest organism internațional de vocație universală, născut din necesitățile dictate de împrejurările de după ultimul război, de a se căuta toate căile, de a se explora toate posibilitățile apte, într-un fel sau altul, să contribuie la armonizarea intereselor popoarelor, la lichidarea subdezvoltării, la instăpînirea pe pămînt a unui climat în care fiecare popor să-și aibă garantată securitatea, să aibă asigurate condițiile dezvoltării independente, în conformitate cu voința, cu opțiunile proprii.

Nu ne propunem să facem un bilanț — de altfel ar fi și dificil, ba chiar cu neputință de realizat în limitele unor însemnări de dimensiunile celor de față — a tot ceea ce din deziderat a devenit realitate și a ceea ce a rămas ca problemă nerezolvată în activitatea de un sfert de veac a O.N.U. Vrem să subliniem, numai, că la capitolul activ al acestui bilanț — care cu siguranță va fi prezentat la sesiunea jubiliară a cărei deschidere se așteaptă pe curînd — România figurează ca unul dintre membrii organizației cei mai activi, cei mai consecvenți în promovarea principiilor înscrise în actul tuncamental al O.N.U. — Carta Națiunilor Unite. Să precizăm: țara noastră este membru nu de la fondarea organizației, ci de acum cincisprezece ani numai, dar în analele O.N.U. ea este o prestigioasă realitate. Să cităm cîteva dintre problemele incluse la inițiativa României pe ordinea de zi a adunărilor generale ale O.N.U. sau dezbătute în organisme sale. La sesiunea a XII-a din 1957 a Adunării generale, România propunea elaborarea unei declarații de principii ale cooperării economice internaționale, care și-a găsit concretizarea la prima conferință a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare din 1964. La 21 decembrie 1965, O.N.U. adopta rezoluția, de inspirație română, la care s-au asociat alte opt state, «Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între state europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite». Figurează în analele O.N.U. preocupări ale României privind educarea tineretului în spiritul păcii și înțelegerii. De asemenea, contribuții substanțiale la rezolvarea problemei dezarmării generale și crearea în lume a unor zone lipsite de arme nucleare. România a contribuit ca răstimpul 1970-1980 să fie decretat «Deceniu al dezarmării».

Ca o recunoaștere a contribuțiilor aduse, a principialității și fermității pe care militează pentru pace, pentru înțelegere, pentru cooperare între popoare pe bazele sănătoase ale dreptului internațional, României i s-a făcut onoarea ca reprezentantul ei să dețină, pe timp de un an, înalta funcție de președinte al Adunării Generale a O.N.U.

Cu ce contribuie România la stabilirea problematicii Sesiunii jubiliare? Știm că pe agenda provizorie a celei de-a 25-a reuniuni a Adunării Generale au fost înscrise, la inițiativa guvernului român, punctele: «Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității» și «Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării economice și tehnico-științifice». Din însăși formularea lor, cele două propuneri române reflectă, o dată în plus, preocupare și statornicie a preocupării statului nostru pentru rezolvarea unor probleme fundamentale pentru omenire, ca dezarmarea și extinderea cooperării.

Desigur, dincolo de aceste inițiative, aportul României se va concretiza și în alte sfere prin participare la dezbaterile întregii problematici a sesiunii.

Radu VASILIU

NĂZUINȚE DE ÎNNOIRE

Reunită în capitala Zambiei, Lusaka, cea de-a treia Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniatelor, la care au participat reprezentanți a peste 60 de state din Asia, Africa și America Latină, a concentrat atenția opiniei publice mondiale, atât datorită componenței sale, cât și problemelor de o deosebită însemnătate pentru lumea contemporană pe care le-a dezbătut. Conferința a relevat cu putere dezideratele cele mai actuale ale popoarelor în toate marile probleme ce confruntă omenirea — pacea și securitatea internațională, dezvoltarea, dezarmarea, cooperarea economică, lichidarea definitivă a colonialismului, rasismului și oricărei forme de discriminare rasială și națională. Conferința de la Lusaka a constituit unul din forumurile de autoritate unde s-au exprimat poziții nete în favoarea înșănătoșirii climatului internațional și a așezării relațiilor dintre națiuni pe singurele baze universal valabile și eficiente — principiile suveranității și independenței popoarelor, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale respectării dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, potrivit intereselor și aspirațiilor sale legitime. Adeziunea la aceste principii a unui grup de țări atât de important nu numai în privința numărului și populației, ci și în aceea a valorii aportului lor la patrimoniul culturii și civilizației omenirii confirmă, cu o pondere considerabilă, deplina lor concordanță cu realitățile contemporane.

Țările nealiniatelor, ca și multe alte țări, constată că, în pofida rezultatelor pozitive incontestabile obținute în ultimul pătrar de veac în direcția progresului economic, social și științific, a destinderii climatului internațional, lumea modernă rămîne marcată de grave decalaje: între principii și practica internațională a unor state dezvoltate, între necesitățile de dezvoltare a țărilor «lumii a treia» și strategia economică a țărilor bogate, între imperativele păcii și colaborării internaționale pe de o parte și politica de bloc, cu corolarul ei — cursa înarmărilor — pe de alta, între proclamațiile asupra desființării sistemului colonial și perpetuarea acestuia datorită îngăduinței sau complicității unor puteri occidentale. Conferința de la Lusaka a exprimat în aceste probleme o poziție critică, cu accente puternice, la adresa forțelor care frînează evoluția normală a vieții internaționale și aplicarea fără abatere a principiilor impuse de realități. Nevoia unei înnoiri profunde a vieții internaționale, prin înlocuirea concepției militar-strategice cu normele raționale și echitabile ale raporturilor între state, nevoia renunțării la exportul de modele de dezvoltare, nevoia creării unor condiții care să permită oricărui popor să decidă asupra opțiunilor sociale, să-și manifeste personalitatea au fost subliniate în capitala Zambiei cu o deosebită putere.

Exprimînd prețuirea poporului și a statului român pentru contribuția țărilor nealiniatelor la promovarea idealurilor păcii și colaborării internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a subliniat, în mesajul adresat conferinței de la Lusaka, înalta răspundere pe care o poartă popoarele mari și mici pentru soarta omenirii și a păcii «Pronunțîndu-se și militînd activ pentru rezolvarea în interesul păcii și colaborării între popoare a problemelor care confruntă astăzi omenirea — se relevă în mesaj — țările nealiniatelor aduc o contribuție de seamă și se afirmă tot mai mult ca o puternică forță a progresului social, a luptei pentru promovarea unor relații normale între state și înșănătoșirea atmosferei internaționale».

telex

- PARIS ● Investițiile americane în ramurile de vîrf ale industriei țărilor Pieței comune — electronică, chimică, construcție de mașini — vor fi probabil, pînă la sfîrșitul anului, cu 25% mai mari decît în 1969.
- MOSCOVA ● În cadrul ofensivei împotriva deșerturilor ce se întind între Munții Tian Șan și lacul Balhaș, în Uzbekistan, a apărut un nou oraș — Kapçigai. În apropierea lui, un lac artificial, de 28 miliarde mc de apă va asigura alimentarea rețelelor de irigații.
- WASHINGTON ● Edgar Hoover, directorul F.B.I., a făcut cunoscută elaborarea unor măsuri speciale pentru apărarea «legii și ordinii», în sensul adoptării unor sancțiuni mult mai severe împotriva participanților la demonstrații antirăzboinice și a organizațiilor progresiste de tineret.
- PRETORIA ● Republica Sud-Africană va arunca pe piața internațională

- BUDAPESTA ● A miliardă tonă de cărbune obținută în cei 217 ani de exploatare minieră în Ungaria a prilejuit o festivitate în cadrul căreia 16 500 mineri au fost decorați pentru munca depusă în ultimii 25 de ani.
- ANKARA ● Profitînd de înviorarea economică ce a urmat devalorizării lirei, numeroși comercianți au ridicat prețurile produselor alimentare și de larg consum. Autoritățile turce au luat măsuri severe împotriva tuturor celor care umflă artificial prețurile
- ROMA ● Între 300 și 400 mii de țărani părăsesc în fiecare an satele lînd fie drumul zonelor industriale ale Italiei, fie pe cel a străinătății.

mari cantități de aur pentru a-și acoperi deficitul balanței de plăți — a anunțat directorul băncii sud-africane de rezerve Deficitul — remarcat ziarele — se datorează achiziționării masive de armament străin.

Dr. N.S. STĂNESCU

CRITICĂ SAU JUSTIFICARE?

Profesorul John K. Galbraith, fost ambasador al Statelor Unite în India, este prea cunoscut prin cărțile sale despre societatea postindustrială pentru a mai insista.

De curând, Galbraith a publicat un articol cel puțin surprinzător, intitulat «Timpul G.N.P. a trecut». După cum știe, prin G.N.P. (Gross National Product) economiștii occidentali înțeleg o parte din producția totală anuală a țării, parte care, în linii generale, ar putea fi identificată cu venitul național.

Surpriza cititorului articolului lui Galbraith este procată de cele două idei centrale ale sale: G.N.P. nu este eficient de elocvent în ce privește aprecierea dezvoltării economice a unei țări; de aici, concluzia că, pe viitor, Statele Unite și alte țări dezvoltate nu mai trebuie să pună eforturi pentru a obține o creștere a venitului național.

În ce privește prima idee, este știut că în repetate rânduri unii economiști au atras atenția asupra faptului că și venitul național (și în primul rând venitul național pe cap de locuitor) indică în mod aproximativ nivelul dezvoltării economice al unei țări, pentru a avea o imagine reală asupra acestuia este nevoie să se țină seama de mulți alți factori, cum sînt nivelul mediu al tehnicii folosite, dezvoltarea industrială, nivelul de viață etc.

Dar profesorul Galbraith atrage atenția asupra altor aspecte care îl nemulțumesc în folosirea venitului național drept criteriu. Astfel el atrage atenția că în ciuda faptului că din punct de vedere absolut venitul național al Statelor Unite este cel mai mare în momentul de față, structura producției este necorespunzătoare: există o cantitate mare de mărfuri ce satisfac gusturile rafinate și de lux ale unei părți din populație, dar a rămas categoric în urmă producția într-un domeniu atât de vital cum este cel al construcției de locuințe. Marea problemă pe care o naște această exacerbație creșterea venitului național este «problema inegalității» distribuției sale. Totodată, în cazul S.U.A. constată, scrie prof. Galbraith, că «o creștere a G.N.P. combinată cu o abundență în consumul particular cu sărăcia consumului public. Paralel, sporirea venitului național este la întărirea puterii «birocrației corporațiilor și a poliției», generând conflicte de interese în societatea americană».

În sfârșit, pe măsură ce a sporit venitul național al Statelor Unite, a avut loc o «disproporționat de rapidă creștere a cheltuielilor militare».

Într-un cuvânt, articolul profesorului american pare să fie în această privință, o critică severă a modului deformat care s-a dezvoltat economia unor țări occidentale (în special cea a S.U.A.) în perioada postbelică. Aceasta cu atât mai mult cu cât concluzia sa este expresă: testul după care trebuie să apreciem dezvoltarea «este nu creșterea absolută a produsului societății, ci proporția în care societatea a rezolvat sarcina de a îmbunătăți viața membrilor săi». De aceea, consideră el, principalul efort trebuie pus de către țările capitaliste dezvoltate nu în direcția sporirii venitului național. Ritmul mediu ideal ar trebui să fie pentru aceste țări «scăzut sau zero».

Prin aceasta, chiar dacă nu a intenționat, profesorul Galbraith trece de pe făgașul criticii pe acela al justificării deciziunii care s-a făcut simțită în primul semestru al anului 1970 în Statele Unite, reducînd la zero creșterea venitului național, își găsește astfel o «fundamentare științifică» de prestigiu, liniștind o parte din opinia publică americană îngrijorată de proporțiile stagnării economice.

Dic. BABOIAN

ÎNTRU BRIGHTON ȘI BLACKPOOL

Primele 100 de zile ale cabinetului Heath, departe de a marca vitalitatea noii administrații torie, prezintă dimpotrivă un prim și semnificativ bilanț de dificultăți, compromisuri și insuccese ce contrastează izbitor cu promisiunile avansate de liderii conservatori înaintea scrutinului surpriză din 18 iunie. Programul electoral al domnului Edward Heath, care oferea astă-vară alegătorilor britanici perspectiva unui «mîine mai bun», apare acum, în toamna marilor frămîntări și înfruntări social-economice de pe scena politică engleză, în ipostaza unui document inoperant, rupt parcă de realități și mai ales uitat. Ceea ce justifică butada potrivit căreia, în lipsa unui «mîine mai bun», englezilor li se oferă un... «azi mai rău». Numai că alegătorii, care au răsturnat în urmă cu 3 luni pronosticurile celor mai avizate institute de sondaj, nu par dispuși să accepte trocul; nu intenționează, cu alte cuvinte, să îngăduie guvernului conservator ceea ce i-au interzis cabinetului laburist. De aici, reacția în lanț a nemulțumirilor care, în intervalul celor 100 de zile clasice «de încercare», au redus simțitor — și pe alocuri brutal — șansele garniturii guvernamentale a premierului Heath de a depăși cu succes obstacolele dificile ca acelea legate de combaterea inflației, creșterea șomajului, raportul dintre prețuri și salarii, relațiile dintre sindicate și patronat, intensificarea mișcării greviste și — ca un corolar al acestora — stagnarea economică, ale cărei consecințe ar putea fi, după însăși opinia experților guvernamentali, incalculabile. Ghemul contradicțiilor sociale și economice este asemuit de observatorii cei mai competenți cu o junglă, o zonă «free for all», în care fiecare caută să-și atingă scopurile împotriva și în detrimentul celorlalți. Pînă și tradiționala vacanță politică engleză, respectată altădată cu rigoare conservatoare, a trebuit să fie întreruptă sub imperiul unor acute frămîntări sociale și economice. Iar încercarea premierului Heath de a para efectele recentului congres de la Brighton al sindicatelor britanice (T.U.C.), prin tratative directe și indirecte, s-a soldat cu rezultate puțin palpabile; cele 150 de uniuni sindicale, reprezentînd aproape 10 milioane de membri, n-au putut fi convinse că stagnarea economică ar putea fi înlăturată prin «înghețarea» salariilor, prin reduceri bugetare în dauna muncitorilor, prin măsuri și legi pentru interzicerea grevelor.

Previiziunile sumbre ale ursitoarelor noului guvern britanic se împlinesc, mai curînd decît era de așteptat, și în domeniul politicii externe a acestuia. Reacția viguroasă a opiniei publice engleze față de intenția guvernului londonez de a livra arme regimului rasist din Africa de Sud și opoziția crescîndă ce se manifestă în legătură cu eventuala intrare a Angliei în Piața comună pun la grea încercare pozițiile, încă neconsolidate, ale noului locatar din Downing Street 10.

Chiar dacă la Brighton nu s-a rostit ultimul cuvînt în ce privește dezaprobarea «noii orientări» conservatoare, s-a spus totuși de ajuns ca să sune ca un avertisment. Ceea ce se reflectă în faptul că, încă înaintea împlinirii celor 100 de zile, cuvîntul criză apare tot mai frecvent în comentariile «visibilanțiere» privind cabinetul conservator. După Brighton și înaintea congresului partidului conservator, ce urmează să aibă loc în octombrie la Blackpool, conjunctura nu poate fi considerată cît puțin favorabilă norocoșilor cîștigători ai alegerilor din 18 iunie. Cu atît mai mult cu cît pînă și un ziar de prestaanță și seriozitate lui «Times» nu exclude, în anumite circumstanțe, posibilitatea căderii guvernului Heath.

Manifestație de protest în Italia împotriva creșterii costului vieții, consecință a sporirii impozitelor și a scumpirii unor produse agroalimentare.

ROMA

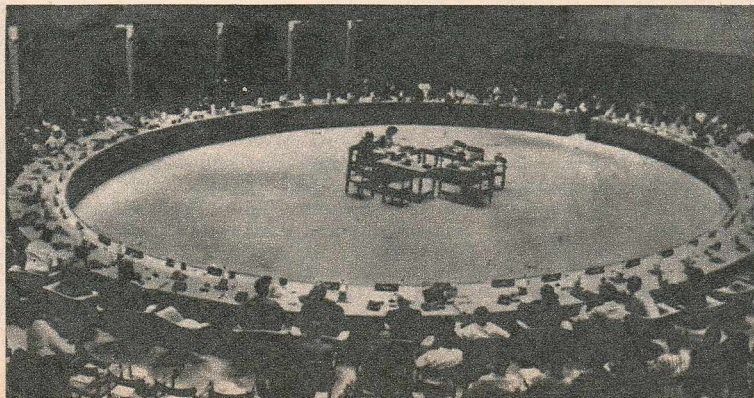
„TOAMNA ÎNGHEȚATĂ” A PATRONATULUI

Corespondență specială
de la Michele RUBINI

La șase săptămîni după formarea guvernului Colombo, noul cabinet italian este în continuare confruntat cu o situație economică dificilă. Pentru a evita inflația, a relansa producția și a finanța o serie de investiții, guvernul a adoptat unele măsuri fiscale — sporirea impozitelor la benzină, băuturi alcoolice, asistență sanitară, taxe postale etc. Chiar dacă, după cum declara Emilio Colombo, aceste măsuri erau necesare pentru a echilibra cererea și oferta în vederea obținerii unor rezerve financiare, ele nu sînt, potrivit propriilor afirmații ale premierului italian, populare și influențează nivelul de trai al unei bune părți a populației. Pe de altă parte, deoarece prețurile produselor alimentare nu au fost blocate și în Italia nu există un control asupra acestor prețuri, asistăm la un val general de scumpiri în acest domeniu, care afectează la rîndul său largi părți de salariați. Dispoziția guvernamentală privind reducerea veniturilor farmaciștilor a avut drept rezultat imediat închiderea tuturor farmaciilor din Italia și suspendarea distribuiri medicamentelor, ceea ce a stîrnit legitime nemulțumiri.

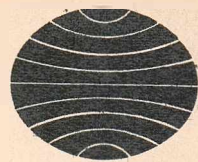
Reacția la aceste măsuri care lezează interesele oamenilor muncii din Italia într-un moment foarte delicat, acela al sfîrșitului perioadei de concedii, s-a concretizat în declanșarea unei noi serii de greve. Răspunsul patronatului s-a arătat a fi dur, cu caracter represiv: concedierea salariaților care protestează prin greve împotriva creșterii costului vieții.

Măsurile fiscale adoptate de guvernul Colombo nu sînt de natură să soluționeze criza economică, ci numai s-o frîneze. Amînarea pentru timpuri și condiții economice mai bune a unor reforme de structură creează, în toamna care a început, un nou focar de tensiune. Între diversele grupuri ale echipei guvernamentale, controversele pe această temă au și început. «Toamna fierbinte» a anului 1969 a însemnat o ofensivă a mișcării muncitorești. În prezent forțele politice și economice conservatoare se pregătesc de contraofensivă, încercînd să blocheze reformele cerute de sindicate. Se pare că anul acesta vom asista la «toamna înghețată» a patronatului.

Aspect de la Conferința de la Lusaka.

Antrenament, simulînd condițiile de pe Lună, la Centrul spațial de la Cape Kennedy. La «volanul» modului destinat transportului de echipament — comandantul viitoarei misiuni «Apollo 14», Alan B. Shepard.

MOSCOVA

CHIMIA LA LOC DE FRUNTE

Correspondență specială
de la F. ANDREEV (A.P.N.)

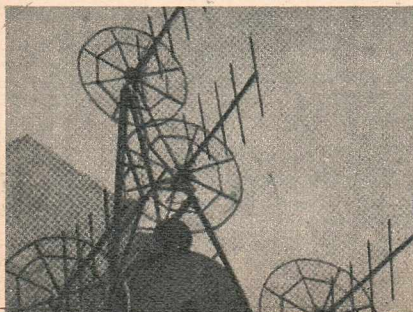
Creată în fapt abia în anii de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, industria chimică s-a dezvoltat continuu, făcând ca, în anul 1940, Uniunea Sovietică să se situeze pe locul al cincilea din lume în ce privește producția în acest domeniu. În anii care au urmat, în ciuda distrugerilor pricinuite de războiul antihitlerist, industria chimică a continuat să se dezvolte într-un ritm rapid. Numai între anii 1966 și 1969 producția ei a crescut de 1,7 ori. În acest răstimp, în industria chimică s-au investit peste 6 miliarde ruble. Au fost puse în funcțiune Combinatul chimic din Novgorod, Uzina chimică din Uvarov, Fabrica de îngrășăminte azotoase din Rovno, Fabrica de bioxid de titan din Crimeea etc. — în total 900 de noi întreprinderi, secții și sectoare. În prezent în industria chimică a Uniunii Sovietice lucrează peste un milion muncitori, tehnicieni, ingineri, oameni de știință. În cursul anului 1970 (ultimul an al actualului plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a U.R.S.S.) urmează să se producă 57,5 milioane tone de îngrășăminte minerale și circa 300 000 tone de mijloace chimice de protecție a plantelor. Producția de mase plastice și de rășini sintetice a crescut în U.R.S.S. în ultimii zece ani de 5 ori, ridicându-se în 1969 la 1 458 000 tone. Anul acesta, producția acestora urmează să crească cu încă 178 000 tone. Întreprinderile sovietice produc în prezent toate genurile de fibre artificiale și sintetice. A avut loc, de asemenea, o reînnoțire tehnică a fabricilor de anvelope, care a permis să se mărească durata de funcționare a pneurilor cu 40—50% în comparație cu anul 1958. Au fost totodată puse în funcțiune o serie de noi unități de rafinare a petrolului și de petrochimie.

arhivă-foto

RADARUL

Nici una dintre armele inventate și experimentate în anii celui de-al doilea război mondial n-a atârnat atât de greu în balanța victoriei aliaților ca radarul — de fapt un mijloc de apărare. Supremația aviatică germană a fost anihilată datorită eficienței sale. Primele instalații radar — acele santinelle misterioase și tăcute, cum li se spuneau — au fost realizate în Anglia, în septembrie 1940, de către cercetătorii de la National Physical Laboratory. Studiind posibilitățile de detectare a aeronavelor la mari distanțe, savanții de la acest institut au stabilit — primii din lume — proprietatea undelor electromagnetice de a fi reflectate în ionosferă. Așa s-a născut Radio-Direction-Finding — menționată în rapoartele militare cu inițialele R.D.F. și apoi cu denumirea de RADAR. Cu ajutorul primelor instalații radar s-a realizat marele lanț dintre Insulele Shetland, în nordul Angliei, și pînă în sud, la Dover, care a făcut posibilă semnalarea apariției bombardierelor germane cu o oră înaintea pătrunderii lor în zona obiectivelor urmărite, atacurile prin surprindere devenind, practic, excluse.

Ion MUNTEANU

Reforma agrară — una dintre măsurile menite să imprime o nouă orientare dezvoltării economice și sociale a Indiei — este puternic susținută de țărani fără pământ. În fotografie, țărani indieni veniți la Calcutta pentru a demonstra în sprijinul aplicării acestei reforme.

ISLAMABAD - VIITOAREA CAPITALĂ A PAKISTANULUI

Într-o depresiune muntoasă, pe fundalul unor dealuri acoperite de o vegetație luxuriantă se construiește noua capitală a Pakistanului — Islamabad. Pînă la terminarea proiectelor urbanistice de dezvoltare a acestei foste comune, rolul de capitală îl are, provizoriu, Rawalpindi, în timp ce unere servicii, cel al informațiilor de presă de pildă continuă să-și aibă centrul la Karachi, fosta capitală. Acesta este de altfel și motivul pentru care Pakistanul mai este denumit și «țara capitalelor».

Islamabadul, care a început să fie construit abia în anul 1965, pe un teren aproape viran, se dezvoltă în ritm rapid, oferind de pe acum o amplă panoramă. Aproape întreaga administrație centrală funcționează astăzi în noile sedii, care oferă condiții de lucru ideale. Situate în «zona administrativă», clădirile Secretariatului de stat formează un ansamblu elegant, în care toate ministerele sînt legate între ele prin galerii și prin pasaje subterane. În noua capitală funcționează de asemenea câteva din misiunile diplomatice străine, stabilite temporar în hotelul «Sheherazada».

Pentru asigurarea unei baze economice adecvate capitalei, la Islamabad a fost creată o «zonă industrială», dispusă în formă de centură. Proiectate pentru a deservi atât Islamabadul cât și Rawalpindi, întreprinderile din această zonă sînt unități industriale medii de diferite tipuri, producînd cu prioritate materiale de construcție și produse alimentare. Pînă acum au intrat în funcțiune 60 de unități industriale, iar alte 35 se află în diferite stadii de construcție. O mare uzină de vagoane de cale ferată se află în faza finală de construcție. Sînt de asemenea proiectate o fabrică pentru asamblarea de televizoare și ateliere pentru industria ușoară. În scopul promovării dezvoltării industriale a noii capitale, autoritățile au inițiat o serie de măsuri stimulative. Astfel, toate unitățile industriale noi sînt scutite de impozite în primii trei ani.

În zona acestei centuri industriale se află de asemenea «bazarul» (centru comercial) Aab Para, precum și tipografiile. Planurile urbanistice prevăd de asemenea crearea unei întregi ierarhii de noi centre comer-

cială uniform răspîndite, pentru satisfacerea nevoilor crescînde de larg consum ale populației. Pînă și cel mai mic cartier își are de pe acum propriul său «bazar». Pe lângă marile magazine, în «Kendro» — centrul propriu-zis al capitalei — mai există bănci, poșta centrală, sediul poliției și alte edificii ale administrației locale, un cinematograful moscheea Jamia.

O atenție deosebită a fost acordată dezvoltării învățămîntului public. În Islamabad funcționează astăzi circa 30 de instituții, începînd de la școli primare pînă la facultăți în care se predă în limbile urdu, bengali și engleză. Iar în ce privește asistența medicală, pe lângă un spital central de stat au fost construite două mari complexe medicale.

Planurile și proiectele noii capitale a Pakistanului sînt supuse, în mod necesar, unui proces de evoluție și adaptare de care se ocupă «Oficiul pentru dezvoltarea capitalei». Foarte multe au fost realizate și foarte multe mai rămîn de realizat pînă la desăvîrșirea noii capitale.

cronica de trei secunde

JURNAL ÎN MUNȚI

Sînt în pădure, printre munți înalți, singur, urlu cite un cuvînt și-mi răspunde ecoul. Mă așez pe o buturugă, sînt departe de telexuri și telefoane, de ziare și Mozambic. Habar n-am ce s-a întimplat în India, în campionatul cehoslovac de fotbal și pe Atlantic. Pun mîinile la urechi și aud un alt vuiet al lumii. Mi-e bine. Anul trecut, exact la mijlocul lui septembrie, eram departe, în altă țară, la mare, și încercam o nebulie de dor, ininteligibilă. Scriam toată ziua ilustrate — eu, care detest genul! — descopeream cantități importante de nostalgie, de melancolie, urlam mai prelung decît ecoul în munți; găseam expresii tandre și inoxidabile, scriam tuturor fără rușine și fără dezinvoltură: mi-e dor de voi, vreau acasă, nu mă interesează nimic. Dezvoltam o căldură sentimentală care dilata vorbe neînsemnate, amintiri de o secundă; nimicuri oapătău proporțiile unor epistole dramatice; eram ridicol și exaltat — o mărturiseam în fiecare carte poștală, dar nu ca o scuză, ci ca o evidență mortală. Unor bărbați de două parale pe Bălcescu le încredințam visuri ermetice; unui tip care știam bine ce «turna» în București

PEKIN

ÎN OSPETE ÎN LA LUGOCIAU

Correspondență specială
de la Elvira GĂLĂȚEAN

Din primăvară și pînă toamna târziu Pekinul este înconjurat de un cordon verde E un covor continuu de legume, ogoare corez de toamnă și primăvară și alte culturi cerealiere.

Avînd în vedere vastitatea teritoriului R.P. Chineze, marile așezări urbane sînt aprovizionate de obicei cu legume de cîmune populare din împrejurimi. Am vizitat numeroase asemenea comune populare aflate în jurul Pekinului. Pretutindeni am întîlnit preocuparea gospodărească pentru creșterea producției de legume destinate piețelor capitalei. Am fost în cîteva rînduri și oaspetele membrilor comunei populare «Prietenia chino-română», Lugociau — localitate încărcată de istorie, filele de cronici consemnînd în urmă cu aproape 800 de ani podul construit aici pe riul lun Tin, prin care se poartă a vechii capitale chineze spre lume. Ni s-a relatat drumul parcurs de comuna în cei 12 ani de la înființare. Ni s-a vorbit despre efortul depus pentru nivelarea terenurilor care trebuiau cuprinse în rețeaua de irigații, despre crearea sistemului de asanare pentru caz de inundații, ca și cîteva alte măsuri luate în comună în vederea asigurării unor recolte stabile indiferent de condițiile meteorologice.

Producțiile tot mai bogate, obținute în de an, au dus la creșterea veniturilor comunei, a parcului de tractoare, camioane etc. În 1958 comuna avea, de pildă, 2 tractoare, în prezent are peste 30; existau atunci numai 3 camioane — acum peste 4. Gama legumelor cultivate a crescut de asemenea considerabil: dacă în 1957/58 se produceau în jur de 30 de soiuri, în prezent erau drumul piețelor din Pekin peste 50. Printre acestea se dezvoltă bine, dînd recolte bogate, cîteva soiuri de ardei și roșii precum și o varietate de orez și una de porumb primite din țara noastră, de la C.A.P. «Prietenia româno-chineză», care rîndul ei a primit unele soiuri de legume chineze. Între cele două unități a avut loc de asemenea un schimb de experiență. Cînd am plecat în vizită noastră în comuna populară Lugociau, gazdele ne-au rugat să trimitem țărănilor români membri ai C.A.P. «Prietenia româno-chineză» urări de bună și mari succese în muncă.

despre mine îi scrisesem o ilustrată care începea cu cuvintele fitzgeraldiene: «old friend, ceea ce nu merită să-i spui decît tatălui tău după ce a murit; femeilor nu le spuneai «iubit»... sau «scumpo»... — un instinct de conservare încă mai lucra în mine — de «dragă», dar mă desconsiram imprudent între două virgule ale unei singure fraze. Vroiam să mă încredințez, chiar să mă vînt. Se părea că sînt în preajma unui falime. Crahul trebuia să mă găsească fără cuvînt fără vocabular, vindeam toate acțiunile în formă de visuri, jurăminte, afirmații cate, rice, duoșii, promisiuni patetice, scoțeam din mine chiar calambururi. Numai dorul se punea măsura cu frica de singurătate și moarte. M-am întors de acolo cu o colită, și-n genul primului drum a fost la chioșc, să cumpăr «Sportul».

Acum, cobor din munți în oraș, mă îndrept tot spre chioșc să caut «Mondes»-ul și am în fața magazinului cu articole sportive, femeie frumoasă spunîndu-i unui bărbat fărîmos, amîndoi în jurul a 50 și...

— Am să trec după amiază pe la tine. N-am mai rîs de vreo 12 ani!...

Radu COSĂȘ

Silviu BRUCAN

Evoluție europeană

În conferința sa anuală de presă din preajma deschiderii sesiunii Adunării Generale a O.N.U., secretarul general U Thant constată că evoluția din Europa este generatoare de optimism și mergea pînă la a afirma că s-au creat premise favorabile pentru admiterea în O.N.U. a celor două state germane.

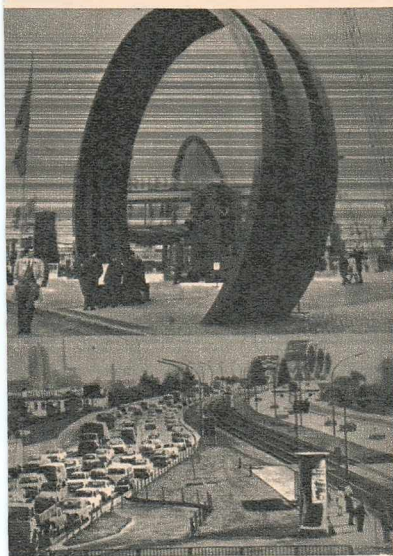
Intr-adevăr, față de perioada imediat postbelică, în care ostilitatea și încordarea dintre cele două blocuri politico-militare se exprimau în virulența războiului rece, în boicot economic și porți închise, în imobilism diplomatic și închistare culturală, în prezent — chiar dacă situația nu este complet satisfăcătoare din cauza existenței anacronice a grupărilor militare și a supraviețuirii unor poziții tot atât de anacronice de închistare — schimburile și vizitele intereuropene se desfășoară larg, circuitul de idei și valori devine intens, zăngănitul de arme sună absurd, iar manevrele militare apar ca manifestări ale unei politici rămase în urmă sau care ține ca lucrurile să rămână pe loc.

Încă la începutul anilor '60 devenise clar că interesele celor două sisteme social-economice ale lumii contemporane — capitalist și socialist — în Europa sînt atât de vitale încît un conflict militar pe acest continent ar duce inevitabil la o catastrofă nucleară. Cursul trebuia îndreptat în cealaltă direcție — în direcția rezolvării litigiilor și surselor de conflict, în direcția destinderii și cooperării intereuropene. Procesul era înlesnit de faptul că tendința de afirmare independentă a națiunilor și presiunea interdependenței tehnico-economice împingeau lucrurile în același sens. Dar rezistențele și obstacolele care-și au sursa în vechea politică bazată pe forță nu cedau decît pas cu pas. Fiecare dintre puterile implicate în acest proces — și în primul rînd cele mari — țineau să imprime acestei evoluții un curs cît mai favorabil propriilor lor interese. Divergențele franco-americane au ilustrat la timpul lor acest fenomen: în timp ce Statele

Unite urmăreau să-și păstreze poziția hegemonică, folosind structura integrată a N.A.T.O., Franța acționa pentru a se elibera de tutela americană și să-și promoveze propriile interese. În prezent, o tendință similară apare în politica Bonnului care ține să curme situația contradictorie de «curiaș economic cu statut de pitic politic».

În acest context, tratatul sovieto-vest-german a constituit un act de o remarcabilă valoare nu numai bilaterală, ci și europeană. Cu cît trece timpul, cu atît devin mai evidente consecințele pozitive ale acestui tratat pentru întreaga evoluție politică în Europa și aportul său constructiv pe linia pregătirii unei conferințe general-europene. Așa cum era de așteptat, reacțiile și comentariile cu privire la tratat reflectă opinii și interese diverse, fiecare căutînd — cum spune o zicală românească — să tragă spuza pe turta lui. Motivele și intențiile semnatarilor tratatului sînt interpretate și ele potrivit aceleiași zicale. Ca și cum în politica internațională decisive ar fi intențiile sau dorințele oamenilor de stat și nu existența unor forțe obiective care acționează independent de acestea.

Un tratat de asemenea însemnătate nu poate fi privit ca un document static, care «îngheață» lucrurile la un anumit punct, potrivit unor dorințe subiective. Tratatul sovieto-vest-german este prin excelență un act politico-diplomatic dinamic, pentru că, situîndu-se pe linia tendințelor istorice obiective, eliberează forțele care au fost ținute de politica imobilismului și le impulsionează cu o tărie care va depăși prin efectele ei orice intenții sau dorințe existente în momentul respectiv. În actualele condiții, toate statele europene, indiferent de mărime, putere sau sistem social, sînt chemate să contribuie activ la noua Europă a cooperării pașnice și securității.

«CORSET» PENTRU TUNELUL DE SUB ELBA

Unul dintre inelele de susținere cu care va fi înzestrat, pe o lungime de 1.140,50 metri, noul tunel de sub Elba, construit la Hamburg, a trezit interesul specialiștilor încă de cînd le-a fost prezentat la Tîrgul de la Hanovra pe anul 1970. Inelele acestea sînt unice în Europa în ce privește materialul, forma și dimensiunile. Ele au fost lucrate în fontă ductilă (cu grafit nodular), care s-a dovedit excelentă pentru construcția de conducte. Fiecare inel al tunelului se compune din 16 segmente de cîte 2,21 metri lungime și 1,12 metri lățime, legate etanș unul de celălalt prin șuruburi, și are un diametru de 10,85 metri. Circa 11 metri în diametru are și tunelul pe care-l sapă, din decembrie 1969 încoace, un excavator cu scut, prin malul nordic al Elbei. Noul tunel construit la Hamburg, lung de 3.325 metri, va fi ca mărime al doilea tunel subacvatic din lume.

«Factica pămîntului pîrjolit» — în fotografie tir cu napalm la sud de zona de militarizată — continuă să fie aplicată în plin de trupele americane din Vietnamul de Sud.

CHILE: VICTORIA STÎNGII

Rezultatele alegerilor din Chile au marcat o mare victorie a forțelor progresiste, cu ample semnificații pentru Chile, pentru întregul proces al mișcării de eliberare națională din America Latină, pentru dezvoltarea socială contemporană. Pentru prima oară după foarte mulți ani, într-o țară a așa-numitei democrații occidentale învinge în alegerile generale candidatul unei coaliții a comunistilor, socialiștilor, radicalilor, democrat-creștinilor de stînga.

Ce a determinat acest proces? În primul rînd, clarificarea, polarizarea și creșterea forțelor progresiste. Alegerile au înregistrat falimentul celei de-a «treia căi» reformiste, promovată de partidul democrat-creștin și

au afirmat o tendință manifestă spre înnoire, radicalizare, spre prefaceri progresiste reale. Programul comun de guvernare al stîngii deschide tocmai o asemenea perspectivă: «Forțele populare — arată programul — nu se unesc numai pentru a înlocui un președinte cu altul, un partid cu alt partid, ci pentru a promova schimbări de structură și a transfera puterea din mîinile vechilor grupuri dominante în eccele ale muncitorilor, țăranilor, păturilor mijlocii ale populației». În promovarea acestor schimbări, stînga unită și-a propus să pornească de la interesele naționale, să redobîndească pentru Chile avuțiile principale — în primul rînd cuprul — care sînt în mîinile monopolurilor străine, să asigure suveranitatea și demnitatea poporului, să înainteze spre socialism, potrivit condițiilor concrete din propria țară. După cum se vede, asemenea puncte de program răspund aspirațiilor maselor.

Principalul factor determinant al victoriei stîngii în Chile îl constituie unitatea comunistilor și socialiștilor — pivotul alianței forțelor-progresiste. Mi-aduc aminte că delegata Partidului Socialist din Chile la Congresul al X-lea al P.C.R., Marta Melo, ne spunea: «Conducerile noastre politice nu împing într-o luptă fratricidă și irresponsabilă cele două partide ale clasei muncitoare chiliene». Și încă o dată unitatea se dovedește izvorul victoriei obținute ca și al biruștelor viitoare. Căci, așa cum spune plastic marele bard al Americii Latine, Pablo Neruda: «Dacă unitatea populară înflorește, patria va înflori. Ploile vor urma secetei. Viile vor fierbe vinurile toamnei». În acest sens, evenimentul din Chile are o prețioasă valoare pilduitoare.

Victoria electorală din Chile se înscrie în amplul proces revoluționar care se desfășoară pe continentul latino-american. Ea vine să confirme totodată concluzia că trăsătura dominantă a evoluției contemporane o constituie creșterea și întărirea forțelor progresiste și revoluționare, afirmarea voinței popoarelor de a trăi în libertate, de a-și apăra și consolida independența, de a fi stăpîni pe destinele lor.

Va ocupa Salvador Allende scaunul prezidențial în Chile? Va forma el guvernul pe care l-a anunțat: «primul guvern cu adevărat

democratic, antiimperialist, patriotic și național din istoria chiliană?»

Sînt întrebări care plutesc încă sub semnul incertitudinii. Fieșec și conform tradiției, Congresului chilian, care se va întruni la 24 octombrie, nu l-ar reveni decît să parafeze rezultatele alegerilor care l-au plasat pe Allende, candidatul Frontului Unității Populare, pe primul loc, urmat de adversarii săi electorali: George Alessandri, candidat conservator și Radomiro Tomic, democrat-creștin. De astă dată surprizele nu sînt excluse. Reacțiunea chiliană manevrează din plin pentru a torpila «soluția democratică» și a impune fie desemnarea lui Alessandri, fie — în extremis — «o soluție de forță». În aceste condiții, forțele progresiste se află angajate, după bătălia alegerilor, în lupta nu mai puțin grea a apărării și consolidării victoriei electorale.

I. FLORESCU

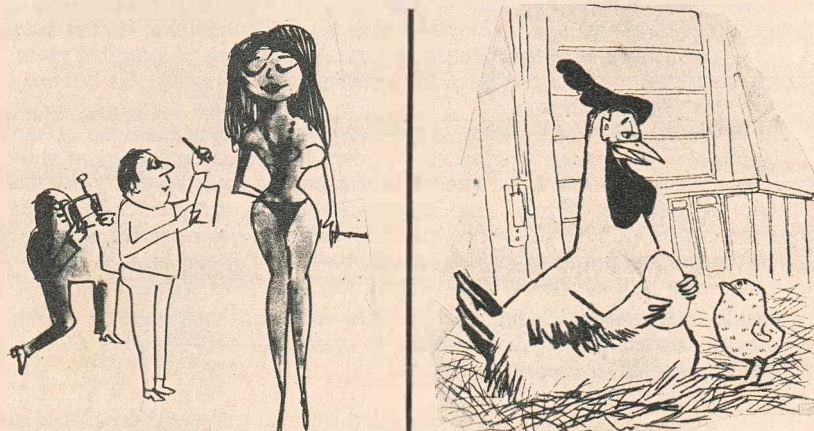
Se vede treaba că în comitatul Bideford ridicolul nu omoară, căci altfel Jack England nu ar fi ajuns cel mai bătrîn portar de fotbal al Marii Britanii. Fost apărător al buturilor bunei echipe Exeter City pînă în 1936, cînd a lăsat locul unuia cu mai puțini ani decît cei 40 ai săi, Jack s-a gîndit la un senzațional come-back: să devină, la vîrsta de 74 de ani, portarul echipei Bowden Green Rovers, din divizia a treia, antrenată chiar de fiul său, Alan. Fără rușine față de cei 54 nepoți și 7 stră-nepoți ai săi, dar cu umorul intact, coborît direct din revista «Punch», Jack declară: «Am mai pierdut din reflexe, cred însă că experiența mă va ajuta să-i înnebunesc pe încrezuții înaintași de astăzi». În tot acest timp, Florence England se roagă pentru sănătatea sotului ei...

UMOR DE PESTE HOTARE

— O asemenea casă de bani pentru bijuterii de sticlă! Și zici că asta e cinstit?

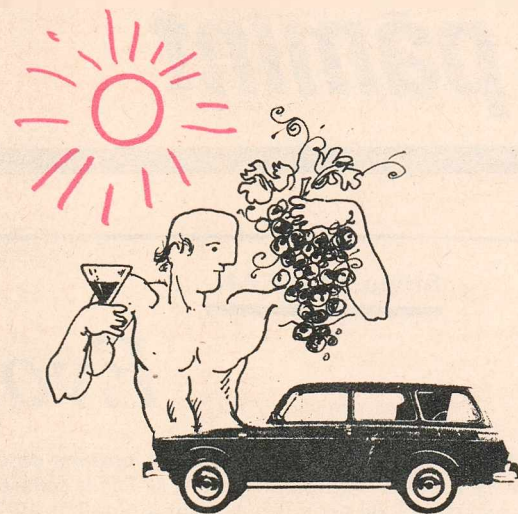
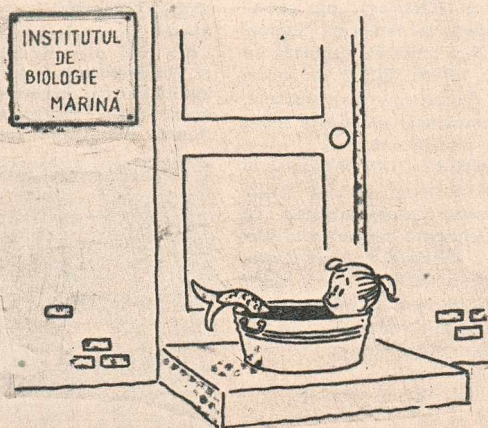

— Și cât a durat căsătoria dv. cu printul?
— Nu știu! Nu m-am uitat la ceas...

— Cum a murit bietul tata?
— Ca Giordano Bruno, fiul meu, pus pe foc...

— Ți-am spus eu: mai bine aduceam flori...

VESELIE ÎN PODGORII

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4									N	I	C	Ă
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ORIZONTAL: 1) Regina podgoriilor noastre — Se umplu la culesul viilor. 2) Rest de struguri! — Varietate de Riesling cultivat cu bune rezultate la Valea Călugărească și în alte podgorii românești — Bine! 3) Cu grade — Ciorchine (bot.). 4) Sat... galinaceu în «Țara vinului», județul Vrancea — Ionel cel alintat. 5) Ca pelinul (fem.) — Oraș moldovean înconjurat de vestitele podgorii ale celor șapte coline ale sale — Drojdie de turburel! 6) Boabe de Fetească! — Icre sărate ce se cer musai udate cu un șpriț. 7) Soiuri selecționate — Petreceri cîmpenești la care nu pot lipsi ploștile cu vin. 8) Extra... plat, după o prelungită degustare (fam.). 9) Întoarceri la... Cotești — Capabile. 10) Locul legendar unde, conform unui cînciumă sfinții Petre și Mihai — Cea mai mare podgorie din Vrancea, patrie a vestitului soi autohton «Galbena». 11) Localitate în peninsula indochineză — Oraș în Japonia — Soarele din razachie! 12) Podgoria vestită a însoritei Dobroge — Primul... degustător al vinului înfundat. 13) Cel al băuturii se urcă la cap — Cele mai bune vinuri.

VERTICAL: 1) Varietate autohtonă de struguri cu boabe mari, din care se obține un vin foarte apreciat — Ate-

lierul... vinului, raiul degustătorilor. 2) Furnizoare de pastramă, însoțitoare tradițională a mustului toamnei — Cultivă din vremuri străvechi vița — Goli și insulă în Marea Britanie — Tras din tub! 3) Găvane de lemn, bune și pentru degustarea mustului — Fluviu pe malurile căruia își aveau viile patricienii romani. 4) Vestită podgorie ce și-a făcut renumele prin vinurile ei negre «puterea ursului» — Asociația filateliștilor români. 5) A prinde — Continentul celor mai bune vinuri din lume. 6) La o ocazie (fem.) — Cută — Ten! 7) Stîrnește risul — Din ea se bea vinul la crămă. 8) Din nou — Pofit la o degustare. 9) Local cu băuturi alese — Loc... de aterizare după prea multe pahare — Fluviu din patria vestitelor vinuri ibere. 10) Așa sînt elogioasele aprecieri privitoare la calitatea vinurilor noastre — Astfel. 11) Două boabe de ceasla! — Partizan al unor idei — Aprobare. 12) Se trag... pe deget — Patria iodierilor și a unor apreciate vinuri. 13) Cea a viței-de-vie se face prin butășire — Și acum în încheiere, o recomandare: totuși cea mai bună băutură... (pl.).

V. SAVIN

Cuvinte mai puțin cunoscute: BAP, AIBA, LOOA.

Dezlegarea jocului «SUNĂ CLOPOTELULI!», apărut în numărul trecut:

ORIZONTAL: 1) INSTITUTORI. 2) MACULATOR — N. 3) TOCIT — TARE. 4) FUL — CATALOG. 5) ORAR — REL — MA. 6) NARAV — METAL. 7) ELIMINA — ANI. 8) TEZA — U — FIAT. 9) I — ASIMILA — A. 10) COR — REPETAT. 11) ASEZA — TRECE.

FLACĂRA-ALBUM

LESLIE CARON, protagonista filmului «Lili», ne-a cucerit cîndva simpatia noastră nelimitată. Între timp însă n-am mai întîlnit-o pe ecran decît o singură dată, în «Camera în formă de L», și e păcat.